

СЛУЖБИ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАЦИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскохрватски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата. — Жиро-сметка кај Службата на општествено книговодство 60802-603-1125

Петок, 11 март 1977

БЕЛГРАД

БРОЈ 15

ГОД. XXXIII

Цена на овој број е 20 динари. — Преплатата за 1977 година изнесува 550 динари. — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошт факс 226. — Телефони: централа 650-155; Уредништво 651-885; Служба за преплата 651-732; Комерцијален сектор 651-671; Телекс 11756.

183.

Врз основа на член 337 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАШУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Се прогласува Законот за финансирање на федерацијата, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 1 март 1977 година.

ПР бр. 592

1 март 1977 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Киро Глигоров, с. р.

ЗАКОН

ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се утврдуваат односите во областа на системот и изворите на финансирање на функциите на федерацијата утврдени со Уставот на СФРЈ и на заедничките потреби што се остваруваат во федерацијата.

Член 2

Средства за финансирање на функциите на федерацијата утврдени со Уставот на СФРЈ се обезбедуваат од изворните приходи што ѝ припаѓаат на федерацијата и од придонесите од републиките и автономните покраини, утврдени во согласност со начелото на нивна рамноправност и заедничка одговорност за финансирање на остварувањето на функциите на федерацијата.

Средствата за финансирање на заедничките потреби што се остваруваат во федерацијата се обезбедуваат со издвојување на дел од изворните приходи што ѝ припаѓаат на федерацијата, од посебниот придонес од републиките и автономните покраини, како и од други извори утврдени со сојузен закон.

Член 3

Средствата што според овој закон ѝ припаѓаат на федерацијата и служат за финансирање на функциите на федерацијата, како и нивното распоредување за финансирање на тие функции, се утврдуваат и искажуваат во буџетот на федерацијата.

Средствата што ѝ припаѓаат на федерацијата, а служат за финансирање на определени функции на федерацијата и на заедничките потреби кои се остваруваат во федерацијата преку фондовите на федерацијата, се утврдуваат во финансиските планови на тие фондови, во согласност по посебен сојузен закон.

Средствата што ѝ припаѓаат на федерацијата, а служат за финансирање на поттикнувањето и унапредувањето на надворешнотрговската размена и на други економски односи со странство и средствата за финансирање на интервенциите во стопанството на домашниот пазар се утврдуваат во согласност со сојузен закон.

Член 4

Вкупниот обем на приходите и расходите на буџетот на федерацијата и на средствата што, во согласност со законите, се издвојуваат за фондовите на федерацијата, за поттикнување и унапредување на надворешнотрговската размена и на други економски односи со странство и за интервенции во стопанството на домашниот пазар, се утврдуваат врз основа на согласност на собранијата на републиките и собранијата на автономните покраини во согласност со политиката утврдена со општествениот план на Југославија, односно во согласност со заедничката економска политика на Југославија за годината за која се утврдуваат буџетот на федерацијата и тие средства.

Член 5

За финансирање на заедничките потреби што се остваруваат во федерацијата, можат со посебни сојузни закони да се основаат фондови на федерацијата, ако со основањето на тие фондови се согласат собранијата на републиките и собранијата на автономните покраини.

Член 6

Начинот, условите и критериумите за финансирање на функциите на федерацијата, за чие остварување средства се обезбедуваат во буџетот на федерацијата, се утврдуваат со посебен сојузен закон.

Член 7

Федерацијата може да презема кредитни и други финансиски обврски надвор од рамките на вкупните расходи утврдени во буџетот на федерацијата само врз основа на посебен сојузен закон, ако со преземањето на таквите обврски со согласат собранијата на републиките и собранијата на автономните покраини.

Органите на федерацијата можат да преземаат обврски врз товар на буџетот на федерацијата само врз основа на сојузен закон и во границите на средствата што им се обезбедени во буџетот на федерацијата.

Член 8

За потребите на народната одбрана и државната безбедност што ќе настанат поради вонредни околности, Собранието на СФРЈ може, на предлог од Претседателството на СФРЈ, самостојно да ги утврди обемот и изворите на средствата односно да преземе кредитни и други обврски заради обезбеду-

вање на тие потреби, ако тие потреби не можат да се обезбедат од средствата на буџетот на федерацијата или од средствата на постојаната резерва на буџетот на федерацијата.

Член 9

Обврски врз товар на буџетот на федерацијата не можат да се создаваат со сојузни закони и со други сојузни прописи и општи акти, ако соборот на Собранието на СФРЈ надлежен за донесување на буџетот на федерацијата не утврди дека за извршување на тие обврски се обезбедени средства.

Член 10

Заради следење на остварувањето на политиката утврдена со општествениот план на Југославија и со заедничката политика на економскиот и социјалниот развој на Југославија, како и заради согласување на остварувањето на функциите и заедничките потреби што се остваруваат во федерацијата, истовремено со донесувањето на буџетот на федерацијата, на финансиските планови на фондските на федерацијата и на други акти за финансирање, до органот што ги донесува се поднесува потребната документација за билансите на вкупните средства и обврски на федерацијата што се обезбедуваат односно извршуваат со тие инструменти на финансирањето.

Член 11

Заради обезбедување на увид и контрола во состојбата, движењето и користењето на средствата во општествена сопственост кај федерацијата, освен финансиските средства што се утврдуваат во буџетот на федерацијата и во фондските на федерацијата, со сојузен закон ќе се утврди надлежноста на органите на федерацијата кои ги користат и располагаат со тие средства, начинот на водење евиденција и вршење контрола на користењето на тие средства и други прашања од значење за регулирање на односите во врска со средствата во општествена сопственост кај федерацијата.

Средствата во општествена сопственост кај федерацијата од став 1 на овој член ги сочинуваат средствата во општествена сопственост што ги користат сојузните органи, и тоа недвижните и подвижните предмети, како и правата со кои располага федерацијата.

Средствата во општествена сопственост кај федерацијата ги сочинуваат и предметите и правата стечени со средства на буџетот на федерацијата што ги користат сојузните организации и стручно-техничките служби кои имаат својство на правно лице.

Сојузниот извршен совет го утврдува начинот на водење евиденција за средствата од ст. 2 и 3 на овој член.

II. ФУНКЦИИ И ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ ШТО СЕ ОСТВАРУВААТ ВО ФЕДЕРАЦИЈАТА

Член 12

Заради остварување на функциите на федерацијата утврдени со Уставот на СФРЈ во буџетот на федерацијата се обезбедуваат средства за:

- 1) финансирање на Југословенската народна армија и на други потреби на народната одбрана од надлежност на органите на федерацијата;
- 2) работа на органите на федерацијата;
- 3) дополнително финансирање на општествените и другите служби во републиките и автономните покраини што тие служби не можат да ги финансираат со свои средства;
- 4) остварување на основните права на борците, воените инвалиди од војните и на семејствата на паднатите борци;

5) дополнително финансирање на пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници и на нивните семејства;

6) формирање на потребни стоковни резерви на федерацијата;

7) формирање на потребни финансиски резерви на федерацијата;

8) извршување на обврските по меѓународните договори, спогодби и конвенции;

9) извршување на други обврски, потреби и задачи што федерацијата ги финансира според Уставот на СФРЈ и според сојузните закони и другите општи акти на федерацијата.

Член 13

Во буџетот на федерацијата се обезбедуваат и средства за:

1) извршување на обврските на федерацијата по внатрешните и странските заеми и по кредитите што ги склучила федерацијата;

2) извршување на обврските по основ на национализиран имот;

3) финансирање на определени задачи на општествено-политички и општествени организации кои се од интерес за остварување на функциите на федерацијата.

Член 14

За финансирање на определени функции на федерацијата и заедничките потреби што се остваруваат во федерацијата, во фондските на федерацијата се обезбедуваат средства за:

1) унапредување на односите со земјите во развој, поттикнување на економската соработка со тие земји и остварување на солидарност со ослободителните движења;

2) други заеднички потреби што се остваруваат во федерацијата, а ќе се утврдат со посебен сојузен закон, во согласност со Уставот на СФРЈ.

Член 15

Средствата за финансирање на Југословенската народна армија (член 12 точка 1) се утврдуваат во согласност со среднорочниот план за развој, изградба и опремување на Југословенската народна армија, во процент од националниот доход на Југославија по тековните цени во годината за која се донесува буџетот на федерацијата. Тој процент се утврдува со општествениот план за развој на Југославија.

Средствата од став 1 на овој член се обезбедуваат во буџетот на федерацијата според процената на националниот доход за годината за која се донесува буџетот.

По истекот на годината за која е донесен буџетот на федерацијата се врши конечно пресметување на средствата од став 1 на овој член врз основа на остварениот национален доход по тековните цени од службените податоци на Сојузниот завод за статистика.

Ако врз основа на тие податоци се утврди дека средствата од став 2 на овој член се обезбедени во поголем односно помал износ, тие за износот на разликата во буџетот на федерацијата за наредната година ќе се обезбедат во помал односно поголем износ.

Средствата за финансирање на органите на федерацијата во областа на народната одбрана се утврдуваат според среднорочниот план на задачите на тие органи.

За финансирање на определени расходи и обврски Југословенската народна армија ги користи и приходите што, со вршење на услуги и продажба на определени производи, ги остваруваат установите и единиците на Југословенската народна армија под условите и на начин што се утврдени со посебен сојузен закон и во согласност со член 32 од овој закон.

Член 16

Средствата за работа на органите на федерацијата (член 12 точка 2) се обезбедуваат во буџетот на

Федерацијата секоја година во согласност со нивните програми за работа и со задачите за извршување на функциите на федерацијата, утврдени со Уставот на СФРЈ, со сојузните закони и со други општи акти на федерацијата.

Член 17

На републиката односно автономната покраина која од своите приходи не може да ги финансира општествените и други служби, федерацијата во буџетот ѝ ги обезбедува потребните дополнителни средства (член 12 точка 3) под условите утврдени со овој закон и во согласност со друг сојузен закон.

Федерацијата обезбедува дополнителни средства за финансирање на општествените и други служби на републиките и автономните покраини за кои со сојузен закон е утврдено да се сметаат за стопански недоволно развиени и во кои приходите што им припаѓаат на општествено-политичките заедници и на самоуправни интересни заедници по жител се пониски од просекот на тие приходи по жител во Југославија.

Федерацијата им обезбедува дополнителни средства на републиките и автономните покраини до височината што на републиката односно автономната покраина ѝ овозможува вкупните средства за финансирање на општествените и другите служби по жител да изнесуваат најмногу до просекот на тие средства по жител во Југославија, земајќи ги при тоа предвид специфичностите на одделни републики и автономни покраини поради ниското ниво на развојот на материјалната основа на општествените служби. По исклучок, поради малиот број жители и малата густина на населеност, со сојузен закон може да се утврди овие средства да изнесуваат повеќе од просекот по жител на Југославија.

Вкупниот износ на дополнителните средства и динамиката на намалувањето на разликите во нивото на средствата за финансирање на општествените и другите служби по жител во републиките и автономните покраини се утврдува со општествениот план на Југославија, во процентот од остварениот општествен производ на вкупното стопанство на Југославија по тековните цени.

Процентот од став 4 на овој член се утврдува во согласност со предвидениот развој на општествените и другите служби, со развојот на стопанството и со политиката за побрзо намалување на разликите во нивото на задоволувањето на општите општествени и заеднички потреби помеѓу републиките и автономните покраини.

Износите на дополнителните средства за одделни години на важењето на општествениот план на Југославија и за секоја република и автономна покраина за која се обезбедуваат тие, се утврдуваат во буџетот на федерацијата врз основа на критериумите утврдени со посебен сојузен закон.

Со законот од став 6 на овој член поблиску се регулираат и мерилата и начинот на утврдување на вкупниот износ на дополнителните средства за одделни години на важењето на општествениот план на Југославија, мерилата, критериумите и начинот на утврдување на износите на дополнителните средства за одделни републики и автономни покраини, како и начинот на доделување на утврдените износи на дополнителните средства.

Член 18

Средствата за остварување на основните права на борците, воените инвалиди од војните и на семејствата на паднатите борци, како и средствата за дополнително финансирање на пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници и на нивните семејства (член 12 точ. 4 и 5) се обезбедуваат во буџетот на федерацијата, под условите и на начин што се утврдени со сојузен закон.

Член 19

Во буџетот на федерацијата се обезбедуваат средства за потребните стоковни резерви на феде-

рацијата (член 12 точка 6) во согласност со програмата за обезбедување на потребите на Југославија во случај на војна и други вонредни прилики и за ради обезбедување стабилност на пазарот во случај на поголеми нарушувања на пазарот, под условите и на начин што се утврдени со сојузен закон, како и средства за резерви на производите со посебна намена според усвоена програма.

Член 20

Во буџетот на федерацијата се обезбедуваат средства за намирување на обврските по меѓународните договори, спогодби и конвенции (член 12 точка 8), ако тие обврски според Уставот на СФРЈ, важечките прописи, меѓународни договори, спогодби и конвенции се обврска на федерацијата.

Член 21

Во буџетот на федерацијата се издвојува дел од приходите како нераспоредени средства за потребите и задачите за кои во буџетот не се обезбедени средства или не се обезбедени во доволен износ (тековна буџетска резерва).

Од буџетот на федерацијата се обезбедуваат финансиски средства за издвојување во постојана буџетска резерва на федерацијата (член 12 точка 7) во согласност со овој закон и со Законот за средствата на резервите.

Член 22

Во буџетот на федерацијата се обезбедуваат средства и за финансирање на други обврски, потреби и задачи (член 12 точка 9) што според Уставот на СФРЈ, сојузните закони и други општи акти на федерацијата ги финансира федерацијата.

Член 23

Во буџетот на федерацијата се обезбедуваат средства за намирување на обврските по внатрешните и странските заеми и кредити што ги склучила федерацијата и за намирување на обврските по основ на национализиран имот (член 13 точ. 1 и 2), ако тие обврски според Уставот на СФРЈ, важечките сојузни прописи и меѓународните договори, спогодби и конвенции се обврска на федерацијата.

Член 24

Во буџетот на федерацијата се обезбедуваат дополнителни средства за финансирање на определени задачи на органите на општествено-политичките и општествените организации на ниво на федерацијата, што се од интерес за остварувањето на функциите на федерацијата (член 13 точка 3), ако средствата за извршување на тие задачи од сопствените приходи не им се доволни.

Под општествено-политички и општествени организации за кои се обезбедуваат дополнителни средства од буџетот на федерацијата во смисла на став 1 од овој член се подразбираат: Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија, Сојузот на синдикатите на Југославија, Сојузот на комунистите на Југославија, Сојузот на здруженијата на борците од Народноослободителната војна на Југославија, Сојузот на социјалистичката младина на Југославија, Црвениот крст на Југославија, Сојузот на резервните воени старешини на Југославија, Југословенската лига за мир, независност и рамноправност на народите, Сојузот на здруженијата за Обединетите нации на Југославија, како и Југословенскиот сојуз за физичка култура, Сојузот на организациите за техничка клutura на Југославија и Противпожарниот сојуз на Југославија по основ на договорената програма на републиките и автономните покраини за учеството на Југославија во меѓународните активности во областите на спортската и техничката култура и противпожарна заштита.

Член 25

Со сојузен закон се утврдуваат финансирањето на обврските на федерацијата за кои средства се обезбедуваат во фондовите на федерацијата (член 14), основањето и начинот на работење на фондовите на федерацијата, органите и начинот на управувањето со тие фондови, изворите на средства, начинот и условите за користење на тие средства и други прашања од значење за работењето на тие фондови.

Член 26

Собранието на СФРЈ, на предлог од Сојузниот извршен совет, секоја година истовремено со донесувањето на буџетот на федерацијата, го утврдува делот на приходите од царините и другите увозни давачки изразен во процент кој не се внесува во буџетот на федерацијата и кој ѝ се отстапува на Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство — за поврат на царините и другите давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Собранието на СФРЈ може да одлучи приходи-те по основ на определени увозни давачки да не се внесуваат во буџетот на федерацијата и во целост да ѝ се отстапуваат на Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство за поврат на царините и другите давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Член 27

За финансирањето на интервенциите во стопанството на домашниот пазар утврдени со закон, ако со мерките за спроведување на утврдената заедничка политика на економскиот развој на Југославија се нарушува рамноправноста на организациите на здружен труд на пазарот во стекнувањето на доход и располагањето со резултатите од трудот, или се нарушува рамноправноста на републиките и автономните покраини на единствениот југословенски пазар, со утврдувањето на тие мерки истовремено се обезбедуваат средства со закон односно со договор на републиките и автономните покраини.

Средствата од став 1 на овој член не се внесуваат во буџетот на федерацијата, а утврдувањето на износот на тие средства, начинот на нивно обезбедување и начинот и условите за нивно користење се врши во согласност со закон односно со договор на републиките и автономните покраини.

III. ПРИХОДИ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Член 28

Приходите на федерацијата ги сочинуваат изворните приходи и придонесите од републиките и автономните покраини.

Изворни приходи на федерацијата се:

- 1) царини и други царински давачки и такси;
- 2) сојузни такси;
- 3) дел од основниот данок на промет на производи;
- 4) приходи што се остваруваат врз основа на посебни сојузни закони;
- 5) приходите што со својата дејност ги остваруваат органите и организациите на федерацијата.

Член 29

Видовите приходи на федерацијата и инструментите врз основа на кои тие приходи се остваруваат се утврдуваат со сојузен закон, односно со пропис донесен врз основа на овластување од сојузен закон.

Член 30

За финансирање на функциите на федерацијата, Народната банка на Југославија може, по исклучок, да ѝ одобрува кредит на федерацијата до височина на остварените приходи од царини и од

други царински давачки и такси од претходната година кои му припаѓаат на буџетот на федерацијата.

Приходите од царини и од други царински давачки и такси што му припаѓаат на буџетот на федерацијата остварени во текот на годината се уплатуваат на посебна сметка кај Народната банка на Југославија и се користат за враќање на искористениот кредит од став 1 на овој член.

Член 31

Приходите од административни такси што се плаќаат за работа на органите на федерацијата во Југославија и приходите од судските такси што ги остварува Сојузниот суд, освен приходите од тие такси кои се плаќаат во готови пари, ѝ се отстапуваат на општината на чија територија тие приходи се остварени со продажба на административни односно судски таксени марки.

Член 32

Приходите што органите и организациите на федерацијата ќе ги остварат со својата дејност се внесуваат во буџетот на федерацијата.

Член 33

На федерацијата ѝ припаѓаат 50% од наплатениот приход од основниот данок на промет на производи утврден со сојузен закон.

Износот на приходот од основниот данок на промет на производи утврден со сојузен закон наплатен во процент утврден во став 1 на овој член, надлежната служба на општественото книговодство го уплатува во корист на буџетот на федерацијата.

Член 34

Придонесот од републиките и автономните покраини се утврдува во височина на разликата меѓу вкупниот износ на расходите во буџетот на федерацијата и вкупниот износ на изворните приходи на федерацијата што ќе се распоредат во буџетот на федерацијата.

Член 35

Основица за утврдување на придонесот од одделни републики и автономни покраини е износот на остварениот општествен производ на вкупното стопанство на републиката односно автономната покраина по тековните цени, пресметан по единствена методологија.

Износот на придонесот од одделни републики и автономни покраини се утврдува, во рамките на вкупниот износ на тој придонес утврден според член 34 на овој закон, сразмерно на учеството на републиката односно автономната покраина во општествениот производ на вкупното стопанство на Југославија.

За утврдување на основницата од став 1 на овој член служат службените податоци на Сојузниот завод за статистика за остварениот општествен производ на вкупното стопанство по тековните цени за последната година за која се располага со тие податоци во времето на донесувањето на буџетот на федерацијата за наредната година. Остварениот општествен производ на вкупното стопанство се зема според територијалниот принцип на реализација и за истата календарска година за сите републики и автономни покраини.

Износот на придонесот од републиките и автономните покраини, утврден според став 2 на овој член, претставува фиксна обврска.

Член 36

Придонесот од член 34 на овој закон републиките односно автономните покраини го намираваат од вкупните приходи на буџетот на републиката односно автономната покраина.

Вкупниот износ на придонесот од републиките и автономните покраини се утврдува секоја година со акт за вкупниот обем на расходите на буџетот на федерацијата, а износот на придонесот од одделни републики, односно автономни покраини и динамиката на намирувањето на придонесот — со законот за извршување на буџетот на федерацијата.

Член 37

Ако во текот на годината не се остварат изворните приходи предвидени во буџетот на федерацијата, износот на приходите што недостигаат ќе се обезбеди со зголемувањето на придонесот од републиките и автономните покраини.

Ако изворните приходи се остварат во износ поголем од износот предвиден во буџетот на федерацијата, за износот на повеќе остварените приходи ќе се намалат придонесите од републиките и автономните покраини во тековната година.

Зголемувањето, односно намалувањето на придонесот од републиките и автономните покраини во смисла на став 1 односно став 2 од овој член ќе се изврши со измена на буџетот на федерацијата (ребаланс на буџетот) на начинот утврден со овој и со други сојузни закони.

IV. ДОНЕСУВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

1. Содржина на буџетот на федерацијата

Член 38

Буџетот на федерацијата се состои од општ и посебен дел.

Член 39

Општиот дел на буџетот на федерацијата содржи:

1) вкупен износ на изворните приходи на федерацијата;

2) вкупен износ на расходите, вклучувајќи ја и тековната буџетска резерва и износот на приходите што се издвојува во постојаната буџетска резерва на федерацијата;

3) разлика меѓу вкупниот износ на расходите и вкупниот износ на изворните приходи на федерацијата;

4) износ на придонесите од одделни републики и автономни покраини;

5) состојба на средствата на постојаната буџетска резерва на федерацијата на крајот на годината што ѝ претходи на годината за која се донесува буџетот.

Општиот дел на буџетот на федерацијата содржи и биланс на приходите и расходите. Во билансот приходите се искажуваат по видовите, а расходите по основните намени за кои се користат распоредените приходи.

Член 40

Посебниот дел на буџетот на федерацијата, во рамките на билансот од член 39 став 2 на овој закон, содржи подетален распоред на расходите по носители и непосредни корисници на средствата, како и по поблиски намени за кои се користат распоредените приходи.

2. Изработка на буџетот на федерацијата

Член 41

Предлогот на основите на буџетот на федерацијата за наредната година го утврдува Сојузниот извршен совет и го доставува до Собранието на СФРЈ до 30 септември тековната година заради прегледно разгледување во работните тела на Собранието на СФРЈ.

Член 42

Предлогот за утврдување на вкупниот обем на расходите на буџетот на федерацијата се подготвува

во согласност со заедничката политика на економскиот и социјалниот развој на Југославија, со предвидувањата и пропорциите на општествениот план на Југославија и со одредбите на сојузните закони.

Предлогот за утврдување на вкупниот обем на расходите на буџетот на федерацијата содржи:

1) вкупен износ на расходите, вклучувајќи ја и постојаната буџетска резерва на федерацијата;

2) вкупен износ на изворните приходи на федерацијата што се внесува во буџетот на федерацијата;

3) разлика меѓу вкупниот износ на расходите и вкупниот износ на изворните приходи на федерацијата;

4) вкупен износ на изворните приходи на федерацијата кој не се внесува во буџетот на федерацијата и се користи за потребите на стопанството.

Предлогот за утврдување на вкупниот обем на расходите на буџетот на федерацијата за наредната година, со соодветна документација, го утврдува Сојузниот извршен совет и го доставува до Собранието на СФРЈ до 31 октомври тековната година.

Член 43

Нацрт-буџетот на федерацијата се подготвува во согласност со насоките што ги утврдило Собранието на СФРЈ и врз основа на предлозите од органите на федерацијата и од другите корисници на средства на буџетот на федерацијата за обезбедување средства за извршување на нивните функции и задачи.

Нацрт-буџетот на федерацијата за наредната година го утврдува Сојузниот извршен совет и го доставува до Собранието на СФРЈ до 31 октомври тековната година.

Член 44

Предлог-буџетот на федерацијата за наредната година го утврдува Сојузниот извршен совет и го доставува до Собранието на СФРЈ во рокот што ќе го утврди Собранието на СФРЈ.

3. Донесување на буџетот на федерацијата

Член 45

Буџетот на федерацијата го донесува Собранието на СФРЈ на предлог од Сојузниот извршен совет. Извршувањето на буџетот на федерацијата се врши врз основа на посебен закон.

Член 46

Буџетот на федерацијата се донесува пред почетокот на годината за која се донесува.

Член 47

Ако пред почетокот на годината за која се донесува буџетот на федерацијата не се утврди вкупниот обем на расходите на буџетот на федерацијата и не се донесе буџетот на федерацијата, извршувањето на функциите на федерацијата привремено ќе се финансира врз основа на буџетот на федерацијата за минатата година, сè додека не ќе се донесе буџетот на федерацијата за тековната година.

Привременото финансирање според одредбата на став 1 од овој член може да се врши само до износот што му одговара на просечниот месечен износ на вкупните средства утврдени за односниот период во буџетот на федерацијата за минатата година.

За привременото финансирање на федерацијата одлучува Собранието на СФРЈ.

Член 48

Буџетот на федерацијата се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

4. Извршување на буџетот на федерацијата

Член 49

За извршување на буџетот на федерацијата во целост е одговорен Сојузниот извршен совет.

Сојузниот извршен совет се грижи со распределбата на приходите во текот на годината да обезбеди извршување на функциите и обврските на федерацијата според нивното значење и приоритет.

Член 50

За извршувањето на одделни претсметки на средствата во буџетот на федерацијата за редовната дејност на органите на федерацијата и на средствата за посебните намени, е одговорен старешината што раководи со органот на федерацијата — носител на тие средства.

Старешината што раководи со органот на федерацијата е наредбодавец за извршувањето на буџетот на федерацијата во рамките на претсметката на средствата чиј носител е тој орган.

Член 51

Старешината што раководи со органот на федерацијата определува сметкополагач за извршување на претсметката на средствата во буџетот на федерацијата чиј носител е тој орган.

Сметкополагачот за извршување на претсметката на средствата во буџетот на федерацијата е одговорен тие средства да се користат за утврдените намени и во согласност со важечките прописи за материјалното и финансиското работење.

Член 52

Средствата на буџетот на федерацијата им се распоредуваат на носителите и корисниците на средствата со тримесечни односно со месечни планови за извршување на буџетот.

Член 53

Распоредувањето и пренесувањето на средствата на буџетот на федерацијата на носителите и корисниците на средствата, врз основа на плановите за извршување на буџетот на федерацијата, може да се врши до крајот на годината за која е донесен буџетот.

Член 54

Плановите за извршување на буџетот на федерацијата ги донесува Сојузниот извршен совет. Сојузниот извршен совет може да го овласти сојузниот секретар за финансии да донесува месечни планови за извршување на буџетот на федерацијата.

Член 55

Средствата утврдени во буџетот на федерацијата за извршување на функциите и потребите на органите на федерацијата тие органи ги користат за лични доходи, материјални расходи и посебни намени до износите утврдени во буџетот на федерацијата и распоредени со нивните финансиски планови, на начинот определен со сојузен закон и со прописите донесени врз основа на сојузен закон.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, средствата што се обезбедуваат во буџетот на федерацијата за финансирање на Југословенската народна армија се користат по посебен сојузен закон со кој се уредува финансирањето и материјалното и финансиското работење на Југословенската народна армија и според прописите донесени врз основа на тој закон.

Член 56

Обврски врз товар на средствата на буџетот на федерацијата корисниците на средствата можат да создаваат во границите на средствата распоредени со буџетот за определени намени до крајот на годината за која е донесен буџетот.

Исплатите од буџетот на федерацијата по обврските создадени во смисла на став 1 од овој член можат да се вршат до крајот на годината за која е донесен буџетот.

Член 57

Ако Сојузниот извршен совет во текот на годината оцени дека приходите на буџетот на федерацијата нема да се остварат во предвидениот износ, заради одржување на буџетската рамнотежа може привремено да го намали износот на средствата распоредени со буџетот на одделни намени или привремено да го запре користењето на тие средства.

Ако во текот на извршувањето на буџетот на федерацијата утврди дека приходите или расходите не се остваруваат во предвидените рамки, Сојузниот извршен совет навремено ќе предложи измена на буџетот на федерацијата (ребаланс на буџетот).

Измената на буџетот на федерацијата се донесува по постапката за донесување на буџетот на федерацијата.

Член 58

Сојузниот извршен совет може да врши измени на намената и височината на средствата распоредени во буџетот на федерацијата само врз основа на овластувањата утврдени со законот за извршување на буџетот.

Член 59

Евиденција за извршувањето на буџетот на федерацијата води и контрола на извршувањето на буџетот на федерацијата врши Сојузниот секретаријат за финансии.

Сојузниот извршен совет ќе ги пропише условите и начинот на вршење контрола на извршувањето на буџетот на федерацијата, а сојузниот секретар за финансии-начинот на водење евиденција за извршување на буџетот на федерацијата и начинот и роковите на поднесување извештаи за извршувањето на буџетот на федерацијата.

Член 60

Сојузниот секретаријат за финансии може дел од работите што се однесува на евиденцијата за извршување на буџетот на федерацијата да ѝ довери на Службата на општественото книговодство или на друга специјализирана организација.

Надоместот за водење на работите од став 1 на овој член се утврдува со договор меѓу Сојузниот секретаријат за финансии и извршителот на работите.

Член 61

За користење на средствата на тековната буџетска резерва одлучува Сојузниот извршен совет.

Сојузниот извршен совет може да го овласти сојузниот секретар за финансии до определен износ да одлучува за користење на средствата од тековната буџетска резерва.

V. ЗАВРШНА СМЕТКА НА БУЏЕТОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Член 62

По завршувањето на годината за која е донесен буџетот на федерацијата, се составува завршна сметка на буџетот на федерацијата.

Завршната сметка на буџетот на федерацијата ја донесува Собранието на СФРЈ.

Член 63

Предлогот на завршната сметка на буџетот на федерацијата го утврдува Сојузниот извршен совет и го доставува заради преглед до Службата на општественото книговодство на Југославија до 15 мај тековната година.

Предлогот на завршната сметка на буџетот на федерацијата Сојузниот извршен совет го доставува до рокот од став 1 на овој член на мислење и до надлежните републички и покраински органи.

Службата на општественото книговодство на Југославија свој извештај за прегледот на завршната сметка на буџетот на федерацијата и надлежните републички и покраински органи свое мислење за предлогот на завршната сметка на буџетот на федерацијата доставуваат до Сојузниот извршен совет до 10 јуни тековната година.

Член 64

Предлогот на завршната сметка на буџетот на федерацијата со извештајот на Службата на општественото книговодство на Југославија Сојузниот извршен совет го поднесува до Собранието на СФРЈ до 30 јуни тековната година.

Член 65

До 30 јуни тековната година до Собранието на СФРЈ се поднесуваат и завршните сметки на фондовите на федерацијата, завршните сметки на сојузните дирекции за стоковни резерви и на другите органи и организации на федерацијата со кои се обезбедуваат средства за посебни намени што не се финансираат непосредно од буџетот на федерацијата.

Член 66

Сојузниот секретар за финансии ќе го пропише начинот на составување на завршната сметка на буџетот на федерацијата и на завршните сметки на органите на федерацијата, на фондовите на федерацијата и на органите на федерацијата што се финансираат од буџетот на федерацијата.

Член 67

Завршната сметка на буџетот на федерацијата се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

VI. ПОСТОЈАНА БУЏЕТСКА РЕЗЕРВА НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Член 68

Во постојаната буџетска резерва на федерацијата секоја година се издвојува 1% од годишниот износ на остварените изворни приходи на федерацијата.

Издвојувањето на изворните приходи на федерацијата во постојана буџетска резерва на федерацијата престанува кога вкупните средства на таа резерва ќе достигнат 10% од годишниот просек на вкупните расходи на буџетот на федерацијата во последните три години.

Со буџетот на федерацијата може да се определи во постојаната буџетска резерва на федерацијата да се издвојува поголем процент од процентот од став 1 на овој член.

Член 69

Средствата на постојаната буџетска резерва на федерацијата можат да се користат за:

- 1) давање заем на буџетот на федерацијата, ако утврдените потреби на федерацијата не можат да се финансираат од тековниот прилив на приходите на буџетот на федерацијата поради нерамномерното остварување на тие приходи;
- 2) давање заем на фондовите на федерацијата, ако утврдените потреби на федерацијата не можат да се финансираат од тековниот прилив на приходите на фондовите на федерацијата поради нерамномерно остварување на тие приходи;
- 3) покривање на дефицитот на буџетот на федерацијата, ако планираните изворни приходи на фе-

дерацијата не се остварат во височината што е потребна да се покрие вкупниот износ на утврдените расходи на буџетот на федерацијата;

4) давање заем на република односно на автономна покраина ако републиката односно автономната покраина, поради исклучителни прилики не е во можност од својот буџет да ги извршува функциите и обврските утврдени со уставот.

Член 70

За користење на средства од постојаната буџетска резерва на федерацијата за намените од член 69 точ. 1 и 2 на овој закон одлучува Сојузниот извршен совет.

За користење на средства од постојаната буџетска резерва на федерацијата за намените од член 69 точ. 3 и 4 од овој закон одлучува Собранието на СФРЈ.

Член 71

Средствата на постојаната буџетска резерва на федерацијата, користени за намените од член 69 на овој закон освен за намените од точка 3 на тој член, се враќаат во постојаната буџетска резерва на федерацијата sukcesивно во текот на годината, а најдоцна до донесувањето на буџетот на федерацијата за наредната година.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 72

Посебните дополнителни средства за потребите на пензиското и инвалидското осигурување на Социјалистичка Република Црна Гора ќе се обезбедат секоја година во фиксен износ во буџетот на федерацијата врз основа на критериумите утврдени со посебен сојузен закон.

Член 73

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за финансирање на федерацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 35/72, 63/72, 71/73, 4/75 и 60/75).

Член 74

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

184.

Врз основа на член 337 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДЕВИЗНОТО РАБОТЕЊЕ И КРЕДИТНИТЕ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

Се прогласува Законот за девизното работење и кредитните односи со странство, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 1 март 1977 година.

ПР бр. 589

1 март 1977 година

Белград

Претседател
на Републиката,

Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,

Киро Глигоров с. р.

ЗАКОН**ЗА ДЕВИЗНОТО РАБОТЕЊЕ И КРЕДИТНИТЕ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО****1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Остварувањето, стекнувањето, здружувањето и располагањето со девизи, плаќањето и наплатавањето во работите со странство, кредитните односи со странство, како и други односи на домашни лица со странски правни и физички лица, односно помеѓу домашни општествени правни и физички лица, кои настануваат во областа на девизниот систем, се остваруваат според одредбите на овој закон, како и според одредбите на општествените договори и самоуправните спогодби склучени согласно со начелата утврдени со овој закон.

Член 2

Односите во областа на девизниот систем се составен дел на односите во општествената репродукција засновани врз самоуправувањето на работниците во здружениот труд со општествени средства.

Член 3

Работниците во основната организација на здружен труд се основни носители на правата и обврските во девизниот систем.

Основната организација на здружен труд е основица на здружувањето на трудот и средствата и основица на општественото планирање во областа на девизниот систем.

Основните и други организации на здружен труд со самоуправни спогодби и други самоуправни општи акти ги уредуваат меѓусебните односи и други односи од заеднички интерес и ги усогласуваат заедничките потреби и интереси во врска со остварувањето на правата и извршувањето на обврските во девизниот систем, во согласност со законот и со општествениот договор.

Член 4

Заедничката девизна политика е дел од заедничката економска политика на земјата и се остварува во рамките на единствениот девизен систем и единствениот југословенски пазар.

Самоуправното спогодување на основните и на другите организации на здружен труд и општественото договарање, како и договарањето на републиките и автономните покраини, се основа за утврдување и спроведување на заедничката девизна политика.

Член 5

Девизите што ги остваруваат основните и други организации на здружен труд се резултат од трудот на работниците во основните организации на здружен труд и од вкупниот општествен труд.

Девизите што ќе ги остварат основните и други организации на здружен труд претставуваат специфичен паричен израз на општествените средства односно на вкупниот приход и доходот на основните организации на здружен труд кои учествувале во нивното остварување.

Член 6

Девизи се остваруваат со работење со странство и со други односи со странство.

Со остварените девизи може да се располага слободно.

Девизи можат да се стекнуваат со купување за динари на девизниот пазар, во согласност со одредбите на овој закон.

Со купените девизи може да се располага во согласност со основот по кој се купени девизите.

Ограничувања во располагањето со девизи можат да се пропишат со сојузен закон, односно со пропис заснован врз сојузен закон.

Член 7

Девизите што ќе ги остварат домашни лица служат за намирување на нивните непосредни потреби, за намирување на потребите на домашни лица кои не остваруваат девизи со работење со странство и за задоволување на општите општествени потреби, во согласност со одредбите на овој закон.

Член 8

Основните и други организации на здружен труд можат, во согласност со овој закон, остварените и стечените девизи да ги држат на девизната сметка кај овластената банка, да ги користат за плаќања во странство, да ги здружуваат со други основни и други организации на здружен труд, да ги вложуваат во сопствени или мешовити претпријатија во странство или да ги продадат на овластената банка.

Основните и други организации на здружен труд можат остварените и стечените девизи да ги здружуваат врз основа на самоуправна спогодба за здружување на трудот и средствата и врз основа на самоуправна спогодба, односно договор за заеднички вложувања во земјата и странство, за долгорочна производствена кооперација или за долгорочна деловно-техничка соработка.

Член 9

Купување и продажба на девизи се врши на девизниот пазар.

Член 10

Политиката на поттикнување на девизниот прилив од извоз на стоки и услуги и на други форми девизен прилив е составен дел на заедничката економска политика, на политиката на економските односи со странство и на заедничката девизна политика.

Член 11

Основните и други организации на здружен труд, нивните заедници и други форми на здружување на организациите на здружен труд, републиките и автономните покраини, заедно со федерацијата се одговорни, во рамките на своите права и должности, за состојбата на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и за положбата на Југославија во меѓународните економски односи.

Член 12

Основните и други организации на здружен труд, самоуправните интересни заедници и други самоуправни организации и заедници се должни, во согласност со своите планови на економскиот развој и со договорите за основите на плановите на општествено-политичките заедници, да донесуваат планови на економските односи со странство, планови на приливот и одливот на девизи и планови на кредитните односи со странство во соодветен плански период.

Во самоуправната интересна заедница за економски односи со странство во републиката и автономната покраина членовите на тие заедници ги усогласуваат елементите на основите на плановите на економските односи со странство, на плановите на приливот и одливот на девизи и на плановите на кредитните односи со странство, како и задачите за наредната планска година односно за повеќе години, заради остварување на тие планови.

Во Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство самоуправните интересни заедници за економски односи со странство во републиката и автономната покраина се договараат за заедничките цели и за елементите на плановите на економските односи со странство, на плановите на приливот и одливот на девизи и на плановите на кредитните односи со странство, кои се од посебно значење за платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и за единството на југословенскиот пазар, како и за начинот и средствата за остварувањето на тие планови.

Организациите на здружен труд при донесувањето на своите планови за развој, а републиките и автономните покраини при утврдувањето на економската политика, ќе го насочат стопанскиот развој така што да овозможат порационално вклучување на здружениот труд во меѓународната поделба на трудот, во согласност со утврдената заедничка развојна политика и заедничката девизна политика, водејќи сметка за својот придонес и за обврските за остварување на планираните пропорции на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Утврдувањето на заедничката девизна политика се заснова врз плановите на основните организации на здружен труд, на самоуправните интересни заедници и општествено-политичките заедници.

Член 13

Меѓусебните односи и усогласувањето на своите интереси во планирањето на економските односи со странство и во остварувањето на правата и обврските во девизниот систем, организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници ги остваруваат во самоуправните интересни заедници за економски односи со странство кои се формираат во републиките и автономните покраини.

Заради планирање и усогласување на економските односи со странство, заради усогласување на меѓусебните односи на самоуправните интересни заедници за економски односи со странство во републиката и автономната покраина и заради обезбедување на нивно рамноправно учество во утврдувањето и спроведувањето на заедничката девизна политика, на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија и во донесувањето на мерки за нивно спроведување, се основа Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство.

Дејноста на самоуправните интересни заедници за економски односи со странство во републиката и автономната покраина и на Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство е од посебен општествен интерес.

Член 14

Забрането е здружување на девизи и здружување на основни и други организации на здружен труд и на други општествени правни лица и секоја друга дејност и дејствие на организациите на здружен труд и на државните органи во девизното работење и во кредитните односи со странство кои се насочени кон спречување на слободното движење и здружување на трудот и средствата и кон слободната размена на стоки и услуги, или кон создавање на монополска положба на единствениот југословенски пазар, со кои се стекнуваат материјални и други предимства што не се засноваат врз труд и создаваат нерамномерни односи во работењето или ги нарушуваат другите економски самоуправни односи утврдени со Уставот.

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица се должни во остварувањето и користењето на девизите да постапуваат во согласност со усвоената заедничка економска политика, да не ја растројуваат стабилноста на пазарот и да не им нанесуваат штета на другите учесници на пазарот, на потрошувачите или на општествената заедница како целина.

Член 15

Под девизи, во смисла на овој закон, се подразбираат побарувања по кој и да е основ, кои гласат на странска валута без оглед на начинот на располагањето.

Под девизи се подразбираат и сите видови ефективни странски пари, освен ковани златни пари.

Член 16

Под домашни лица, во смисла на овој закон, се подразбираат основни и други организации на здружен труд, деловни заедници, банкарски организа-

ции, задруги, комори и други општи здруженија, самоуправни интересни заедници и други самоуправни организации и заедници, општествено-политички заедници и нивни органи и организации, општествено-политички и други општествени организации и други правни лица со седиште во Југославија и физички лица со живеалиште во Југославија.

Под странски лица, во смисла на овој закон, се подразбираат сите други правни и физички лица.

Член 17

Под овластена банка, во смисла на овој закон, се подразбираат банкарска организација што ќе добие овластување за вршење на платен промет и на кредитни работи со странство (во натамошниот текст: банка овластена за работи со странство) и банкарска организација што ќе добие овластување за вршење на девизно-валутни работи во Југославија (во натамошниот текст: банка овластена за девизни работи во земјата).

Член 18

Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена во девизното работење ги има правата и обврските што според овој закон ги имаат организациите на здружен труд, ако со овој или друг сојузен закон не е определено поинаку.

II. ЗАЕДНИЧКА ДЕВИЗНА ПОЛИТИКА, ПЛАТЕН БИЛАНС И ДЕВИЗЕН БИЛАНС НА ЈУГОСЛАВИЈА И ПЛАТНОБИЛАНСНА И ДЕВИЗНОБИЛАНСНА ПОЗИЦИЈА НА РЕПУБЛИКИТЕ И АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ

1. Заедничка девизна политика

Член 19

Заедничката девизна политика ја опфаќа особено: политиката на унапредување и поттикнување на извозот на стоки и услуги и на другите форми на економски односи со странство; политиката на увоз; политиката на заштита на домашното производство; политиката на курсот на динарот; политиката на девизните резерви; политиката на кредитните односи со странство; политиката на усогласување на меѓусебните односи на републиките и покраинските самоуправни интересни заедници за економски односи со странство и политиката на платнобилансните ограничувања.

Заедничката девизна политика ја утврдува Собранието на СФРЈ за секоја година, заедно со утврдувањето на заедничката економска политика на земјата за односната година, во согласност со среднорочниот план на Југославија.

Со актот за заедничката девизна политика се утврдуваат рамките и насоките за донесување на мерки за нејзиното спроведување.

Член 20

Сојузниот извршен совет, надлежните органи на републиките, надлежните органи на автономните покраини и самоуправните интересни заедници за економски односи со странство ги утврдуваат своите програми на мерки за спроведување на заедничката девизна политика.

Сојузниот извршен совет го следи и, по потреба, а најмалку полугодишно, го известува Собранието на СФРЈ за спроведувањето на заедничката девизна политика.

Член 21

Федерацијата, републиките и автономните покраини во спроведувањето на заедничката девизна политика договорно преземаат мерки заради унапредување на економските односи со странство, а особено заради поттикнување на приливот на девизи

од извозот на стоки и услуги, и на други форми зголемување на девизниот прилив, односно намалување на девизниот одлив, во согласност со заеднички договорените критериуми и мерила.

Член 22

Ако со актите на органите на федерацијата со кои се утврдува или спроведува заедничката економска политика по исклучок се забрани или ограничи извозот на определени стоки или вршењето на определени услуги на странски лица и со тоа се наруши рамноправноста на организациите на здружен труд во остварувањето на девизи, или се наруши рамноправноста на републиките и автономните покраини на единствениот југословенски пазар, истовремено се утврдувањето на заедничката девизна политика односно со донесувањето на мерките за нејзиното спроведување, се утврдува и обезбедува компензација со определување на соодветни права на купување девизи на девизниот пазар односно права на плаќање спрема странство, како составен дел на мерките на заедничката девизна политика засновани врз договорената развојна политика во среднорочниот план, а во согласност со начелата на рамноправност на организациите на здружен труд и рамноправност на републиките и автономните покраини во остварувањето на девизи.

2. Платен биланс и девизен биланс на Југославија

Член 23

Платниот биланс на Југославија е единствен и претставува биланс на сите финансиски и други економски трансакции помеѓу домашните и странски лица.

Девизниот биланс на Југославија е единствен и претставува биланс на приливот и одливот на девизите остварени по основ на сите финансиски и други економски трансакции помеѓу домашните и странски лица.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија се составни делови на заедничката девизна политика.

Член 24

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија ги донесува Собранието на СФРЈ на предлог од Сојузниот извршен совет, истовремено со донесувањето на заедничката девизна политика.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија се донесуваат најмалку за една година.

Собранието на СФРЈ го разгледува извршувањето на проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија, заедно со извештајот за извршувањето на заедничката економска политика што ги поднесува Сојузниот извршен совет.

Член 25

Проекцијата на платниот биланс на Југославија ги опфаќа: вредноста на извозот на стоки и услуги; остварувањето на девизните приходи по основ на другиот нестоковен прилив; вредноста на увозот на стоки и услуги; девизниот одлив по основ на нестоковни плаќања; обемот на задолжувањето во странство; состојба на долгот на крајот на годината за која се донесува платниот биланс и височината на отплатите и каматите што втасуваат во таа година спрема странство; обемот на девизното кредитирање на странство; височината на отплатите и каматите што втасуваат по кредитите одобрени во странство; суфицитот или дефицитот на платниот биланс и неговото покрите и височи-

ната на постојаните девизни резерви и на тековните девизни резерви.

Проекцијата на девизниот биланс на Југославија ги опфаќа приливот и одливот на девизите по сите позиции на платниот биланс на Југославија.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија содржат проекции на платно-билансните позиции и проекции на девизно-билансните позиции на републиките и автономните покраини во единствена меѓусебно усогласена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија ги опфаќаат и девизните приходи и девизните расходи на федерацијата со кои се утврдуваат обемот и правото на купување на девизи за потребите на Југословенската народна армија и извршувањето на задачите на органите на федерацијата во областа на народната одбрана, за потребите на материјалните резерви во федерацијата, за потребите на органите на федерацијата, за потребите на остварувањето на правата и должностите на федерацијата и на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини, во согласност со среднорочниот план на Југославија, како и за други потреби утврдени во чл. 169 и 234 на овој закон.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи, а по прибавено мислење од Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство, ги пропишува методологијата и критериумите за утврдување и методологијата за следење на остварувањето на проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиките односно автономните покраини во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Член 26

Обемот и условите на увозот и задолжувањето во странство и преземањето на други обврски на плаќање во странство, предвидени со проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија и со проекциите на платнобилансните позиции и девизнобилансните позиции на републиките и автономните покраини во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, се усогласуваат со остварувањето на девизниот прилив по основ на извоз и на други девизни приходи, како и со предвидениот обем на суфицитот, односно на дефицитот на платниот биланс и на девизниот биланс на Југославија.

Член 27

Обемот на задолжувањето во странство и обемот на кредитирањето на странство се утврдуваат врз основа на меѓусебно усогласените планови на кредитните работи со странство по републики и автономни покраини што го вклучуваат обемот на задолжувањето по републики и автономни покраини утврден според единствените критериуми и обемот на задолжувањето во странство за потребите на кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и на Социјалистичка Автономна Покраина Косово, во согласност со општествениот план на Југославија, како и планот на потребите на федерацијата и на нејзините органи и организации, по видовите на кредити.

Обемот на задолжувањето во странство и обемот на девизното кредитирање на странство од став 1 на овој член претставуваат највисоки износи до кои можат да се вршат кредитните работи со странство.

§. Платнобилансна и девизнобилансна позиција на републиките и автономните покраини во единствениот платен биланс и девизен биланс на Југославија

Член 28

Во проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија се утврдуваат проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на сите републики и автономни покраини и нивните обврски на единствениот платен биланс и девизен биланс на Југославија.

Проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката, односно автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс на девизниот биланс на Југославија го претставуваат и содржат меѓусебно усогласениот обем на финансиските и други економски трансакции што ги остваруваат домашните лица од односната република или автономна покраина со странски лица, по сите извори, основи и намени.

Член 29

Проекцијата на платнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс на Југославија го содржи меѓусебно усогласениот планиран обем на финансиските и други економски трансакции што ги остваруваат домашните лица со странски лица. Во таа проекција се искажуваат сите суштествени елементи содржани во платниот биланс на Југославија, а особено извозот на стоки и услуги и приливот на девизи според друг нестоковен основ, увоз на стоки и услуги и одлив на девизи според друг нестоковен основ, обем на користење на кредитите во странство, отплати на кредитите на странство и обем на кредитите што му се одобруваат на странство и нивната структура и рочност, како и суфицитот односно дефицитот на сите девизни трансакции со странство.

Проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина во единствена проекција на девизниот биланс на Југославија го содржи меѓусебно усогласениот планиран обем на вкупниот прилив и одлив на девизи што го остваруваат домашните лица со странски лица. Во таа проекција се искажуваат сите суштествени елементи содржани во девизниот биланс на Југославија, а особено обемот на приливот и одливот по основ на извозот и увозот на стоки и услуги, на приливот и одливот на девизи по друг нестоковен основ, како и обемот на користењето на кредитите во странство, отплатите на кредитите во странство и обемот на кредитите што му се одобруваат на странство.

Член 30

Проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизно билансната позиција на републиката односно на автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија се утврдуваат кон крајот на секоја година за наредната година. Ако во текот на годината настапат промени во остварувањето на проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија, се утврдуваат и посебно искажуваат промените во проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина. Во согласност со тие промени, се вршат неопходни измени во проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија.

Заедно со анализата за извршувањето на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија од претходната година, се врши анализа на остварувањето на платнобилансната позиција и девизноби-

лансната позиција за републиката односно автономната покраина.

На крајот на секоја година се утврдува извршувањето на проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија и се врши анализа на тоа извршување.

Член 31

Проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија се утврдуваат на тоа извршување на:

1) обврските за остварување на предвидениот извоз на стоки и услуги и на приливот на девизи на домашни лица на територијата на републиката односно автономната покраина;

2) обемот на заеднички договорениот увоз и на одливот на девизите според сите трансакции врз основа на единствени критериуми што домашните лица на територијата на републиката односно на автономната покраина можат да ги остварат, вклучувајќи го и заеднички договореното право на увоз и одлив на девизите по основ на компензација поради забрана или ограничување на извозот и на правото на увоз и одлив на девизите за организациите на здружен труд и на општествените правни лица што не остваруваат девизи или ги остваруваат недоволно, освен на увоз и одлив на девизите за потребите на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини што се утврдуваат во согласност со член 25 на овој закон;

3) начинот на остварување на утврдениот и усогласениот обем на финансиските трансакции со странство;

4) обврските на републиката односно автономната покраина за остварување на планираните пропорции во проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија и за преземање на договорените мерки.

Проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија претставуваат еден од основите за поттикнување на поврзувањето на организациите на здружен труд во рамките на републиката односно автономната покраина и помеѓу организациите на здружен труд од другите републики односно автономни покраини заради унапредување на извозот и на другите форми на стекнување на девизни приходи, за нивното рационално користење и рационална супституција на увозот.

Член 32

Заради остварување на проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, во републиката односно автономната покраина се преземаат мерки особено во развојната политика, кредитно-монетарната политика, политиката на даноците и придонесите, политиката на цените, во областа на организирање на поврзувањето на здружениот труд и поттикнување на здружувањето на организациите на здружен труд, како и мерки во областа на заедничката девизна политика предвидена со пропис.

Со договор на републиките и автономните покраини се определуваат мерките што ќе ги преземаат републиките и автономните покраини во согласност со актот за заедничката економска политика и со актите за економската политика на републиките и автономните покраини, како и условите и начинот на нивното остварување.

Со општествениот договор на надлежниот републички односно покраински орган и на самоуправната интересна заедница за економски односи со странство на републиката односно автономната покраина можат во рамките на програмата на мерки од став 2 на овој член, да се утврдат поблиските мерки и начинот на извршување на донесените проекции на девизнобилансните позиции на републиките и автономните покраини во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Член 33

Со мерките што се преземаат во републиката, автономната покраина и во федерацијата за извршување на проекцијата на платниот биланс и проекцијата на девизниот биланс на Југославија и за остварување на проекциите на платнобилансните позиции и проекциите на девизнобилансните позиции на републиките и автономните покраини во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија не смее да се нарушува единството на југословенскиот пазар.

Член 34

Самоуправните интересни заедници за економски односи со странство во републиката и автономната покраина и Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство го следат извршувањето на проекциите на платнобилансните позиции и проекциите на девизнобилансните позиции на републиките и автономните покраини во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, ги известуваат надлежните органи за спроведувањето и остварувањето на тие проекции, навремено предупредуваат на отстапувањата од нив и преземаат, во рамките на своите права и должности, поединечно и заеднички, мерки потребни да се обезбеди извршувањето на проекциите.

Член 35

Ако во извршувањето на проекциите на платнобилансната позиција и проекциите на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија дојде до отстапувања, надлежниот орган на односната република или автономна покраина е должен да преземе соодветни мерки за воспоставување на односите утврдени со тие проекции.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи, по прибавено мислење од Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство, ги утврдува однапред критериумите за мерките што надлежниот орган на републиката или автономната покраина е должен да ги преземе ако дојде до отстапувања во извршувањето на проекциите на платнобилансните позиции и проекциите на девизнобилансните позиции на републиките односно автономните покраини во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Член 36

Со своето учество во спроведувањето на овој закон Стопанската комора на Југославија и републичките и покраинските стопански комори придонесуваат за остварувањето на планираните пропорции на платниот биланс и пропорции на девизниот биланс на Југославија, на проекцијата на платнобилансната и девизнобилансната позиција на републиките и автономните покраини и на заедничката девизна политика, особено со тоа што:

1) поведуваат иницијатива за поврзување и здружување на организациите на здружен труд во формите и правците насочени кон остварувањето, располагањето и здружувањето на девизите и нивното рационално користење во смисла на одредби-

те од овој закон и заради остварувањето на овие цели им даваат на организациите ка здружен труд организациона и стручна помош;

2) соработуваат со интересните заедници за економски односи со странство и им даваат помош во нивното организирање и работа;

3) даваат иницијатива за подигање и решавање на одделни прашања и даваат мислења и предлози при утврдувањето и спроведувањето на заедничката девизна политика, донесувањето на програми и мерки на извоз и увоз, проекцијата на платниот биланс и девизниот биланс, политиката и механизмите на курсот на динарот, режимот на извоз и увоз, кредитно-монетарната политика, платнобилансните ограничувања и задолжувањето во странство.

III. САМОУПРАВНИ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ ЗА ЕКОНОМСКИ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

Член 37

Во републиката и автономната покраина со закон се формираат самоуправни интересни заедници за економски односи со странство (во натамошниот текст: републички и покраински заедници) заради извршување на задачите и вршење на работите утврдени со овој закон.

Во републичката и покраинската заедница задолжително се здружуваат основните и други организации на здружен труд, самоуправните интересни заедници и други самоуправни организации и заедници, банкарските организации, задруги и други општествени правни лица, освен општествено-политичките заедници од територијата на републиката односно автономната покраина, кои остваруваат, односно користат девизи во своето работење.

Член 38

Републичките и покраинските заедници непосредно учествуваат во подготвувањето на актите со кои се утврдуваат политиката и плановите на економските односи со странство и проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиката односно автономната покраина во единствена проекција на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, како и во спроведувањето на тие акти во рамките на своите надлежности, непосредно одлучуваат за работите предвидени со законот, учествуваат во склучувањето на самоуправни спогодби и општествени договори и вршат други работи, во согласност со одредбите на овој закон.

Републичките и автономните покраини со закон поблиску ја утврдуваат дејноста на републичките и покраинските заедници.

Член 39

Републичките и автономните покраини со закон ги утврдуваат начелата на организацијата и другите прашања во врска со дејноста на републичките и покраинските заедници.

Републичките и автономните покраини се договараат за начелата на организацијата и на работењето на републичките и покраинските заедници.

Член 40

Органите на управувањето со републичката односно покраинската заедница се избираат врз делегатски принцип од редот на членовите на тие заедници.

Член 41

Се основа Интересна заедница на Југославија за економски односи со странство (во натамошниот текст: Заедница на Југославија).

Републичките и покраинските заедници се членови на Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство.

Член 42

Во Заедницата на Југославија, членовите на таа заедница:

1) се договараат за елементите на плановите на економските односи со странство и плановите на приливот и одливот на девизите што се од посебно значење за девизниот биланс и платниот биланс на Југославија и за единството на југословенскиот пазар;

2) ги усогласуваат ставовите во постапката на подготвување на плановите на економските односи со странство на републиките и автономните покраини и учествуваат во подготвувањето на проекцијата на платниот биланс на Југославија;

3) го утврдуваат начинот на остварување на плановите на економските односи со странство и на плановите на приливот и одливот на девизите;

4) даваат мислења за предлогот за регулирање на увозот и извозот и преземањето на мерки за остварување на плановите на економските односи со странство;

5) му даваат мислење на Сојузниот извршен совет за предлогот за донесување на мерки за спроведување на политиката на кредитните односи со странство и на заедничката девизна политика;

6) вршат други работи утврдени со сојузен закон.

Дејноста на Заедницата на Југославија поблиску се утврдува со нејзиниот статут

Член 43

Органи на Заедницата на Југославија се: собрание, извршен одбор и претседател.

Орган на управување со Заедницата на Југославија е Собранието, што го сочинуваат по десет делегати избрани од редот на членовите на секоја република и покраинска заедница.

Во работата на Собранието на Заедницата на Југославија учествува, покрај делегатите од став 2 на овој член, и претставник на Сојузниот извршен совет.

Извршниот одбор на Заедницата на Југославија има осум члена кои се избираат од редот на делегатите на секоја република и покраинска заедница. Изборот на членовите на извршниот одбор го потврдува Собранието на Заедницата на Југославија.

Претседателот на Заедницата на Југославија го именува Собранието на Заедницата на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Член 44

Заедницата на Југославија има статут.

Статутот на Заедницата на Југославија го донесува Собранието на Заедницата на Југославија.

Статутот на Заедницата на Југославија го потврдува Собранието на СФРЈ.

Со Статутот на Заедницата на Југославија се утврдуваат особено внатрешната организација на Заедницата, постапката за донесување на одлуки со кои се извршуваат задачите заради кои Заедницата е основана, надлежноста на органите на управување и средства за финансирање на дејноста на Заедницата.

Член 45

Претставниците на надлежните органи на соодветни општествено-политички заедници имаат право да присуствуваат на седници на органите на управување на Заедницата на Југославија, односно на републиките и покраинските заедници и да ги изнесуваат мислењето и ставовите на органите што ги претставуваат.

IV. КУРС НА ДИНАРОТ И ПОЛИТИКАТА НА КУРСОТ НА ДИНАРОТ

Член 46

Курсевите на странските валути во однос на динарот се формираат на девизниот пазар во со-

гласност со утврдената политика на курсот на динарот. Политиката на реалниот курс на динарот е составен дел на заедничката економска политика на земјата и посебно на заедничката девизна политика.

Собранието на СФРЈ ја утврдува политиката на курсот на динарот и критериумите, рамките и насоките за преземање на мерки за спроведувањето на таа политика.

Политиката на курсот на динарот ги опфаќа и посебните услови и начинот на пресметување во надворешнотрговската размена со земјите со кои е склучен договор за клириншки начин на плаќање.

Врз основа на утврдената заедничка девизна политика, Сојузниот извршен совет го утврдува курсот на динарот според некоја пресметковна единица или според една или повеќе конвертибилни валути.

Сојузниот извршен совет поднесува до Собранието на СФРЈ, по потреба, а најмалку полугодишно, извештај за спроведувањето на политиката на курсот на динарот.

Член 47

Сојузниот извршен совет, надлежните органи на републиките и надлежните органи на автономните покраини, Заедницата на Југославија и републиките и покраинските заедници, во рамките на своите надлежности односно дејности, предлагаат и преземаат мерки заради одржување на курсот на динарот, во согласност со утврдената заедничка девизна политика.

Член 48

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини ја спроведуваат утврдената политика на курсот на динарот.

Народната банка на Југославија врши интервенции на девизниот пазар согласно со утврдената политика на курсот на динарот.

Член 49

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини ги следат и анализираат движењата на курсевите на домашниот и на странските девизни пазари, како и другите показатели од значење за нивото, процената на идните движења и меѓусебните односи на девизните курсеви.

Член 50

Курсевите на странските валути за определување на основницата за пресметување на парината и другите давачки, за пресметување на даночните олеснувања при извозот и за искажување на правото на увоз и плаќање, како и за потребите на статистиката, ги утврдува Сојузниот извршен совет во согласност со курсевите на меѓубанкарскиот состанок на девизниот пазар.

Член 51

Курсните разлики во работењето со девизите ги поднесуваат домашните лица сразмерно на износот на девизите што ги користат, ако не ги отстраниле со соодветна правна работа.

Народната банка на Југославија е должна, на барање од овластената банка, да прима во депозит девизи на граѓаните што се водат на сметките на овластената банка, со истовремено одобрување на бескаматен кредит во височина на динарската противвредност на овластената банка чии девизи ги прима во депозит.

Височината на динарската противвредност од став 2 на овој член Народната банка на Југославија ја утврдува во согласност со курсот што важи на денот на примањето на девизите во депозит.

V. ДЕВИЗЕН ПАЗАР

Член 52

Под девизен пазар, во смисла на овој закон, се подразбира организиран систем на сите купувачки и продажби на девизи што се вршат на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, по основите и на начинот утврден со овој закон и со прописите донесени врз основа на овој закон.

Домашни лица и странски лица купуваат и продаваат девизи кај овластените банки и овластените менувачи, во согласност со овој закон.

Банките овластени за работењето со странство купуваат и продаваат девизи помеѓу себе непосредно и на меѓубанкарски состанок.

На меѓубанкарскиот состанок учествува и Народната банка на Југославија.

Интерната банка може за сметка на основните организации на здружен труд што ја основале да купува и продава девизи кај овластена банка.

Член 53

На девизниот пазар можат да се купуваат и продаваат девизи promptly или на термин.

Под promptна купувачка и продажба на девизи се подразбираат работи на продажба и купувачка на девизи склучени на девизниот пазар што според договорот се извршуваат веднаш, а најдоцна во рок од два работни дена од денот на склучувањето на договорот.

Под купувачка и продажба на девизи на термин се подразбираат работите на купувачка и продажба на девизи склучени на девизниот пазар што се договорени со рок на извршување на работата од 30 дена до една година и кои според договорот се извршуваат во договорениот рок.

Член 54

Одлука за организацијата и работењето на меѓубанкарскиот состанок донесува Сојузниот извршен совет на предлог од Народната банка на Југославија, а по прибавено мислење од Заедницата на Југославија.

Член 55

Народната банка на Југославија, во договор со банките овластени за работи со странство, ги определува видовите на девизи што се предмет на купувачка и продажба на девизниот пазар и на меѓубанкарскиот состанок.

Ако договорот од став 1 на овој член не се склучи во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон, односно од денот на давањето иницијатива за измена на договорот од став 1 на овој член, до склучувањето на тој договор, одлука за видовите на девизи ќе донесе Народната банка на Југославија.

Ако ненадејно настанат поголеми растројувања на странските девизни пазари во однос на одделни девизи, Народната банка на Југославија може, во согласност со Сојузниот извршен совет, привремено да ја ограничи или забрани купувачката и продажбата на односната девиза на девизниот пазар.

Член 56

Народната банка на Југославија купува и продава девизи на меѓубанкарскиот состанок заради одржување на општата ликвидност во меѓународните плаќања и заради одржување на курсот на динарот, во согласност со утврдената заедничка девизна политика и со политиката на курсот на динарот.

Народната банка на Југославија интервенира на меѓубанкарскиот состанок за износот на девизите со кој се обезбедува извршување на утврдените пропорции и остварување на правото на девизи во платниот биланс и девизниот биланс на Југославија, во согласност со член 46 на овој закон.

Народната банка на Југославија ги определува видовите на девизи за кои интервенира на меѓубанкарскиот состанок.

Член 57

Банките овластени за работите со странство можат на странските девизни пазари да купуваат и продаваат девизи заради нивна замена.

Народната банка на Југославија може да определи овластените банки да не можат одделни видови девизи да ги купуваат и продаваат заради нивна замена.

Член 58

Банките овластени за работите со странство купуваат и продаваат девизи на меѓубанкарскиот состанок по курсевите за кои ќе се договорот.

Член 59

Врз основа на курсевите по кои се склучени работите на купувачка и продажба на девизи на меѓубанкарскиот состанок се утврдуваат средните курсеви на странските валути.

Врз основа на средните курсеви на странските валути се формираат куповните или продажните курсеви со додавање односно одземање на маржата утврдена со актот за организацијата и работењето на меѓубанкарскиот состанок.

Средните курсеви на странските валути се применуваат и за искажување на вредностите на странските валути во состојбите и билансите на банките и на други општествени правна лица.

Член 60

Овластените банки купуваат од домашни лица и од странски лица и им продаваат на тие лица девизи promptly според куповните и продажните курсеви од член 59 став 2 на овој закон.

Банките овластени за работите со странство вршат меѓусебно promptна купувачка и продажба на девизи по курсевите за кои ќе се договорот.

Банката овластена за работите со странство која ќе купи или продаде девизи за сметка на организација на здружен труд по курсот што таа организација го определила или по поповолен курс, ја пресметува купувачката односно продажбата на девизите со таа организација по курсот по кој ги купила односно продала девизите.

Член 61

Овластените банки купуваат од домашни општествени правни лица и им продаваат на тие лица девизи promptly од свое име и за сметка на тие лица, а кога ги купуваат од домашни граѓански правни и физички лица односно им ги продаваат на тие лица — од свое име и за своја сметка.

Овластените банки купуваат од странски лица и им продаваат на тие лица девизи promptly од свое име и за своја сметка.

Член 62

Купувачка и продажба на девизи на термин се врши помеѓу овластените банки меѓусебно, како и помеѓу овластените банки и организациите на здружен труд.

Домашните граѓански правни и физички лица и странските лица не можат да купуваат и продаваат девизи на термин.

Член 63

Купувачката и продажбата на девизи на термин се врши по курсевите за кои ќе се договорот договорните странки, под условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

Член 64

Договорот за купувачка и продажба на девизи на термин се смета склучен кога договорните странки потпишаната заклучница ќе ја регистрираат според постапката утврдена со актот за орга-

низацјата и работењето на меѓубанкарскиот сметанок.

Продавачот на девизи на термин е должен да изврши пренос на девизите на девизната сметка на купувачот во рок што е наведен во заклучницата. Купувачот на девизите на термин е должен во рок што е наведен во заклучницата да изврши пренос на динарската противвредност на девизите на жиро-сметката на продавачот.

Член 65

Курсевите за купувачка и продажба на ефективни странски пари, на странски чекови и странски кредитни писма, како за пресметување на меѓународните поштенски упатници, ги утврдуваат банките овластени за работите со странство, во согласност со Народната банка на Југославија, водејќи сметка за курсевите на странските валути што се формираат на домашниот и на странските девизни пазари.

Курсевите од став 1 на овој член се должни да ги применуваат и овластените менувачи

IV. ОСТВАРУВАЊЕ, СТЕКНУВАЊЕ, РАСПОЛАГАЊЕ И ЗДРУЖУВАЊЕ НА ДЕВИЗИ И ПРОМЕТ НА ЗЛАТО

1. Остварување, стекнување, располагање и здружување на девизи на организации на здружен труд и на други општествени правни лица

Член 66

Основните и други организации на здружен труд остваруваат девизи:

- 1) со продажба на стоки и услуги на странскиот пазар;
- 2) со долгорочна производствена кооперација со странство;
- 3) со вршење на стопански дејности во странство, во согласност со сојузен закон;
- 4) со земање кредити во странство;
- 5) со емисија на хартии од вредност;
- 6) со други односи и форми на работење со странство, засновани во согласност со овој закон.

Основните и други организации на здружен труд остваруваат девизи со самостојно вршење на работите од став 1 на овој член или меѓусебно поврзани во рамките на работна организација, сложена организација на здружен труд и други форми на меѓусебно поврзување и здружување заради заедничко производство на стоки и услуги и стекнување на доход.

Член 67

Девизите што основните организации на здружен труд ги оствариле со самостојно вршење на работите им припаѓаат на тие организации.

Девизите што се остварени со здружување на труд и средства им припаѓаат на основните организации на здружен труд кои учествувале во нивното остварување со заедна производствена, финансиска или друга економска соработка.

Основните организации на здружен труд што ќе остварат девизи со извоз на стоки и услуги во чие производство, низ разни форми на потрајна соработка, учествуваат и други организации на здружен труд, се должни со тие организации да склучат самоуправни спогодби за нивно учество во остварувањето на девизите сразмерно со придонесот што работниците на тие организации го дале за нивното остварување.

Споровите за односите од став 3 на овој член ги решава надлежниот суд на здружениот труд. Основните организации на здружен труд кои учествуваат во остварувањето на девизи меѓусебно го утврдуваат учеството во остварените девизи според придонесот што работниците на тие организации со својот тековен и минат труд го дале

за остварувањето на тие девизи. Тоа учество се утврдува со самоуправни спогодба за здружување на труд и средства, со самоуправни спогодба за долгорочна производствена кооперација, со самоуправни спогодба за долгорочна деловно-техничка соработка, како и со други акти со кои се утврдуваат формите на меѓусебна соработка помеѓу и во рамките на работните организации, сложените организации на здружен труд, деловните заедници и самоуправните интересни заедници во областа на материјалното производство.

Член 68

Основните и други организации на здружен труд можат остварените девизи да ги здружуваат врз основа на самоуправни спогодба за здружување на труд и средства заради остварување на заеднички развојни програми, остварување на заеднички приход односно заеднички доход и заедничко производство на стоки и вршење на услуги со кои се придонесува за остварување на поголем девизен прилив.

Организациите на здружен труд, во извршувањето на самоуправната спогодба, односно на договорот за долгорочна производствена кооперација, за заеднички вложувања во земјата и странство или за деловно-техничка соработка, односно на други акти со кои се утврдуваат формите на меѓусебна соработка остварените девизи можат да ги здружуваат заради користење за намените што се предмет на тие спогодби, договори односно акти.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи, а по прибавеното мислење од Заедницата на Југославија, утврдува што се подразбира под долгорочна производствена кооперација, под деловно-техничка соработка или под други форми на меѓусебна соработка, во смисла на став 2 од овој член.

Член 69

Со самоуправни спогодба склучена во рамките на републичката и покраинската заедница, а во согласност со проекцијата на платнобилансната позиција и проекција на девизнобилансната позиција на републиките и автономните покраини во единствената проекција на платниот биланс и на девизниот биланс на Југославија, основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица ги утврдуваат начинот и постапката за остварување на договорениот обем на увозот на стоки и услуги и на друг одлив на девизи, што домашните лица можат да го остварат на територијата на републиките и автономните покраини, вклучувајќи го и одливот на девизи врз основа на компензација поради забрана или ограничување на извозот.

Со самоуправната спогодба од став 1 на овој член, врз основа на единствените критериуми што ги донесува Заедницата на Југославија, се утврдуваат критериумите и постапката на стекнување право на купување девизи на девизниот пазар за оние организации на здружен труд и други општествени правни лица што не остваруваат девизи според чл. 66 и 67 на овој закон или ги остваруваат недоволно за плаќање спрема странство, водејќи сметка и за нивното посредно учество во производството на стоки и услуги за извоз, како и за остварување на другите цели и задачи на заедничката економска политика.

Со самоуправната спогодба од став 1 на овој член се утврдуваат и условите за ограничувања во располагањето со девизите што се остваруваат според чл. 66 и 67 на овој закон.

Самоуправната спогодба од став 1 на овој член се склучува, по правило, со важење за периодот за кој е утврдена проекцијата на платнобилансната позиција и проекцијата на девизнобилансната позиција на републиките и автономните покраини во

единствената проекција на платниот биланс и на девизниот биланс на Југославија.

Член 70

Со актите од чл. 19 и 24 на овој закон се утврдува рокот до кој се склучува самоуправната спогодба од член 69 на овој закон. Ако самоуправната спогодба не се склучи во утврдениот рок, критериумите и постапката, како и ограничувањата во располагањето со девизите според член 69 на овој закон, ги утврдува надлежниот орган на републиката односно на автономната покраина.

Член 71

Самоуправната спогодба од член 69 на овој закон се склучува според единствените критериуми и постапката што, во согласност со утврдената заедничка девизна политика, ќе ги утврди Заедницата на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Со актите од чл. 19 и 24 на овој закон се определува рокот за утврдување на единствените критериуми и постапката од став 1 на овој член. Ако во определениот рок не бидат утврдени единствените критериуми и постапката, тие критериуми и постапка ги утврдува Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 72

Со акт на Собранието на СФРЈ се утврдува обемот на девизите и на правото на купување девизи на девизниот пазар за потребите на федерацијата, во согласност со одредбите на член 25 од овој закон.

Обемот на девизите и на правото на купување девизи за потребите на сојузните органи, утврден со актот од став 1 на овој член, Сојузниот извршен совет го распоредува на одделни сојузни органи.

Член 73

Девизите за стоковни и нестоковни плаќања на републиките и автономните покраини и на другите општествено-политички заедници во републиките и автономните покраини, како и на нивните органи и организации се искажуваат посебно во платнобилансната позиција на републиките и на автономните покраини и се утврдуваат според единствените критериуми.

Надлежниот орган на републиката односно на автономната покраина, го утврдува, согласно со актите од чл. 19 и 24 на овој закон, обемот на девизите и на правото за купување девизи на девизниот пазар за потребите на републиката односно на автономната покраина и на нивните органи и организации и за потребите на други општествено-политички заедници во републиката односно автономната покраина и нивните органи и организации.

Обемот на девизите и на правото на купување девизи за потребите на општествено-политичките заедници и нивните органи и организации во републиката, односно во автономната покраина, утврден со актите од став 1 на овој член, надлежниот орган на републиката односно на автономната покраина го распоредува на општествено-политичките заедници и на одделни органи и организации во републиката односно во автономната покраина за нивни стоковни и нестоковни плаќања.

Член 74

Основните организации на здружен труд можат остварените девизи да ги користат во согласност со самоуправната спогодба за непосредни потреби на своето работење и да ги здружуваат со други организации на здружен труд, во согласност со одредбите на овој закон.

Основната организација на здружен труд која остварените девизи ќе ги продаде на девизниот пазар, може одново да купува девизи на девизниот

пазар во рамките на правата што ги има врз основа на самоуправната спогодба од член 69 на овој закон.

Член 75

Девизите што ќе ги остварат со извоз на стоки и услуги или по друг основ, домашните лица се должни да ги внесат во земјата, ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 76

Купопродажба и отстапување на девизи помеѓу домашни лица и помеѓу домашни лица и странски лица во Југославија не се дозволени, ако со овој закон не е определено поинаку.

Под купопродажба на девизи, во смисла на став 1 од овој член, се подразбира и плаќање на увоз на стоки и услуги за потребите на домашно лице со девизи на друго домашно лице.

Член 77

Забрането е плаќање и наплатување во девизи или во злато помеѓу домашни лица и помеѓу граѓани и странски лица на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и склучување на работи со кои се обезбедува дека динарската вредност на договорената обврска ќе се пресмета врз основа на цената на златото или на курсот на динарот во однос на странската валута, ако со овој закон не е определено поинаку.

Одредбите на правната работа противни на забраната од став 1 на овој член се неважечки.

Член 78

Динарите што организациите на здружен труд ќе ги остварат со давање на определени услуги, односно со продажба на определени стоки на странски лица во земјата и странство, можат да имаат во поглед на пресметувањето на остварениот извоз за организациите на здружен труд, ист третман како и девизите.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, ќе го утврди видот на услугите и стоките, како и условите под кои динарите остварени по основот од став 1 на овој член можат да се пресметаат како девизен прилив.

Член 79

Деловните заедници, банкарските организации, задругите, коморите и други општи здруженија, самоуправните интересни заедници и други самоуправни организации и заедници, општествено-политичките и други општествени организации и други општествени правни лица, можат остварените девизи да ги држат на девизната сметка кај овластената банка, да ги користат за сопствени потреби во согласност со овој закон или да ги продадат на девизниот пазар.

Лицата од став 1 на овој член можат остварените девизи да ги држат во странство под условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет.

Член 80

Општествено-политичките заедници и нивните органи и организации се должни девизите што ќе ги остварат да ги продадат на девизниот пазар.

Член 81

Зголемувањето на девизниот прилив од извозот на стоки и услуги и на други форми на девизни приливи се поттикнува со мерките на развојната политика, со системот и механизмот на даночните, царинските и на други поврати, со мерките на кредитно-монетарната политика и со други мерки на економската политика.

Член 82

Повратот на царини и на други давачки се уредува со самоуправни спогодба на републичките и по-

кринските заедници во Заедницата на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Со акт на републичките и покраинските заедници се утврдуваат и другите поврати, во согласност со извршните совети на собранијата на републиките и со извршните совети на собранијата на автономните покраини, а во согласност со усвоените основни критериуми што се договорени во Заедницата на Југославија.

Ако самоуправната спогодба од став 1 на овој член не се склучи навремено Сојузниот извршен совет може да одлучи да се применуваат мерките или актите што биле порано применувани или да се донесат други привремени решенија кои ќе се применуваат до склучувањето на спогодбата.

Член 83

Собранието на СФРЈ, на предлог од Сојузниот извршен совет, секоја година, истовремено со донесувањето на буџетот на федерацијата, го утврдува делот на приходите од царини и од други увозни давачки изразен во процент кој не се внесува во буџетот на федерацијата и кој ѝ се отстапува на Заедницата на Југославија за поврат на царини и на други давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Собранието на СФРЈ може да одлучи приходи по сонов на определени увозни давачки да не се внесуваат во буџетот на федерацијата и во целост да ѝ се отстапуваат на Заедницата на Југославија за поврат на царини и на други давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Приходите од посебните такси од член 178 на овој закон не се внесуваат во буџетот на федерацијата и во целост ѝ се отстапуваат на Заедницата на Југославија за поврат на царини и на други давачки во корист на организациите на здружен труд што извезуваат.

Член 84

Сојузниот извршен совет, согласно со насоките на надлежниот орган на федерацијата, ги утврдува мерките и механизмите од член 82 на овој закон заради поттикнување на извозот на производи со посебна намена и на други форми на економски односи со странство чија посебна намена е од општ општествен интерес.

Член 85

Во заедничките основи на кредитно-монетарната политика се утврдуваат рамките и насоките за преземање на мерки за поттикнување на остварувањето на девизниот прилив. Со мерките на тековната и развојната економска политика се утврдуваат условите со кои се поттикнува остварувањето на девизниот прилив.

2. Располагање со девизи од страна на граѓани и граѓански правни лица

Член 86

Граѓани и граѓански правни лица можат да купуваат девизи кај овластените банки за задоволување на сопствените потреби во областа на здравствената заштита и образованието, за патни и селидбени трошоци во странство, за издржување на членовите на своето семејство во странство, за намирување на судски и други трошоци и за други намени, во износите и под условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 87

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, ги пропишува условите под кои граѓани и граѓански правни лица можат со динари:

1) да купуваат бонови за плаќање на бензин во странство;

2) да плаќаат услуги што во меѓународниот патнички промет ги вршат странски лица;

3) да им плаќаат на домашни туристички агенции трошоци за групни и поединечни патувања во странство.

Член 88

Девизите што ќе ги внесат или примат од странство граѓани и граѓански правни лица можат да ѝ ги продадат на овластената банка и на овластениот менувач или да ги стават на девизна сметка или на девизен штеден влог кај овластената банка.

Девизите што ги држат на девизна сметка или како девизен штеден влог граѓаните и граѓанските правни лица можат да ги користат во согласност со прописот што го донесува Сојузниот извршен совет.

Член 89

Граѓани и граѓански правни лица можат да користат девизи за купување на хартии од вредност што организациите на здружен труд ги издаваат заради проширување на материјалната основа на трудот.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, по прибавено мислење од Заедницата на Југославија, ги пропишува условите, начинот и постапката за користење на девизи за купување на хартии од вредност и за обезбедување на девизи за отплатување на хартии од вредност од став 1 на овој член.

Член 90

Девизните сметки на граѓани и граѓански правни лица и девизните штедни влогови на граѓани и граѓански правни лица можат да бидат по видување или орочени.

Член 91

На девизните сметки на граѓаните и граѓанските правни лица и на девизните штедни влогови на граѓаните и граѓанските правни лица овластените банки плаќаат камата во девизи.

Член 92

Овластените банки се должни да обезбедат тајност на податоците за девизните сметки на граѓаните и на девизните штедни влогови на граѓаните.

Известувања за девизните сметки на граѓаните и за девизните штедни влогови на граѓаните можат да се даваат само на писмено барање од судот.

Член 93

За девизните сметки на граѓаните и девизните штедни влогови на граѓаните гарантира федерацијата.

3. Изнесување и внесување на динари, девизи и на хартии од вредност

Член 94

Изнесување на динари од Југославија и внесување на динари во Југославија во патничкиот промет во странство се врши во износи и апоени што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Изнесување од Југославија преку поштенски и други пратки, на динари и вредносници што гласат на динари, ефективни странски пари и вредносници што гласат на странска валута, се врши под условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Внесување во Југославија, преку поштенски и други пратки, на динари и вредносници што гласат на динари, се врши под условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Член 95

Внесувањето на девизи во Југославија е слободно.

Граѓани можат да ги изнесуваат во странство сите видови девизи што ги прибавиле или со кои располагаат во согласност со прописите.

Странци и југословенски граѓани на привремена работа во странство, при излегување од Југославија, можат да ги изнесат девизите што ги внеле во Југославија, и други девизи со кои слободно располагаат во Југославија, во согласност со прописите.

Динари со кои во Југославија располагаат странци и југословенски граѓани на привремена работа во странство, а кои потекнуваат од девизи продадени на овластена банка или на менувач, можат да се изнесат од Југославија во апоени и износи што се дозволени за изнесување или да се употребат за купување на ист вид девизи заради трансфер во странство.

Член 96

Домашни вложни книшки што гласат на име и на динари и домашни и странски вложни книшки, што гласат на девизи можат слободно да се изнесуваат или праќаат од Југославија и да се внесуваат или праќаат во Југославија.

Домашни вложни книшки што гласат на динари а не гласат на име, можат да се изнесуваат или праќаат од Југославија само по одобрение од народната банка на републиката, односно народната банка на автономната покраина, во согласност со условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Член 97

Домашни хартии од вредност што гласат на девизи или на динари можат слободно да се изнесуваат или праќаат од Југославија и да се внесуваат или праќаат во Југославија.

Странски хартии од вредност можат слободно да се внесуваат или праќаат во Југославија, а да се изнесуваат или праќаат од Југославија само по одобрение од народната банка на републиката, односно народната банка на автономната покраина, во согласност со условите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија.

Член 98

Странски хартии од вредност, купони на странски хартии од вредност и странски вложни книшки, домашни лица можат да ги наплатуваат преку банките овластени за работи со странство.

Вредносниците од став 1 на овој член, можат да им се продадат на банките овластени за работи со странство, со наплата на противвредноста во динари или девизи, согласно со прописите.

Член 99

Чекови влечени во Југославија на странски лица не смеат во Југославија да се препродаваат ниту да се индосираат.

Чекови на динари влечени во Југославија не смеат да се хонорираат ако на нив се наоѓа индосамент на странско лице.

4. Промет на злато

Член 100

Злато во непреработена и кована форма можат да извезуваат и изнесуваат во странство:

- 1) Народната банка на Југославија — во непреработена и кована форма;
- 2) организациите на здружен труд што се занимаваат со производство на злато (во натамошниот текст производители на злато) — во непреработена форма;
- 3) банките овластени за работи со странство — во кована форма.

Домашни лица, освен лицата од став 1 на овој член, можат да извезуваат и да изнесуваат во

странство злато во непреработена и кована форма само по одобрение од Народната банка на Југославија.

Член 101

Производителите на злато можат непреработено злато да им продаваат на организациите на здружен труд што користат злато во рамките на својата редовна дејност и на државните органи за нивни потреби (во натамошниот текст: корисници на злато), како и на Народната банка на Југославија, или да го продаваат во странство.

Корисниците на злато и Народната банка на Југославија можат да купуваат непреработено злато и во странство.

Сојузниот извршен совет ги пропишува условите под кои корисниците на злато можат да купуваат непреработено злато од производителите на злато во земјата или во странство.

Член 102

Топење на злато и преработка на злато во прачки можат да вршат само корисниците на злато, и тоа за сопствени потреби и за потребите на други корисници на злато.

Забрането е топење на ковано злато.

Член 103

Овластените банки, преработувачите на злато и рафинериите на злато можат да вршат замена на предмети од злато и на кршено злато за златен заботехнички лим.

Овластените банки можат да вршат замена на ковано злато за златен заботехнички лим.

Член 104

Прометот на предмети од злато, на кршено злато, на златен заботехнички лим и на друг златен заботехнички материјал, е слободен во границите на прописите за прометот на стоки и на прописите за контролата на предмети од скапоцени метали.

Овластените банки можат ковано злато да купуваат од домашни и странски лица по цена по која таквото злато се продава на странскиот пазар.

Член 105

Производителите на злато се должни да водат евиденција за произведените и продадените количества на злато, а корисниците на злато — за купените и преработените количества на злато.

Сојузниот секретар за финансии го пропишува начинот на водењето на евиденцијата од став 1 на овој член.

Член 106

Под злато, во смисла на овој закон, се подразбира злато во секоја состојба и форма, освен предметите од злато и кршено злато.

Под предмети од злато, во смисла на овој закон, се подразбираат накит, украси, предмети од уметничка вредност и од друга употребна вредност изработени од злато.

Под кршено злато, во смисла на овој закон, се подразбираат предмети од злато што се купуваат односно продаваат според тежината, чистотата и цената на чистото злато, не земајќи ги предвид трошоците на изработката.

Под прачка злато, во смисла на овој закон, се подразбира непреработено злато во која и да е форма.

Под ковано злато, во смисла на овој закон, се подразбираат сите видови златници, без оглед дали се законско средство за плаќање во некоја земја.

Член 107

Ако состојбата на ликвидноста на плаќањата спрема странство, височината и структурата на девизните резерви и други причини го бараат тоа, Со-

јузниот извршен совет може да го ограничи или да го забрани извозот и изнесувањето на злато во странство и да го ограничи прометот на злато во земјата.

VII. ПЛАТЕН ПРОМЕТ СО СТРАНСТВО

Член 108

Платниот промет со странство се врши со динари и со девизи.

Платниот промет во работењето со земјите со кои е склучен платен или друг меѓународен договор за плаќање во конвертибилни девизи се врши со динари, во договорените конвертибилни девизи или во други конвертибилни девизи.

Платниот промет во работењето со земјите со кои е склучен меѓународен договор за клириншки начин на плаќање се врши во пресметковната валута предвидена со тој договор.

Платниот промет со земјите во развој се врши со динари и девизи предвидени во меѓународните договори со тие земји.

Платниот промет со земјите со кои со меѓународен договор не е утврден начинот на плаќање се врши со динари и со конвертибилни девизи.

Народната банка на Југославија го пропишува начинот на вршење на платниот промет со странството и дава упатства заради единствено вршење на платниот промет со странство.

Член 109

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи ги определува условите под кои народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини можат да одобрат поинаков начин на плаќање со странство од начинот предвиден со договорот од член 108 на овој закон, ако таков начин на плаќање со тој договор не е исклучен.

Во согласност со Сојузниот извршен совет, Народната банка на Југославија, ако го бараат тоа исклучителни околности, може да определи плаќање и наплатување во определена девиза да се врши само со земји со кои со меѓународен договор е предвидено плаќање и наплатување само во таа девиза односно со земји во кои таа девиза е национална валута.

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина може на организација на здружен труд да ѝ одобри плаќање односно наплатување да изврши во ефективни странски пари, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија, и може да ѝ одобри наплатување на дел од извозот на стоки и услуги да изврши во валута која според прописот на односната земја не може да се трансферира.

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина, на организација на здружен труд може да ѝ одобри да изврши пребивање на долговите и побарувањата со странство под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија. Денот на издаденото одобрение се смета за ден на плаќање односно на наплата.

Член 110

Платниот промет со странство се врши преку банките овластени за работи со странство, ако со овој закон не е определено поинаку.

Домашно лице избира банки овластени за работи со странство преку кои врши платен промет со странство.

Член 111

Домашно лице избира овластени банки кој кои држи девизи на девизна сметка.

Основните организации на здружен труд можат девизите да ги водат и кај својата интерна банка која од нивно име тие девизи ги држи на девизна

сметка кај овластената банка, или можат да ги продадат на девизниот пазар.

Член 112

Народната банка на Југославија врши платен промет со странство за потребите на федерацијата и за нејзините органи и организации.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, платниот промет со странство што органот надлежен за промет и резерви на производи со посебна намена ги врши за сметка на основните организации на здружен труд — производители на производи со посебна намена и начинот на плаќање и наплатување во врска со тие работи, се утврдуваат со општествен договор што со тие организации ќе го склучи Сојузниот извршен совет.

Ако општествениот договор од став 2 на овој член не се склучи во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон, одлука за условите и начинот на вршење на платниот промет од тој став донесува Сојузниот извршен совет.

Член 113

Домашни лица се должни девизите остварени со извоз на стоки и услуги да ги наплатат и да ги внесат во Југославија во рок од 90 дена од денот кога стоките се извезени односно кога е извршена услугата. Како ден на извозот на стоките се смета денот кога е извршено царинење на стоките.

Домашните лица се должни побарувањата по основ на извозот на стоки и услуги на кредит да ги наплатат и остварените девизи да ги внесат во Југославија во рокот предвиден со договорот за кредитот.

Побарувањата по други основи домашните лица се должни да ги наплатат и остварените девизи да ги внесат во Југославија во рок од 90 дена од денот на втасаноста на побарувањето. Од оваа обврска се изземаат граѓаните што се наоѓаат на привремена работа во странство.

Како ден на наплата и внесување на девизи во Југославија во смисла на ст. 1 до 3 на овој член се подразбира денот кога износот на девизи е одобрен на сметката на овластената банка, денот кога е задолжена сметката на домашното лице кај овластената банка во корист на друго домашно лице, или денот кога домашното лице внесените девизи ги положило кај овластената банка заради пресметка.

Ако на организација на здружен труд ѝ е одобрено држење на девизи во странство според член 116 од овој закон, како ден на наплата и внесување на девизите во Југославија се смета денот кога износот на девизите е одобрен на сметка на организацијата на здружен труд во странство.

Сојузниот секретар за надворешна трговија, по прибавено мислење од Сојузниот орган на управата надложен за соодветен вид услуги, пропишува кој ден се смета како ден на извршување на услугите во смисла на одредбите на овој член.

Член 114

Домашните лица се должни платените стоки да ги увезат, односно платената услуга да ја реализираат во рок од 90 дена од денот кога банката овластена за работи со странство ќе го изврши налогот за плаќање. Како ден на увозот се смета денот кога е извршено царинење на стоките.

Член 115

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина може да го продолжи рокот од чл. 113 и 114 на овој закон, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија може да го продолжи рокот од чл. 113 и 114 на овој закон, по работите што според одредбите на овој закон се однесуваат на производи со посебна намена и на други форми на економски односи со странство од посебен општествен интерес.

Против решението на народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина, донесено врз основа на став 1 од овој член, може да се изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Член 116

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина, кога работењето со странство го бара тоа, може да ѝ даде одобрение на организација на здружен труд девизите потребни за тоа работење да ги држи на сметки во странство, или работењето да го врши преку конткорентна сметка, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Против решението на народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина, донесено според став 1 на овој член, може да се изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Организациите на здружен труд се должни да доставуваат до народната банка на републиката, односно до народната банка на автономната покраина извештаи за прометот и состојбата на сметките од став 1 на овој член, како и други податоци во врска со работењето со странство преку тие сметки, на начин и во роковите што ќе ги определи Народната банка на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини доставуваат до Народната банка на Југославија извештаи за прометот и за состојбата на средствата на сметките од став 1 на овој член, на начин и во роковите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Член 117

Разликите во вредноста што требало да се платат односно да се наплатат или да се внесат, настанати во работењето со странство поради превозни разлики, бонификации, пенали, рабати, исправки на вредности и слично, се правдаат со документација. За правдањето на настанатата разлика одлучува органот на управување со организацијата на здружен труд.

Начинот и постапката за правдање на разликите од став 1 на овој член ги пропишува сојузниот секретар за финансис во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија.

Член 118

Плаќањето и наплатувањето во врска со увозот и извозот на стоки и услуги во малограничниот и соседскиот прекуморски промет и во меѓународните саемски компензациони договори, се регулираат со пропис што го донесува Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, во согласност со овој закон и со меѓународните договори за таквиот промет.

Член 119

Странски лица можат да депонираат динари и девизи по видување, со отказан рок или орочено, само кај овластените банки.

Народната банка на Југославија, по прибавено мислење од овластените банки, може да ги определи условите под кои средства на странски лица можат да се примаат во депозит.

Член 120

Странски лица можат да стекнуваат динарски побарувања на сметка кај овластената банка:

- 1) со купување на динари за девизи од член 55 став 1 на овој закон;
- 2) со продажба на стоки и услуги на домашно лице за динари што домашното лице има право да ги увезува и плаќа според одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

3) со пренос од сметка на друго странско лице што има средства по еден од основите од точ. 1 и 2 на овој став.

Динарските побарувања стечени според став 1 од овој член, странски лица можат да ги употребуваат за плаќање на стоки и услуги и за сите други плаќања во Југославија, за трансфер во странство и за пренос врз друго странско лице.

Домашни лица, врз основа на динари наплатени според став 2 на овој член, ги остваруваат правата што според прописите ги имаат од наплати во девизи.

Динарските побарувања стечени според став 1 на овој член странски лица можат да ги употребуваат и за давање кредити на организации на здружен труд и на други општествени правни лица. Организациите на здружен труд и други општествени правни лица можат овие кредити да ги земаат во согласност со одредбите на чл. 133 до 176 на овој закон.

Член 121

Динарски побарувања што странски лица ќе ги остварат по други основи, освен по основите наведени во член 120 став 1 на овој закон, странските лица можат да ги држат на сметка кај овластената банка и да ги употребуваат за определени плаќања во Југославија, за пренос врз определени странски лица и за трансфер во странство, под условите што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет.

Домашни лица можат, врз основа на динари наплатени по основ на став 1 од овој член, да остваруваат определени права што ги утврдува Сојузниот извршен совет по претходно прибавено мислење од Заедницата на Југославија.

Член 122

Плаќање на стоки и услуги што се увезуваат и други плаќања во странство, основните и други организации на здружен труд и други домашни лица, за свои непосредни потреби, вршат врз основа на самоуправната спогодба од член 69 на овој закон и врз основа на актите од чл. 72 и 73 на овој закон:

- 1) со девизи остварени според чл. 67, 79 и 133 став 4 од овој закон, како и со динари остварени според чл. 120 и 121 на овој закон;
- 2) со девизи стечени по основ на здружување со други организации на здружен труд од член 68 на овој закон;
- 3) со девизи купени на девизниот пазар во согласност со одредбите на чл. 69 и чл. 72 до 74 на овој закон;
- 4) со девизи прибавени од странски кредит;
- 5) со девизи внесени во Југославија по основ на договор за вложување на средства на странски лица во домашна организација на здружен труд;
- 6) со девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници според член 89 на овој закон;
- 7) со девизи остварени по основ на трансфер на добивка и поврат на вложени средства и по основ на камати по дадени кредити;
- 8) со девизи остварени од други односи со странство, согласно со прописите.

Девизите за исплата на камата во девизи, што ги плаќаат на девизните штедни влогови на граѓаните, овластените банки ги купуваат на девизниот пазар, во согласност со самоуправната спогодба од член 69 на овој закон.

Член 123

Платниот промет со странство што се врши преку банка овластена за работи со странство се води на девизни сметки во земјата.

Контрола на платниот промет од став 1 на овој член вршат народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, на начин што ќе го пропише Народната банка на Југославија.

Заради обезбедување единство на општествената контрола и евиденција, Службата на општественото книговодство е овластена, по потреба, да врши увид

во работното што се однесува на платниот промет и контролата на платниот промет со странство.

Сојузниот секретар за финансии утврдува кои податоци за платниот промет банките овластени за работи со странство се должни да ги доставуваат до Службата на општественото книговодство.

Член 124

Плаќање на стоки чиј увоз е регулиран со определување на стоковен контингент, девизен контингент и со издавање на увозна дозвола, основните и други организации на здружен труд и други домашни лица вршат со девизи и со динари од член 122 на овој закон, во рамките на правото на увоз на такви стоки.

Член 125

Плаќање на услуги што ги вршат странски лица, за чие користење Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи пропишува посебни услови, основните и други организации на здружен труд и други домашни лица вршат со девизи и со динари од член 122 на овој закон.

Член 126

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, ги пропишува условите под кои можат да се купуваат патенти, лиценци и други права на индустриска сопственост во странство и да се плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Условите под кои можат да се купуваат патенти, лиценци и други права на индустриска сопственост во странство за потреби на народната одбрана и да се плаќаат со средствата од член 122 на овој закон ги утврдува Сојузниот извршен совет.

Член 127

Организациите на здружен труд што вршат услуги во меѓународниот стоковен и патнички промет своите услуги на странски релации од домашни лица ги наплатуваат во динари.

Во согласност со прописот од член 78 на овој закон, динарите остварени според одредбата на став 1 од овој член во поглед на пресметката на остварениот извоз имаат ист третман како и девизите остварени со извоз.

Член 128

Девизите остварени со извоз на производи или на делови на производи што се предмет на долгорочна производствена кооперација, можат да се употребат во целост за увоз од таа кооперација, во согласност со сојузен закон.

Член 129

Девизите за вршење на инвестициони работи во странство, организациите на здружен труд можат да ги држат и на сметки кај странски банки врз основа на одобрение кое, под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија, го дава народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина.

Остварената добивка во девизи од секоја работа, организациите на здружен труд што изведуваат инвестициони работи во странство се должни да ја внесат во Југославија во рок од 90 дена од денот кога е завршена работата. Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина, може да го продолжи овај рок под условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Против решението на народната банка на републиката, односно на народната банка на автономната покраина донесено според став 2 на овој член може да се изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Организациите на здружен труд што изведуваат инвестициони работи во странство можат во

текот на изведувањето на тие работи да располагаат со девизи, да ги пресметуваат трошоците на работењето и да ја утврдуваат добивката од тие работи, под условите и на начинот што ги пропишува Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 130

Организациите на здружен труд што се занимаваат со работи на посредување во надворешно-трговскиот промет вршат плаќање и наплатување во таа работење со средствата од член 122 на овој закон, под условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 131

Девизите што организациите на здружен труд ќе ги остварат со вршење на работи врз облагородување на стоки (индустриска доработка, преработка, обработка или поправка) во сопственост на странски лица се сметаат, во поглед на стекнувањето на правата според одредбите на овој закон, како девизи остварени со извоз на стоки и услуги.

Услугите на облагородување на домашни стоки што ги вршат странски лица, организацијата на здружен труд ги плаќа со средствата од член 122 на овој закон, во рамките на прописите што го регулираат извозот на стоки заради облагородување и увоз на облагородени стоки.

Член 132

Организациите на здружен труд што се занимаваат со давање услуги во меѓународниот стоковен и патнички промет трошоците на работењето во странство ги плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Сојузниот извршен совет утврдува што се подразбира под трошоци на работење во странство што организациите на здружен труд ги плаќаат според став 1 на овој член.

Член 133

Заедниците на осигурување и заедниците на реосигурување наплатуваат премии за осигурување, односно премии за реосигурување од домашни лица и им исплатуваат штети на тие лица (надомести на штета, осигурени износи и трошоци) — со динари. Овие заедници и други домашни лица со динари вршат и други плаќања по работи на осигурување и реосигурување.

Заедниците на осигурување и заедниците на реосигурување наплатуваат премии за осигурување, односно премии за реосигурување од странски лица во девизи или во динари со кои странските лица располагаат според чл. 120 и 121 на овој закон, плаќаат премии за реосигурување и им исплатуваат штети на тие лица со девизи или динари. Заедниците на осигурување и странски лица, односно заедниците на реосигурување и странски лица во девизи или во динари вршат и други меѓусебни плаќања по работите на осигурувањето и реосигурувањето.

По исклучок од одредбите на став 1 од овој член, Сојузниот извршен совет може да определи, одредени организации на здружен труд и други општествени правни лица да можат да плаќаат премии во девизи и исплатата на штетите на тие организации, како и другите плаќања по односните работи на осигурувањето и реосигурувањето, да можат да се вршат со девизи.

Заедниците на осигурување и заедниците на реосигурување исплатуваат штети, плаќаат премии за осигурување и премии за реосигурување и вршат други плаќања по работите на осигурувањето и реосигурувањето со динари и со девизи од член 122 на овој закон.

Сојузниот извршен совет определува под кои услови и во кои случаи домашни лица можат од овластената банка да купат девизи во височина на

износот на динарите наплатени на име штета по основ на осигурување. Со купените девизи домашни лица можат да плаќаат увоз на стоки и услуги по основ на кои ја наплатиле штетата од осигурувањето. Таквите стоки и услуги домашните лица ги плаќаат слободно, иако увозот на тие стоки односно услуги е регулиран.

Сојузниот извршен совет ги определува условите под кои наплатата на штетата остварена по основ на осигурување во работи на извоз на стоки и услуги се смета како наплата остварена со извршен извоз.

За осигурувањето од ст. 2 и 3 на овој член осигурените износи во полисата за осигурување можат да гласат на девизи.

Член 134

Средствата што странскиот содоговарач ќе ги оствари со заедничко работење со домашна организација на здружен труд, можат да се трансферираат во странство до височината на една половина од девизниот прилив остварен со извоз на производи и услуги од тоа работење.

Средствата што странскиот содоговарач ќе ги оствари со заедничко работење со домашна организација на здружен труд од стопански недоволно развиените републики и Социјалистичка Автономна Покрина Косово можат да се трансферираат во странство до височината на остварениот дел од доходот. Трансферот се врши со средствата од член 122 на овој закон.

Трансферот на вложените средства односно на остатоките од вложените средства, ако договорот за вложување престанал поради остварување на деловните цели, односно со истекот на договореното време, или ако договорот за вложување е раскинат од причините предвидени со сојузен закон, или ако со договорот за вложување е предвидено дека странскиот содоговарач вложените средства може делумно да ги повлекува и за време на важењето на тој договор, домашната организација на здружен труд го врши со девизите од член 122 на овој закон.

Ако во една година не е остварен девизен прилив кој овозможува трансфер на средствата што странскиот содоговарач ќе ги оствари со заедничко работење, трансферот според став 1 на овој член може да се изврши врз основа на девизниот прилив остварен во наредните години.

Член 135

Производствена организација на здружен труд која според прописите вложува средства за општествена репродукција заради вршење на својата стопанска дејност во странство, тие вложувања ги врши со средствата од член 122 на овој закон.

Организациите на здружен труд што се здружиле заради вршење работи на промет на стоки и услуги со странство, организациите на здружен труд што се занимаваат со работи на извоз и увоз кои се организираат и работат врз начелата на задолжителна соработка со производствените и со другите организации на здружен труд за кои вршат извоз или увоз и организациите на здружен труд кои вршат работи на извоз и увоз што задолжително здружуваат труд и средства со производствени и со други организации на здружен труд со кои работат, можат за вложување на средства на општествената репродукција заради вршење на тие работи во странство да ги користат средствата од член 122 на овој закон.

За вложување заради основање на банки во странство согласно со сојузен закон можат да се користат средствата од член 122 на овој закон.

Организација на здружен труд која вложила средства на општествената репродукција во претпријатие во странство е должна делот од добивката што и припаѓа да го внесе во земјата во рок од 90 дена од истекот на периодот за кој се составува завршната сметка според прописите на земјата во која се наоѓа тоа претпријатие.

Член 136

Организациите на здружен труд кои се занимаваат со истражување, експлоатација, обновување и со одржување на резерви на рудно и друго минерално богатство во странство, ги плаќаат трошоците на тоа работење со средствата од член 122 на овој закон.

Член 137

Трошоците за деловни патувања и реклами во странство, трошоците на претставништва и делегати во странство, трошоците за стручно усовршување на работници во странство, таксите и давачките, членарините и котизациите, како и другите трошоци во врска со работењето со странство, организациите на здружен труд можат да ги плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Трошоците за службени патувања во странство, трошоците за стручно усовршување на работници во странство, таксите и давачките, членарините и котизациите, како и другите трошоци во странство во врска со вршењето на својата дејност, деловните заедници, банкарските организации, задругите, коморите и другите општи здруженија, самоуправните интересни заедници и другите самоуправни организации и заедници, општествено-политичките и другите општествени организации и другите правни лица, ги плаќаат со средствата од член 122 на овој закон.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, по прибавено мислење од Заедницата на Југославија, ги пропишува условите под кои можат да се користат и да се плаќаат одделни трошоци од ст. 1 и 2 на овој член.

VIII. КРЕДИТНИ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

I. Општи услови

Член 138

Како кредитни односи со странство, во смисла на овој закон, се сметаат:

- 1) извоз и увоз на стоки и услуги на кредит, освен стоки и услуги за чие плаќање е договорен рок до 90 дена (во натамошниот текст: комерцијални кредити);
- 2) земање кредити во странство за увоз на стоки и услуги и давање кредити на странство за извоз на стоки и услуги (во натамошниот текст: стокосни кредити);
- 3) земање и давање на финансиски кредити;
- 4) земање на странски краткорочни кредити од страна на банките овластени за работи со странство преку кредитни линии (во натамошниот текст: банкарски кредитни линии);
- 5) прибавување средства со издавање обврзници на странскиот финансиски пазар;
- 6) прибавување средства на странскиот финансиски пазар со рефинансирање на побарувањата по одобрените кредити на странство;
- 7) земање кредити заради одржување на ликвидноста на Југославија во плаќањата спрема странство;
- 8) примање и давање на депозит и давање и земање гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање во односите со странство.

Член 139

Врз средствата прибавени со издавање обврзници на странскиот финансиски пазар и врз средствата прибавени на странскиот финансиски пазар со рефинансирање на побарувањата по одобрените кредити на странство се применуваат одредбите на овој закон кои се однесуваат на средствата прибавени со земање финансиски кредити во странство.

Начинот на издавање и прометот на обврзници на странскиот финансиски пазар се регулираат со сојузен закон.

Член 140

Под стоковен кредит се подразбираат кредитни работи кај кои кредиторот му одобрува на заемобаработот кредит заради финансирање купувачка на стоки и плаќање услуги, при што со договорот за кредит е определена намената на користените средства.

Под банкарска кредитна линија се подразбира странски краткорочен кредит со рок на отплата до 12 месеци, што банката овластена за работи со странство го користи кај странска банка.

Член 141

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица, со самоуправна спогодба во рамките на републиката и на покраинската заедница ги утврдуваат критериумите и постапката за остварување на правото за задолжување во странство во определен обем односно обемот на девизното кредитирање на странство кој е утврден по републиките односно автономните покраини во проекцијата на платниот биланс на Југославија и проекцијата на платнобилансната позиција на републиките и автономните покраини, во согласност со политиката на кредитните односи со странство и со мерките за спроведување на таа политика. Рокот до кој се склучува оваа самоуправна спогодба се утврдува со актите од чл. 19 и 24 на овој закон.

Основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица можат да склучуваат договори за кредит и да користат односно да даваат кредити во странство само во рамките на обемот утврден со самоуправната спогодба од став 1 на овој член.

Во рамките на утврдениот обем на задолжувањата од став 1 на овој член, првенство во задолжување во странство имаат организациите на здружен труд што со својот развој придонесуваат за остварување на утврдените цели и на планираните пропорции во општествените планови, во платниот биланс и во девизниот биланс на Југославија, а посебно за зголемување на извозот, рационална супституција на увозот и за стабилизација на домашниот пазар.

Ако самоуправната спогодба од став 1 на овој член не се склучи во утврдениот рок, критериумите и постапката од тој став ги утврдува надлежниот орган на републиката односно на автономната покраина.

Член 142

Самоуправните спогодби од член 141 на овој закон се склучуваат врз основа на единствени критериуми и постапка што, во согласност со утврдената заедничка девизна политика, ги утврдува Заедницата на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет, имајќи ја предвид особено можноста за девизна отплата, степенот на задолженоста на земјата и потребите на развојот.

Со актите од чл. 19 и 24 на овој закон се определува рокот за утврдување на единствени критериуми и постапката од став 1 на овој член. Ако во определениот рок не се утврдат единствени критериуми и постапка, ги утврдува Сојузниот извршен совет врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи.

Член 143

Основните и други организации на здружен труд и банките овластени за работи со странство за сметка на основните и на други организации на здружен труд можат да им даваат стоковни кредити и финансиски кредити на корисници во странство заради унапредување на извозот на југословенски стоки и услуги и за организирање на продажба на југословенски стоки и услуги, како и финансиски кредити за други намени со кои се унапредуваат економските односи со странство, под условите

што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи.

Член 144

На предлог од Народната банка на Југославија, Сојузниот извршен совет ги определува условите под кои банките овластени за работи со странство можат средствата на сметки во странство да ги депонираат на неопределено време со отказан рок, како и да ги орочат на определено време.

Член 145

Заради обезбедување на организиран настап на странскиот финансиски пазар на капитал, домашните лица што земаат кредити во странство односно даваат кредити на странски лица, се должни при земањето односно давањето кредити во странство и при давањето гаранции и други форми на гарантирање, да се придржуваат кон условите што ќе ги утврдат со заеднички договор односно со општествен договор или со самоуправна спогодба.

Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи, а на предлог од Народната банка на Југославија и по прибавено мислење од Заедницата на Југославија, ги утврдува рамковните услови за организиран настап на домашни лица на странскиот финансиски пазар на капитал.

Банките овластени за работи со странство со договор ги утврдуваат, придржувајќи се кон рамковните услови од став 2 на овој член, посебните услови под кои земаат и даваат кредити во странство и даваат гаранции и други форми на гарантирање по кредитите што основните и други организации на здружен труд и други општествени правни лица ги земаат во странство.

Ако договорот, општествениот договор односно самоуправната спогодба од став 1 на овој член не се склучи, Сојузниот извршен совет ги определува условите од тој став, кои важат додека не ќе се склучи договорот, општествениот договор или самоуправната спогодба.

Ако договорот од став 3 на овој член не се склучи, Народната банка на Југославија ги определува посебните услови од тој став, кои важат додека не ќе се склучи договорот.

Член 146

Кредитните односи со странство од член 138 на овој закон можат да ги засноваат:

1) основните и други организации на здружен труд и самоуправните интересни заедници во областа на материјалното производство, во рамките предвидени со самоуправната спогодба за здружување;

2) банките овластени за работи со странство;

3) Народната банка на Југославија;

4) општествено-политичките заедници;

5) Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена.

Домашните лица од став 1 на овој член можат да засноваат кредитни односи и да вршат кредитни работи со странство под услов за извршување на преземените обврски по тие работи да обезбедат девизи во согласност со овој закон.

2. Вршење на кредитни работи со странство

1) Организации на здружен труд

Член 147

Организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 од овој закон можат да земаат и да даваат кредити во странство, да прибавуваат средства со издавање на обврзници во странство и да рефинансираат побарувања по кредитите одобрени на странство, во согласност со своите планови за развој и со утврдената заедничка кредитна политика со

странство, во рамките на обемот утврден со самоуправната спогодба од член 141 од овој закон.

Член 148

Работите од член 147 на овој закон организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 на овој закон можат да ги вршат:

1) ако кредитните работи служат за вршење на работи односно дејности за кои се регистрирани;

2) ако ги исполнуваат условите за кредитна способност;

3) ако кредитната работа е во согласност со општите услови и со рамките утврдени со нивниот самоуправен општ акт, донесен во смисла на Законот за паричниот систем;

4) ако органот на управување на тие организации односно заедници донел одлука за вршење на одделна кредитна работа;

5) ако обезбедуваат девизи за отплатување на кредитите во согласност со овој закон.

Народната банка на Југославија ги пропишува условите за утврдување на кредитната способност од точка 2 став 1 на овој член.

Член 149

Организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 на овој закон даваат стоковни кредити и финансиски кредити во динари и во девизи од член 122 на овој закон, освен во девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници.

Организациите и заедниците од став 1 на овој член даваат кредити од тој став за намените утврдени во член 143 од овој закон.

Член 150

Работи на извоз и увоз на стоки и услуги на кредит, за стоки и услуги чиј извоз и увоз е регулиран, можат да се вршат само во согласност со прописите за извоз и увоз на такви стоки и услуги.

Член 151

Организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 на овој закон плаќањето на своите девизни обврски спрема странство по комерцијални кредити, стоковни кредити и финансиски кредити го извршуваат со девизите и динарите од член 122 од овој закон, освен со девизи прибавени од странски кредити и со девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници.

Покрај средствата од став 1 на овој член за извршување на преземените обврски спрема странство организациите и заедниците од став 1 на овој член можат под посебни услови да користат девизи прибавени од странски кредити и девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници.

Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи ги пропишува условите под кои можат да се користат средствата од став 2 на овој член за извршување на обврските по земените комерцијални кредити, стоковни кредити и финансиски кредити.

Член 152

Организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 на овој закон можат средствата прибавени по основ на финансиски кредит да ги користат:

1) за плаќање во странство во согласност со овој закон;

2) за давање кредити и за други вложувања во странство;

3) за здружување во согласност со одредбите од овој закон.

Средствата по основ на финансиските кредити и депозитите од член 161 на овој закон организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 на овој закон можат да ги користат и за продажба на девизниот пазар, под условите што, на предлог од Народната банка на Југославија, ќе ги утврди Со-

јузниот извршен совет, врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи.

Ако финансискиот кредит се користи во целост или делумно за давање кредити во странство, односно за други пласмани во странство, плаќањето на обврските за земените финансиски кредит се врши и со девизи од ануитетите по дадените кредити и со девизи од добивката (приходи од такви пласмани).

За отплатување на земените финансиски кредити организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 на овој закон можат да користат и средства од наплатените ануитети и од остварениот приход по одобрените кредити на странство.

Член 153

Организацијата односно заедницата од член 146 став 1 точка 1 на овој закон може да даде гаранција и друга форма на гарантирање по кредитна работа со странство на друга организација на здружен труд односно заедница ако со неа склучила самоуправна спогодба, односно договор за здружување на девизи во смисла на одредбите на овој закон.

Организацијата односно заедницата од член 146 став 1 точка 1 на овој закон може да дава гаранции и други форми на гарантирање по определени кредитни работи што ги врши претпријатие што таа го основала во странство, или мешовито претпријатие што е основано со средства на таа организација односно заедница и со средства на странски правни и физички лица.

Сојузниот извршен совет, на предлог од Заедницата на Југославија, утврдува за кои кредитни работи од став 2 на овој член организациите и заедниците од член 146 став 1 точка 1 на овој закон можат да даваат гаранции и други форми на гарантирање.

Организацијата односно заедницата од член 146 став 1 точка 1 на овој закон може да дава гаранција и друга форма на гарантирање од ст. 1 и 2 на овој член ако ги исполнува условите за кредитна способност и ако органот на управување со организацијата односно заедницата донел одлука за секоја поединечна гаранција или гарантирање.

Организацијата односно заедницата — гарант ги намирува обврските по основ на гаранцијата на девизите од член 151 на овој закон.

Член 154

Ако една или повеќе основни организации на здружен труд одлучат, интерната банка може за нивна сметка, во границите на овластувањата што ѝ се дадени и во согласност со законот, да склучува договори за комерцијални и финансиски кредити за сметка на тие организации.

2) Банки овластени за работи со странство

Член 155

Банките овластени за работи со странство можат да ги вршат кредитните работи со странство од член 138 точ. 2 до 6 и точка 8 на овој закон заради извршување, проширување и унапредување на дејноста на организациите на здружен труд, која е во согласност со плановите за развој на тие организации и со утврдената политика за кредитните односи со странство.

Банките овластени за работи со странство вршат кредитни работи од свое име и за сметка на организациите на здружен труд и на други општествени правни лица.

Банките овластени за работи со странство можат да склучуваат договори и да користат, односно да даваат кредити во странство само во рамките на обемот кој е утврден со самоуправната спогодба од член 141 на овој закон за организациите на здружен труд и за други општествени правни лица.

Банкарски кредитни линии во странство можат да склучуваат банките овластени за работи со странство од свое име и за своја сметка.

Член 156

Банката овластена за работи со странство може да ги врши кредитните работи со странство од чл. 138 и 155 на овој закон:

1) ако ги исполнува условите за кредитна способност;

2) ако органот на управување со организацијата на здружен труд одлучил банката за сметка на таа организација да ја изврши кредитната работа од член 138 точ. 2, 3, 5 и 8 на овој закон;

3) ако надлежниот орган на банката одлучил банката да користи краткорочен кредит;

4) ако кредитната работа е регистрирана во смисла на член 175 од овој закон;

5) ако е донесена одлуката од член 148 став 1 точка 4 на овој закон за секоја одделна гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање;

6) ако се придржува кон посебните услови што се утврдени со договорот од член 145 на овој закон.

Член 157

Банката овластена за работи со странство може да дава комерцијални и финансиски кредити од средствата и под условите утврдени во чл. 143 и 151 од овој закон.

Член 158

Банката овластена за работи со странство склучува договор за земање финансиски кредит во странство придржувајќи се кон условите за склучување на таков кредит што со писмен договор го утврдила со организацијата на здружен труд односно со повеќе организации на здружен труд, за чија сметка зема кредит. Во тој договор може да се утврди и намената за која се користат средствата на финансискиот кредит.

Член 159

Банките овластени за работи со странство можат да склучат и посебен долгорочен односно среднорочен комерцијален кредит во странство и преку рамковни договори или договори за кредитна линија.

Кредитите склучени според одредбата на став 1 од овој член банките овластени за работи со странство можат да ги користат само за сметка на организациите на здружен труд. Банките овластени за работи со странство можат таков странски кредит да користат ако организациите на здружен труд, за секој одделен случај, со писмен договор се обврзат дека ги прифаќаат условите и намената на користење на рамковен кредит или на кредитна линија.

Член 160

Девизите што ќе ги прибават по основ на финансиски кредит банките овластени за работи со странство можат да ги користат по налог од организацијата на здружен труд — за намените од член 152 ст. 1 и 2 на овој закон.

Плаќањето на обврските по кредитите од став 1 на овој член се врши во согласност со член 151 ст. 1 и 2 и член 152 став 4 на овој закон.

Член 161

Банките овластени за работи со странство можат да примаат депозити на странски лица во согласност со посебните услови што се утврдуваат во смисла на член 145 од овој закон.

Девизите што ќе ги прибават по основ на депозити од странство банките овластени за работи со странство можат да ги користат:

1) за плаќања во странство во согласност со овој закон;

2) за давање кредити и други вложувања во странство.

Девизите што ќе ги прибават по основ на депозити од странство банките овластени за работи со странство можат да ги користат и за продажба на девизниот пазар под условите што, на предлог од Народната банка на Југославија, ќе ги утврди Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста на надлежните републички и покраински органи.

Враќање на депозитите и плаќање на каматата по депозитите од став 1 на овој член се врши со девизи со кои банките овластени за работи со странство располагаат на сметките во странство, со девизи купени на девизниот пазар и со девизи од ануитетите по дадените кредити.

Член 162

Банките овластени за работи со странство користат банкарски кредитни линии за плаќања што организациите на здружен труд и други општествени правни лица можат да ги вршат со девизите од член 122 на овој закон.

Отплатувањето на краткорочните кредити од став 1 на овој член банките го вршат со средства со кои располагаат на сметки во странство и со девизи купени на девизниот пазар.

Член 163

Банките овластени за работи со странство можат да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање по работи со странство што ќе ги склучат:

1) организации на здружен труд и други општествени правни лица, ако ги исполнуваат условите од член 148 на овој закон;

2) други банки овластени за работи со странство, ако ги исполнуваат условите од член 156 на овој закон.

Банките овластени за работи со странство можат за сметка на странски лица да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање по определени работи со странство, и тоа за намените и под условите што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет на предлог од Заедницата на Југославија.

Член 164

Банките овластени за работи со странство можат да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање ако со самоуправна спогодба за здружување во банка е утврден начинот на намиравање на девизните обврски по основ на гаранција, супергаранција и други форми на гарантирање, во согласност со одредбите на член 122 од овој закон.

Организациите на здружен труд и други општествени правни лица, за чија сметка банката овластена за работи со странство го намирала плаќањето по основ на гаранција, супергаранција и други форми на гарантирање, се должни да ги намираат така настанатите обврски од средствата според одредбите на член 151 од овој закон.

Ако организацијата на здружен труд не ја изврши настанатата обврска во рок од 30 дена од денот на извршеното плаќање по основ на гаранција, супергаранција и друга форма на гарантирање, таа обврска наместо неа ја намираваат со девизите од член 151 на овој закон другите организации на здружен труд што ја склучиле самоуправната спогодба од став 1 на овој член, согласно со таа самоуправна спогодба.

Член 165

Организациите на здружен труд и други општествени правни лица што имаат ненамирани втасани обврски по основ на дадени гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање од член 164 на овој закон не можат да склучуваат нови кредитни работи со странство сè додека не ќе ги намираат обврските на начинот предвиден во член 164 став 2 од овој закон.

Банките овластени за работи со странство не можат за сметка на организациите и на лицата од став 1 на овој член да даваат гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање додека тие организации и лица не ќе ги извршат обврските на начинот предвиден во член 164 став 2 овој закон.

Член 166

Со самоуправната спогодба на банките овластени за работи со странство се утврдува кои видови гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање таквите банки можат да даваат во работите со странство.

Ако самоуправната спогодба од став 1 на овој член не се склучи, Народната банка на Југославија ги определува видовите на гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање што банките овластени за работи со странство можат да ги даваат во работите со странство.

3) Народна банка на Југославија

Член 167

Народната банка на Југославија може да склучи кредитни работи со странство од свое име и за своја сметка само заради одржување на ликвидноста на Југославија во плаќањата со странство, во согласност со среднорочниот план и со политиката на девизните резерви, а во рамките што се предвидени со проекцијата на платниот биланс на Југославија.

Кредити за намените од став 1 на овој член со рок на враќање подолг од една година Народната банка на Југославија може да земе само врз основа на сојузен закон. Ова ограничување не се однесува на кредитите што Народната банка на Југославија ги зема од Меѓународниот монетарен фонд.

По основ на кредитите земени во странство заради одржување на ликвидноста на Југославија во плаќањата со странство не можат да се даваат кредити во динари.

Член 168

Народната банка на Југославија може да дава гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање по кредитни работи со странство само врз основа и под условите утврдени со сојузен закон или врз основа на ратификуван меѓународен односно меѓудржавен договор, за секој одделен кредит или за повеќе кредити кај еден заемодавец.

Во актот за ратификација на договорот од став 1 на овој член се утврдуваат условите под кои Народната банка на Југославија дава гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање.

Врз гаранциите, супергаранциите и другите форми на гарантирање што ги дава Народната банка на Југославија во смисла на став 1 од овој член, се применува постапката од член 164 ст. 2 и 3 и од член 165 на овој закон.

За кредитите што ги користи Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена, Народната банка на Југославија може да дава гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање врз основа на одлука од Сојузниот извршен совет.

4) Општествено-политички заедници

Член 169

Федерацијата заснова кредитни односи со странство врз основа на сојузен закон кој се донесува за секој одделен кредит. Со тој закон се определуваат намената, средствата и начинот на отпла-

тување на кредитот користен во странство односно намената и изворот на средствата од кои се дава кредитот.

Кредитните работи со странство за потребите на народната одбрана се засноваат и се вршат по одлука на Сојузниот извршен совет, а во рамките на среднорочниот план за развој на изградбата и опремувањето на вооружените сили на СФРЈ во согласност со општествениот план на Југославија.

Член 170

Федерацијата може да преземе обврски како гарант или како супергарант врз основа на сојузен закон, кој се донесува посебно за преземање на обврската по секоја гаранција или супергаранција.

Федерацијата може да је преземе обврската од став 1 на овој член ако корисникот на кредитот односно првиот гарант со договор се обврзе дека од своите средства ќе ги изврши сите договорни обврски.

Врз гаранциите и супергаранциите, што федерацијата ги презема во смисла на став 1 од овој член, се применуваат одредбите на чл. 164 и 165 од овој закон.

Член 171

Ако за извршување на определени обврски утврдени во проекцијата на платниот биланс на Југославија е неопходна тоа со сојузен закон може да се определи дека федерацијата и Народната банка на Југославија можат да склучат повеќе кредитни работи со странство, како и дека федерацијата односно Народната банка на Југославија за сметка на федерацијата можат да дадат гаранции и супергаранции до износот и под условите утврдени со тој закон.

Сојузниот извршен совет може, врз основа на овластување утврдено со сојузен закон, да ги пропише условите под кои Народната банка на Југославија може да дава гаранции, супергаранции и други форми на гарантирање од името на федерацијата за потребите на основните и на други организации на здружен труд, ако извршувањето на обврските на Народната банка на Југославија што произлегуваат од даденото гарантирање, го гарантираат републиките и автономните покраини.

Член 172

Републиките, автономните покраини и други општествено-политички заедници можат да земаат кредити во странство во согласност со утврдената политика на кредитните односи со странство и со договорите за основите на општествените планови на републиките и автономните покраини.

Републиките, автономните покраини и другите општествено-политички заедници можат да земаат кредити во странство само во рамките на обемот на задолжувањето утврден за тековната година според член 24 од овој закон.

Плаќањето на обврските по кредитите од став 1 на овој член се врши со девизи обезбедени според одредбите на член 73 од овој закон во согласност со самоуправната спогодба од член 141 на овој закон.

Член 173

Републиките и автономните покраини можат да даваат гаранции или супергаранции по кредити што се земаат во странство ако корисникот на кредитот односно првиот гарант со договор се обврзе дека од свои средства ќе ги изврши сите договорни обврски.

Врз обврските по гаранцијата и супергаранцијата што републиките и автономните покраини ги преземаат според став 1 од овој член, се применуваат одредбите на чл. 164 и 165 од овој закон.

5) Сојузна дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена

Член 174

Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена заснова кредитни односи со странство од член 138 на овој закон и врши кредитни работи со странство во рамките на својата надлежност, врз основа на одлука на Сојузниот извршен совет.

3. Регистрирање и евидентирање на кредитните работи со странство

Член 175

Кредитните работи со странство мораат да бидат регистрирани. На регистрација подлежат и сите промени на договорените услови, како и раскинување на договор за кредитни работи со странство.

Народната банка на Југославија пропишува кои работи од член 138 точка 7 од овој закон подлежат на обврската за регистрација.

Кредитните работи од ст. 1 и 2 на овој член се регистрираат кај народните банки на републиките и кај народните банки на автономните покраини.

Кредитните работи од член 169 и 174 од овој закон се регистрираат кај Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија го пропишува начинот и роковите за регистрација на кредитните работи со странство.

Народната банка на Југославија може да пропише обврска за регистрација на намера за склучување на кредитни работи со странство, освен на кредитните работи од чл. 169 и 174 од овој закон.

Член 176

Евиденција за склучените кредитни работи со странство водат народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, а евиденција за склучените кредитни работи од член 169 и 174 од овој закон води Народната банка на Југославија.

Организациите на здружен труд, овластените банки и други општествени правни лица се должни да водат евиденција за склучувањето, користењето, отплатувањето и одобрувањето на кредитни работи со странство, како и за извршените наплати по кредитни работи со странство.

Организациите на здружен труд, овластените банки и други општествени правни лица се должни да доставуваат до народните банки на републиките и до народните банки на автономните покраини извештаи за податоците од став 2 на овој член, во роковите и на начин што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Податоците од евиденцијата за склучените кредитни работи со странство, како и податоците и извештаите од став 3 на овој член, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини ги доставуваат до Народната банка на Југославија во рокови што ќе ги определи таа. Врз основа на тие податоци, Народната банка на Југославија води евиденција за кредитните работи со странство за цела Југославија.

Податоците од евиденцијата од став 4 на овој член Народната банка на Југославија ги доставува до Сојузниот извршен совет, до извршните совети на собранијата на републиките и до извршните совети на собранијата на автономните покраини.

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини податоците од ст. 1 и 3 на овој член ги доставуваат до надлежните органи на републиките односно на автономните покраини.

IX. ПРИВРЕМЕНИ МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ПЛАЌАЊАТА СО СТРАНСТВО

Член 177

Ако во текот на годината позначително не се остваруваат целите на заедничката девизна политика и пропорциите на единствената проекција на платниот биланс и на девизниот биланс на Југославија, ќе се смета дека настанале растројства поради кои е потребно да се преземат привремени мерки за ограничување на плаќањата со странство.

Врз основа на анализата за извршување на единствената проекција на платниот биланс и на девизниот биланс на Југославија, Сојузниот извршен совет утврдува дали дошло до растројствата од став 1 на овој член.

Член 178

Ако во текот на годината настанат растројствата од член 177 на овој закон, сите органи и организации што учествуваат во спроведувањето на заедничката девизна политика и донесуваат мерки за нејзиното спроведување, се должни да ги испитаат причините за настанатите растројства и да пристапат кон усогласување на своите акти и мерки заради зачувување на ликвидноста на плаќањата спрема странство односно заради обезбедување на спроведување на заедничката девизна политика и на утврдените проекции на платниот биланс и девизниот биланс.

Со договор на федерацијата, на републиките и на автономните покраини првенствено се преземаат мерки за економски оправданиот прилив на девизи. Во согласност со тој договор може да се пропише:

- 1) воведување на посебни мерки и ограничувања во тековните трансакции;
- 2) воведување на посебни мерки и ограничувања во финансиските трансакции;
- 3) воведување на посебни динарски депозити;
- 4) воведување на посебни такси за сите плаќања спрема странство.

Член 179

Ако договорот од член 178 на овој закон не се склучи во рокот кој е неопходен за да се отстранат настанатите растројства, или ако растројствата не се отстранат со дејството на преземените мерки, Сојузниот извршен совет може да пропише:

- 1) мерки предвидени во член 178 од овој закон;
- 2) мерки во областа на тековните трансакции, и тоа:

а) ограничување на определени права на плаќање на определени стоки и услуги;

б) обврска за полагање динарски депозити на вредноста на определени стоки и услуги што се увезуваат како и на користењето на странски кредити;

в) обврска за плаќање на посебни такси на сите плаќања спрема странство;

3) мерки за ограничување на износот на девизи што се користат за плаќање во странство;

4) мерки со кои се забрануваат определени плаќања со странски лица и земање односно давање на финансиски кредити во односите со странство;

5) мерки со кои се забранува купување и продажба на определени девизи на девизниот пазар;

6) мерки за ограничување на внесување динари од странство и на изнесување динари во странство, како и мерки за ограничување на изнесување девизи од земјата;

7) мерки за ограничување на други финансиски трансакции со странство.

Сојузниот извршен совет го известува Собранието на СФРЈ за преземените мерки од став 1 на овој член, во рок од 30 дена од денот на нивното преземање.

Член 180

При пропишувањето на мерките од чл. 178 и 179 на овој закон, ќе се води сметка за поттикнување на извозот и за заеднички договорената политика на развојот, вклучувајќи го и побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и Социјалистичка Автономна Покраина Косово.

Со прописот со кој се воведува мерката од член 178 и 179 од овој закон мора да се утврди времето на траењето на таа мерка, со тоа што воведената мерка мора да се укине штом ќе престанат причините поради кои е воведена.

Член 18

Заради спречување на растројствата од член 177 од овој закон, надлежниот орган на републиката односно на автономната покраина може, по прибавено мислење од републиката односно покраинската заедница, да го утврди најголемиот износ на девизи што определени домашни лица можат да ги користат за плаќање во странство во определен период.

Критериумите за преземање на мерките од став 1 на овој член се утврдуваат со договор на републиките и автономните покраини. Непостоенството на договор не ја спречува републиката односно автономната покраина самостојно да ја преземе таа мерка.

Член 182

Привремени ограничувања на плаќањата со странство од чл. 178 и 179 на овој закон за увоз на предмети за вооружување и воена опрема и на нивни делови, на репродукциони материјали наменети за производство на вооружување и воена опрема и на инвестициона опрема која служи за производство на вооружување и на воена опрема пропишува Сојузниот извршен совет, водејќи сметка за остварувањето на програмата за опремување на вооружените сили на СФРЈ.

X. ДЕВИЗНО РАБОТЕЊЕ НА БАНКИТЕ

Член 183

Работите на платниот промет со странство, кредитните работи со странство, девизно-валутните и менувачките работи во Југославија ги вршат банките што ги исполнуваат пропишаните услови за вршење на тие работи.

Банките овластени за работи со странство се запишуваат во посебен регистар што го води Народната банка на Југославија.

Член 184

Девизите со кои банките овластени за работи со странство располагаат по основ на побарувања од странски банки, тие банки можат да ги користат за плаќања во странство во согласност со овој закон.

Народната банка на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет, утврдува кои девизи по основ на побарувањата од став 1 на овој член банките овластени за работи со странство не можат да ги употребат за плаќања во странство.

Член 185

Овластена банка може на домашни и странски лица, на нивно барање, да врши конверзија на девизите на девизната сметка.

Народната банка на Југославија, ако го бараат тоа исклучителни околности, може да определи привремено ограничување на вршењето на конверзија на девизите според став 1 од овој член.

Член 186

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини им даваат на банките овластувања за вршење работи на платниот промет со странство и кредитни работи со странство, како и за вршење на девизно-валутни работи во Југославија.

Условите за давање на овластувањата од став 1 на овој член ги пропишува Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 187

Основните организации на здружен труд можат со самоуправни спогодба на интерната банка да ѝ доверат за нивна сметка да врши девизно-валутни работи што тие организации можат да ги вршат, а особено:

- 1) да го водат работењето по девизните сметки на тие организации кај овластените банки;
- 2) да вршат промптна купувачка и продажба на девизи кај овластените банки; и
- 3) да водат евиденција за вложувањето и распределбата на здружените девизни средства.

Член 188

Купување и продавање на ефективни странски пари, на патнички и банкарски чекови и на кредитни писма од странски и домашни лица (менувачки работи) можат, покрај овластените банки, да вршат и организациите на здружен труд, интерните банки и други општествени правни лица кои, врз основа на договор со овластената банка, вршат менувачки работи (овластени менувачи).

Условите под кои овластените банки можат да склучуваат договори за вршење на менувачки работи, ги определуваат со договор овластените банки, во согласност со Народната банка на Југославија.

Член 189

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини организираат евиденција за платниот промет со странство и за други податоци од областа на девизното работење.

Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини водат евиденција за податоците од став 1 на овој член, на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија.

Овластените банки, организациите на здружен труд и други правни лица се должни да доставуваат до народната банка на републиката односно до народната банка на автономната покраина извештаи за податоците од став 2 на овој член, во роковите и на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија.

XI. ДЕВИЗНИ РЕЗЕРВИ

Член 190

Девизните резерви на Југославија ги сочинуваат:

- 1) побарувањата на сметките во странство на Народната банка на Југославија, на овластените банки и на други домашни лица;
- 2) хартиите од вредност што гласат на странски парични единици со кои располагаат Народната банка на Југославија, овластените банки и организациите на здружен труд;
- 3) монетарното злато;
- 4) ефективните странски пари.

Девизните резерви на Југославија се состојат од постојани девизни резерви и од тековни девизни резерви.

Постојаните девизни резерви претставуваат дел од вкупните девизни резерви на Југославија со кои се обезбедува минимум на ликвидност за извршување на обврските и на неопходниот увоз.

Тековните девизни резерви претставуваат дел од вкупните девизни резерви на Југославија со кои се обезбедува ликвидност на плаќањето спрема странство во согласност со предвидените пропорции на платниот биланс и девизниот биланс на Југославија.

Побарувањата на клириншките сметки се искажуваат посебно.

Член 191

Девизните резерви на Југославија служат за одржување на општата ликвидност на земјата во плаќањата со странство и за интервенции на девизниот пазар во согласност со утврдената политика на курсот на динарот.

Член 192

Политиката на девизни резерви, како составен дел на заедничката девизна политика, го опфаќа утврдувањето на обемот на вкупните девизни резерви на Југославија и начинот на нивно формирање и користење, како и насоките за интервенции на девизниот пазар од девизните резерви.

Член 193

Во согласност со чл. 191 и 192 на овој закон, со договор за основите на општествениот план на Југославија и со заедничката девизна политика, Сојузниот извршен совет го утврдува најмалиот износ на потребните постојани девизни резерви за секоја година и насоките за нивното формирање и користење.

Како основ за утврдување на постојаните девизни резерви служи обемот на девизните трансакции што е предвиден во проекцијата на платниот биланс на Југославија.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласностите од надлежните републички и покраински органи, на предлог од Народната банка на Југославија, го утврдува, согласно со проекцијата на платниот биланс на Југославија, најмалиот износ на тековните девизни резерви за една година или тримесечно во текот на една година.

Член 194

Народната банка на Југославија и банките овластени за работи со странство ракуваат со девизните резерви во согласност со утврдената политика на девизни резерви.

Со постојаните девизни резерви ракува Народната банка на Југославија. Сојузниот извршен совет, на предлог од Народната банка на Југославија, одлучува за локацијата и користењето на постојаните девизни резерви.

Со девизните резерви, што претставуваат побарувања на овластените банки на нивните сметки во странство, ракуваат тие банки.

Ако настанат околностите од член 177 на овој закон, Сојузниот извршен совет може да воведи привremени ограничувања во користење на тековните девизни резерви.

Народната банка на Југославија поднесува до Сојузниот извршен совет и до Собранието на СФРЈ извештај за спроведувањето на политиката на девизни резерви по потреба, а најмалку еднаш годишно.

Член 195

Народната банка на Југославија купува девизи за девизните резерви на Југославија на меѓубанкарски состанок и во странство.

Народната банка на Југославија може да се задолжува во странство заради одржување на

ликвидноста на Југославија во плаќањата со странство, вклучувајќи го и одржувањето на утврдениот обем на девизните резерви на Југославија, во согласност со одредбите на член 167 од овој закон.

XII. ДЕВИЗНА КОНТРОЛА

Член 196

Девизната контрола опфаќа контрола на извршувањето на прописите и мерките, на општествените договори и на самоуправните спогодби во областа на девизното работење и на кредитните односи со странство (во натошошниот текст: девизна контрола).

На девизна контрола подлежат платниот промет со странство, остварувањето, стекнувањето, располагањето и здружувањето на девизи, девизно-валутните работи, кредитните работи со странство, внесувањето и изнесувањето на динари, девизи, хартии од вредност и злато, како и други девизни работи во земјата и со странство.

Девизна контрола вршат Сојузниот секретаријат за финансии, Сојузниот девизен инспекторат, Народната банка на Југославија, народните банки на републиките, народните банки на автономните покраини и царинските органи.

Покрај органите од став 3 на овој член, девизна контрола на извршување на прописите и на мерки што ги донесуваат надлежните републички и покраински органи и девизна контрола на извршување на самоуправните спогодби односно на општествените договори во областа на девизното работење во чие склучување учествуваат републиките и автономните покраини вршат надлежните републички односно покраински органи.

Девизна контрола во поглед на заштитата на правата на работниците и на организациите на здружен труд вршат во организацијата на здружен труд, покрај органите од ст. 3 и 4 на овој член, органите утврдени со самоуправен општ акт на организацијата на здружен труд.

Член 197

Сојузниот девизен инспекторат врши контрола на применувањето на прописите и мерките на сојузните органи и на самоуправните спогодби во областа на девизното работење, како и на општествените договори во областа на девизното работење во чие склучување учествуваат органите на федерацијата.

Сојузниот девизен инспекторат врши девизна контрола на основните и на други организации на здружен труд, на овластените банки, на самоуправните интересни заедници и на други самоуправни организации и заедници, на општествено-политичките заедници и на нивните органи и организации, на општествено-политичките и на други општествени организации, на задругите, на деловните единици на организациите на здружен труд во странство, на фондовите и на други правни лица и на физички лица.

Член 198

Народната банка на Југославија врши девизна контрола на применувањето на прописите и мерките на сојузните органи и организации од страна на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, како и на овластените банки, со преглед на извештаите за извршената контрола што тие банки ѝ ги доставуваат и со непосреден преглед на нивното работење што се однесува на таа контрола.

Прегледот на работењето на народните банки на републиките и на народните банки на автономните покраини заради следење на девизната контрола што ѝ вршат тие банки, се врши на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија.

Член 199

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини вршат девизна контрола на овластените банки.

Во вршењето на девизна контрола на овластените банки, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини можат да вршат увид во соодветната документација кај организациите на здружен труд и кај други учесници во девизното работење и во кредитните односи со странство.

Начинот на вршење на девизна контрола на овластените банки го пропишува Народната банка на Југославија.

Ако народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина при вршењето на девизна контрола утврди неправилност во работата на овластената банка, ќе ѝ издаде решение да ја отстрани неправилноста во определен рок и ќе преземе други соодветни мерки утврдени со закон.

Против решението донесено во смисла на став 4 од овој член, овластената банка може да изјави жалба до Народната банка на Југославија.

Член 200

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини вршат девизна контрола на организациите на здружен труд и на други домашни лица со преглед на исправите што им се поднесуваат.

Девизната контрола од став 1 на овој член што се однесува на работите за потребите на Југословенската народна армија и за други потреби на народната одбрана што ги обезбедува Сојузниот секретаријат за народна одбрана односно Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена, ја врши Народната банка на Југославија.

Со преглед на исправите од став 1 на овој член се врши особено контрола на:

1) остварувањето и користењето на правата за плаќање и наплатување на стоки и услуги во работењето со странство;

2) увозот на платени стоки и услуги и на наплатувањето на извезените стоки и услуги;

3) посебниот начин на пресметување во работењето со странство.

Во вршењето на девизната контрола од ст. 1 до 3 на овој член Народната банка на Југославија, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини можат да извршат увид во соодветната документација на организациите на здружен труд и на други домашни лица.

Сојузниот секретар за финансии, во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија, а на предлог од Народната банка на Југославија, пропишува кои исправи од став 1 на овој член и во кој рок мораат да се поднесат до народната банка на републиката и до народната банка на автономната покраина.

Член 201

Домашните лица што подлежат на девизна контрола се должни на органите овластени за вршење на девизна контрола да им овозможат увид во работењето и, на нивно барање, да им ја стават на располагање или да им ја достават потребната документација и да им ги дадат бараните податоци.

Домашните лица се должни да водат евиденција за секоја склучена девизна работа и кредитна работа со странство, за извршувањето на тие работи и за плаќањата и наплатувањата во врска со тие работи.

Обврските на домашните лица од ст. 1 и 2 на овој член се однесуваат и на работењето на деловните единици и на организациите, што домашните лица ги основале во странство или учествувале во нивното основање.

Сојузниот секретар за финансии ќе го пропише начинот на водење на евиденцијата од став 2 на овој член.

Член 202

Количествата на динари над износите и апоени-те дозволени за изнесување од Југославија, односно за внесување во Југославија, а кои домашен или странски патник не ќе ѝ ги пријави на граничната царинарница, привремено се одземаат со давање потврда.

Решението за одземањето или враќањето, во целост или делумно на привремено одземените динари според став 1 од овој член, се донесува во постапка за девизни прекршоци. Ова решение се донесува и ако постапката за прекршок не може да се води поради непостоењето на услови за прекршочна одговорност или поради смрт на сторителот на прекршокот или поради тоа што сторителот на прекршокот е непознат или не им е достапен на органите надлежни за водење на постапката.

Пријавените количества на динари што ги надминуваат износите и апоените чие изнесување од Југославија односно внесување во Југославија е дозволено, се депонираат на посебна сметка на федерацијата која се води кај Службата на општественото книговодство на Југославија до завршувањето на постапката.

Пријавените количества на динари што ги надминуваат износите и апоените чие изнесување од Југославија е дозволено му се враќаат на патникот ако не се предмет на девизен прекршок.

Пријавените количества на динари што ги надминуваат износите и апоените чие внесување во Југославија е дозволено му се враќаат на патникот при излегувањето од Југославија ако не се предмет на девизен прекршок и ако патникот во рок од една година од денот на одземањето поднесе барање за враќање на тие динари.

Член 203

Девизите што спротивно на член 95 од овој закон домашен патник ќе се обиде да ги изнесе од Југославија без пријавување на граничната царинарница, привремено се одземаат со издавање потврда.

Решението за одземање или враќање, во целост или делумно, на привремено одземените девизи според став 1 на овој член, се донесува во постапка за девизни прекршоци. Ова решение се донесува и ако постапката за прекршокот не може да се води поради непостоењето на услови за прекршочна одговорност или поради смрт на сторителот на прекршокот или поради тоа што сторителот на прекршокот е непознат или не им е достапен на органите надлежни за водење на постапката.

Пријавените девизи што ги надминуваат износите и апоените чие изнесување од Југославија е дозволено се доставуваат до Народната банка на Југославија.

Девизите пријавени во смисла на став 3 од овој член, му се враќаат на патникот ако не се предмет на девизен прекршок.

Член 204

Против решението донесено според постапката од чл. 202 и 203 од овој закон, домашни и странски лица можат да изјават жалба до Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 205

Царинските органи вршат контрола на изнесувањето на динари, на девизи, на хартии од вредност и на злато што ги изнесуваат домашни и странски патници, како и контрола на внесувањето на динари што ги внесуваат тие патници ако внесувањето на динари е ограничено со пропис.

Контролата од став 1 на овој член ја вршат царинските органи сообразно со прописите што ја

регулираат постапката на царинската контрола во патничкиот промет со странство.

Член 208

Органите овластени за вршење на девизна контрола се должни едни на други да ги ставаат на располагање податоците со кои располагаат, а кои се потребни за вршење на девизна контрола, да ги известуваат органите на самоуправната работничка контрола за своите наоди и, по потреба, да им укажуваат стручна помош на учесниците во девизното и надворешнотрговското работење и во кредитното работење со странство заради правилно применување на прописите.

Член 207

Сојузниот девизен инспекторат го известува надлежниот републички односно покраински орган за состојбата утврдена при вршењето на девизна контрола на територијата на републиката односно на автономната покраина.

Член 208

Ако Сојузниот девизен инспекторат, при вршењето на девизна контрола, утврди незаконитост или неправилност во вршењето на девизни или на надворешнотрговски работи односно на кредитни работи со странство, или утврди дека мерките наредени од надлежниот орган не се извршени, ќе нареди со решение утврдените незаконитости или неправилности да се отстранат односно наредените мерки да се извршат, определувајќи го рокот во кој мора тоа да се изврши, а ќе преземе и други мерки предвидени со закон.

Против решението од став 1 на овој член може да се изјави жалба до Сојузниот секретаријат за финансии.

На предлог од Сојузниот девизен инспекторат, Сојузниот секретаријат за финансии, може, по барање од странката, да го одложи извршувањето на решението од став 1 на овој член. Против решението со кое се одбива одлагањето на извршувањето на решението од став 1 на овој член не може да се изјави жалба.

Ако Сојузниот девизен инспекторат при вршењето на девизна контрола на државен орган утврди незаконитост или неправилност во вршењето на девизни или на надворешнотрговски работи односно на кредитни работи со странство, или утврди дека мерките наредени од надлежниот орган не се извршени, ќе поднесе за тоа извештај до Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 209

Ако утврденото незаконито дејствие претставува кривично дело, стопански престап или прекршок, надлежниот орган за вршење на девизна контрола е должен да поднесе пријава до органот надлежен за поведување односно за водење на постапката.

Ако органот за вршење на девизна контрола утврди дека организацијата на здружен труд во своето девизно или надворешнотрговско работење, односно во вршењето на кредитни работи со странство, не се придржува кон добрите деловни обичаи и кон деловниот морал, за тоа ќе ја извести надлежната стопанска комора.

Член 210

Ако со прописи е предвидена заштитна мерка односно мерка на безбедност одземање на предмети во врска со извршеното кривично дело или стопански престап или прекршок, Сојузниот девизен инспекторат може во вршењето на девизна контрола привремено да ги одземе предметите со кои е извршено кривичното дело, или стопанскиот престап, или прекршокот или биле наменети за извршување или

настанале со извршувањето на кривичното дело, на стопанскиот престап односно на прекршокот. За одземените предмети Сојузниот девизен инспекторат ќе издаде потврда.

За извршеното одземање на предметите, Сојузниот девизен инспекторат е должен веднаш да го извести органот надлежен за водење на постапката.

Член 211

За извршување на решението донесено врз основа на член 208 став 1 од овој закон е надлежен Сојузниот девизен инспекторат. Сојузниот девизен инспекторат го спроведува извршувањето на решението преку овластените банки и преку Службата на општественото книговодство кај кои се водат девизните сметки односно жиро-сметките и другите сметки на извршениот.

Сите извршни решенија од член 208 на овој закон што влијаат врз измената на состојбата на средствата и на нивните извори кај корисниците на општествени средства, Сојузниот девизен инспекторат ги доставува до Службата на општественото книговодство.

Член 212

Решение врз основа на член 199 став 4 и на член 208 став 1 од овој закон не може да се донесе ако изминале три години од денот на настанатата незаконитост или неправилност односно од денот кога е утврдено дека мерките што ги наредил надлежниот девизен орган не се извршени. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган насочено кон водење на постапката. По секое прекинување на застареноста, застареноста почнува одново да тече, но решение во никој случај не може да се донесе по истекот на шест години од денот кога утврдената незаконитост настанала или кога е утврдено дека наредените мерки не се извршени.

Решенијата донесени врз основа на член 199 став 4 и на член 208 став 1 од овој закон не можат да се извршат ако изминале три години од денот на правосилноста на решението. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган насочено кон извршување на решението. По секое прекинување на застареноста, застареноста почнува одново да тече, но таа настанува во секој случај по истекот на шест години од денот на правосилноста на решението.

Член 213

Контрола на девизното работење на организациите што во странство ги основале или во чие основање учествуваат основните и други организации на здружен труд, во поглед на применувањето на југословенските прописи, вршат Сојузниот девизен инспекторат, Народната банка на Југославија и Службата на општественото книговодство на начинот и под условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

XIII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

1. Кривични дела

Член 214

Одговорното лице во организацијата на здружен труд, во друга организација или заедница кое, во врска со извозот или увозот на стоки или услуги или со склучувањето на кредитни работи со странство, со поднесувањето на исправи со неистинита содржина или на друг начин ќе го измами надлежниот орган односно организација или заедница заради прибавување на противправна имотна корист, или во работењето не се придржува кон утврдениот курс на динарот односно кон прописите со кои се обезбедува спроведувањето на заедничката девизна политика, па со тоа ќе предизвика или можело да

предизвика опасност за утврдениот курс на динарот или за остварување на заедничката девизна политика или за зачувување на единството на југословенскиот пазар — ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

Со казната од став 1 на овој член ќе се казни и службеното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во банка кое, со злоупотреба на службената положба, односно овластување, ќе овозможи извршување на делото од став 1 на овој член.

Во особено тежок случај на делото од ст. 1 и 2 на овој член, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.

2. Стопански престани.

Член 215

Со парична казна од 10.000 динари до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд, овластена банка или друго правно лице:

1) ако здружи или користи девизи заради создавање монополистичка положба на единствениот југословенски пазар, или ако во текот на стекнувањето или користењето на девизи ја растројува стабилноста на тој пазар, или им нанесува штета на другите учесници на пазарот или на општествена заедница (член 14);

2) ако купи или продаде одделни видови девизи заради нивна замена кои според одлуката на Народната банка на Југославија не можат да се купуваат и продаваат заради нивна замена (член 57 став 2);

3) ако купи од домашни лица или од странски лица или на тие лица ќе им продаде девизи спротивно на пропишаните куповни или продажни курсеви (член 60);

4) ако за купувањето или продажбата на ефективни странски пари, на странски чекови, на странски кредитни писма, или за пресметување на меѓународните поштенски уплатници примени курс спротивно на пропишаните услови (член 65);

5) ако во извршувањето на самоуправни спогодба односно на договор за долгорочна производствена кооперација, за долгорочни заеднички вложувања во земјата или во странство или за деловно-техничка соработка остварените девизи ги здружи заради користење за намени што не се предмет на тие самоуправни спогодби односно на договори (член 68 став 2);

6) ако купи, продаде или отстапи девизи, врши плаќање или наплатување во девизи или во злато, или ако склучи работа врз основа на која динарската вредност на договорената обврска ќе се пресмета врз основа на цената на златото или курсот на динарот во однос на странски валути (член 76 и 77);

7) ако динарите остварени со давање на определени услуги односно со продажба на определени стоки на странски лица во земјата или во странство ги пресмета како девизен прилив спротивно на условите што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет (член 78);

8) ако изведе или изнесе злато во непреработена или кована форма без одобрение од Народната банка на Југославија (член 100 став 1 тач. 2 и 3 и став 2);

9) ако топи или преработува злато во прачки а не е корисник на златото, или ако топи ковано злато (член 102);

10) ако остварените девизи ги држи во странство или ги користи во странство без одобрение или спротивно на условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет или Народната банка на Југославија (член 79 став 2, член 116 став 1 и член 129 став 1);

11) ако платниот промет со странство не го врши во динари или во конвертибилни девизи односно на

начин предвиден во склучените платни или други меѓународни договори за плаќање, или ако тој предмет го врши противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет односно Народната банка на Југославија (чл. 108 и 109);

12) ако платниот промет со странство не го врши преку банки овластени за работи со странство (член 110 став 1);

13) ако платниот промет во врска со извозот односно увозот на стоки и услуги во малограничниот или соседскиот прекуморски промет или со меѓународниот саемски компензационен договор не го врши на пропишаниот начин (член 118);

14) ако користењето на девизи или плаќањето на стоки или услуги или други плаќања во странство за свои непосредни потреби не го врши во согласност со самоуправниата спогодба или со други акти (чл. 74 и 122);

15) ако плати одделни услуги на странски лица противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 125);

16) ако плаќањето на патенти, лиценци или на други права од индустриска сопственост во странство го врши противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 126);

17) ако услугите во меѓународниот стоквен или патнички промет што ги врши на странски релации ги наплати од домашни лица во девизи (член 127);

18) ако девизите остварени со извозот на производи или на делови од производите што се предмет на долгорочна производствена кооперација ги употреби за увоз од таа кооперација противно со сојузен закон (член 128);

19) ако во поглед на располагањето со девизи во текот на изведувањето на инвестициони работи во поглед на начинот на пресметување на трошоците на работењето или во поглед на утврдувањето на добивката од тие работи не се придржува кон условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 129 став 4);

20) ако плаќањето или наплатувањето во работите на посредување во надворешнотрговскиот промет не го врши под условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 130);

21) ако при давањето на услуги во меѓународниот стоквен или патнички промет ги плати трошоците што не ги утврдил Сојузниот извршен совет (член 132);

22) ако премините за осигурување или реосигурување ги наплати, или ако штетата на домашни лица им ја исплати во девизи или противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 133 ст. 3, 5, и 6);

23) ако трансферот на средствата или трансферот на дел од вредноста на вложените средства го врши противно на одредбата од член 134 на свој закон;

24) ако одделни трошоци во работењето со странство ги користи, односно ги плати противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 137 став 3);

25) ако при склучувањето на договор за кредит и при користењето односно давањето на кредит во странство не се придржува кон условите утврдени со самоуправни спогодба или кон условите определени од страна на надлежните органи на републиката односно на автономната покраина (чл. 141, 147 и 155);

26) ако им даде стоквени кредити, комерцијални кредити или финансиски кредити на корисниците во странство противно на утврдените намени или услови што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (чл. 143, 149 и 157);

27) ако средствата на сметките во странство ги депонира на неопределено време со отказан рок или ќе ги орачи на определено време противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 144);

28) ако земе или даде кредити во странство, даде гаранции и други форми на гарантирање противно на условите утврдени со договор или противно на рамковните или посебните услови за организиран настап на странскиот финансиски пазар (член 145);

29) ако врши кредитни работи со странство за чие вршење не е овластено или ако за извршувањето на обврските по тие работи не обезбеди потребни девизни средства (член 146);

30) ако кредитните работи со странство ги врши противно на пропишаните услови (чл. 148 и 156);

31) ако својата девизна обврска спрема странство по комерцијални кредити, стоковни кредити или финансиски кредити ја изврши со девизи прибавени од странство или со девизи прибавени од граѓани со издавање на обврзници, или ако тие средства за наведените намени ги користи противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 151);

32) ако обврските по финансискиот кредит ги плати, односно ако депозитите ги прими или средствата стекнати по основ на финансискиот кредит или на депозити ги користи противно на условите што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет (чл. 152, 160 и 161);

33) ако гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање даде или ако обврската по нив ја намери противно на склучената самоуправни спогодба односно на договорот за здружување на девизи, или противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет односно Народната банка на Југославија (чл. 153, 163, 164 и 166);

34) ако средствата прибавени со посебен долгорочен односно со среднорочен комерцијален кредит во странство склучен преку рамковни договори или договори за кредитна линија ги користи противно на пропишаните услови или намени (член 159);

35) ако склучи нова кредитна работа со странство или ако даде гаранција, супергаранција или друга форма на гарантирање а има ненамирените втасани обврски спрема странство (член 165);

36) ако девизните средства со кои располага по основ на побарувања од странски банки ги користи за плаќање во странство противно на условите што ќе ги определи Народната банка на Југославија (член 184);

37) ако врши конверзија на девизи на девизна сметка противно на ограничувањето што го определила Народната банка на Југославија (член 183 став 2).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за стопански престап и одговорното лице во организацијата на здружен труд во овластената банка или во друго правно лице со парична казна од 2.000 до 30.000 динари.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за стопански престап и одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месна заедница со парична казна од 2.000 до 30.000 динари.

Член 216

За стопански престапи од член 215 став 1 точ. 1, 7, 10, 14, 25, 30, 32, 33 и 35 од овој закон организацијата на здружен труд, овластена банка или друго правно лице може да се казни со парична казна до двасеткратен износ од вредноста на девизите, дивидентите или другите работи што се предмет на стопанскиот престап, ако настаниле потешки последици.

Член 217

На организацијата на здружен труд, на овластената банка или на друго правно лице ќе им се одземат предметите и имотната корист прибавени со извршување на стопанскиот престап од член 215 на овој закон.

3. Прекршоци

Член 218

Со парична казна од 5.000 до 100.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд, овластена банка или друго правно лице:

1) ако купи или продаде девизи на термин на домашно граѓанско правно или физичко или на странско лице (член 62 став 2);

2) ако не води евиденција за произведените или продадените количества злато или за купените или преработените количества злато или не ја води на пропишан начин (член 105);

3) ако девизите што ќе ги оствари со извоз на стоки или услуги или ако побарувањата од странство по друг основ не ги наплати или не ги внесе во Југославија во определен рок (чл. 113 и 129);

4) ако платените стоки не ги увезе од странство или ако платената услуга на странско лице не ја реализира во определен рок (член 114);

5) ако не достави до народната банка на републиката или народната банка на автономната покраина во предвидениот рок и на начинот што ќе го определи Народната банка на Југославија извештај и податоци на прометот и состојбата на средствата на сметките во странство и други податоци во врска со работите со странство (член 116 став 3);

6) ако правдањето на разликите во вредноста настанати во работењето со странство не го врши на пропишан начин (член 117 став 2);

7) ако динарските побарувања што ќе ги остварат странски лица во Југославија ги користи спротивно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 121 став 1);

8) ако не ја регистрира кредитната работа со странство или намерата за склучување на кредитна работа со странство на начин и во роковите што ќе ги пропише Народната банка на Југославија (член 175);

9) ако не ја води пропишаната евиденција или ако за тоа не ги достави извештаите во роковите и на начинот, што ќе го определи Народната банка на Југославија (член 176 и член 189 став 3);

10) ако работите на платниот промет со странство, кредитните работи со странство, девизно-валутните или менувачките работи во Југославија ги врши противно на условите што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет или Народната банка на Југославија (член 183, 186 став 2 и член 188 став 2);

11) ако во определениот рок не ги отстрани утврдните неправилности во девизното работење по решението на Народната банка на Југославија односно на народната банка на републиката или на народната банка на автономната покраина (член 199 став 4);

12) ако до народната банка на републиката или до народната банка на автономната покраина не ги достави пропишаните исправи заради девизна контрола, односно ако не ги достави во пропишаниот рок (член 200 став 5);

13) ако на овластеното лице не му овозможи да изврши контрола на девизното работење или не му ја стави на располагање потребната документација или не му ги даде податоците потребни за вршење на девизна контрола (член 201 ст. 1 и 3);

14) ако не ја води евиденцијата од член 201 став 2 на овој закон или ако не ја води на пропишаниот начин (член 201 став 4);

15) ако во определениот рок по решение на Сојузниот девизен инспекторат не ги отстрани утврдните незаконитости или неправилности во девизното или надворешнотрговското работење (член 208 став 1);

16) ако овластената банка не го изврши или го оневозможи извршувањето на извршното реше-

ние на Сојузниот девизен инспекторат (член 211 став 1);

17) ако вршењето на девизни или на кредитни работи со странство му ги довери на лице осудено за кривични дела наведени во чл. 214 и 222 од овој закон, или на лице осудено за стопански престап на парична казна над 5.000 динари од член 215 на овој закон, додека трае забраната на занимавањето со тие работи.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во организација на здружен труд, во овластена банка или во друго правно лице со парична казна од 2.000 до 20.000 динари.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во органот на општествено-политичката заедница, во друг државен орган или во месната заедница со парична казна од 2.000 до 20.000 динари.

Член 219

За дејствијата од чл. 215 и 218 на овој закон ќе се казни за прекршок поединец што врши самостојна дејност со парична казна од 5.000 до 100.000 динари.

Член 220

Со парична казна од 500 до 20.000 динари ќе се казни за прекршок поединец или граѓанско правно лице:

1) ако купи или продаде девизи на термин (член 62 став 2);

2) ако е недозволено купи, продаде или отстапи девизи, изврши плаќање или наплатување во девизи или злато, или склучи работа врз основа на која динарската вредност на договорената обврска ќе се пресмета врз основа на цената на златото или курсот на динарот во однос на странски валути (член 76 и член 77 став 1);

3) ако девизи од девизната сметка користи противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 88 став 2);

4) ако противно на пропишаните услови се обиде да изнесе или изнесе динари од Југославија или се обиде да внесе или внесе динари во Југославија во патничкиот промет со странство, или преку поштенски или други пратки се обиде да изнесе или изнесе од Југославија динари или вредносници кои гласат на динари, ефективни странски пари или вредносници кои гласат на странска валута, или преку поштенски или други пратки се обиде да внесе или внесе во Југославија динари или вредносници кои гласат на динари (член 94);

5) ако се обиде да изнесе или изнесе девизи од Југославија во патничкиот промет со странство противно на прописите (член 95 став 2);

6) ако домашни вложни книшки, кои гласат на динари а не гласат на име, се обиде без одобрение да ги изнесе или ги изнесе, или ги испрати од Југославија (член 96 став 2);

7) ако со странски хартии од вредност, со купони на странски хартии од вредност или странски вложни книшки постапи противно на пропишаните услови (член 97 став 2 и член 98 став 2);

8) ако со чекови влечени во Југославија постапи противно на одредбите од член 99 на овој закон;

9) ако се обиде да изнесе или изнесе злато во непреработена или кована форма без одобрение од Народната банка на Југославија (член 100 став 2);

10) ако топи или преработи злато во пратки или топи ковано злато противно на одредбите од член 102 на овој закон;

11) ако не ја води пропишаната евиденција за произведените, купените или преработените количества злато (член 105);

12) ако платниот промет со странство не го врши преку банка овластена за работи со странство (член 110 став 1);

13) ако побарувања во странство по кој и да е основ не ги наплати или не ги внесе во Југославија во предвидениот рок (член 113 став 3);

14) ако динарски побарувања користи противно на условите што ќе ги определи Сојузниот извршен совет (член 121).

Член 221

За прекршоци од чл. 218 до 220 на овој закон, покрај парична казна, може да се изрече и заштитна мерка одземање на предметите што се употребени или биле наменети за извршување на прекршокот или кои настанале со извршувањето на прекршокот.

Предметите од став 1 на овој член можат да се одземат и ако не се сопственост на сторителот на прекршокот.

За прекршоци од став 1 на овој член ќе се изрече и заштитна мерка одземање на имотната корист што е стечена со извршувањето на прекршокот.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, може да се изврши делумно одземање на предметите што се употребени или биле наменети за извршување на прекршокот или кои настанале со извршувањето на прекршокот ако побудите или други околности под кои е извршен прекршокот укажуваат дека не е оправдано предметот да се одземе во целост.

За прекршоци од чл. 219 и 220 точ. 4, 5, 6, 7 и 9 на овој закон може да се изрече заштитна мерка одземање на превозно односно на преносно средство ако негови тајни односно скришени места биле користени за криење на предметите на прекршокот, без оглед дали е сопственост на сторителот на прекршокот.

4. Правни последици од осудата

Член 222

Во организациите на здружен труд, во други организации или заедници кои се занимаваат со девизни или со кредитни работи со странство, тие работи не може да ги врши лице кое со умисла извршило кривично дело против основите на социјалистичкото самоуправно општествено уредување и безбедноста на СФРЈ, против вооружените сили на СФРЈ или угледот на СФРЈ, против човечноста или меѓународното право, против угледот на странска држава или меѓународна организација, против правото на самоуправање, против единството на југословенскиот пазар или кривично дело од член 214 на овој закон за кое правосилно е осудено на безусловна казна затвор.

За лице кое со умисла сторило кривично дело против стопанството, против општествената сопственост или други општествени вредности или против службената должност, забраната од став 1 на овој член настапува ако за такво кривично дело правосилно е осудено на безусловна казна затвор од најмалку шест месеци.

За лице кое со умисла сторило друго кривично дело освен кривичните дела наведени во ст. 1 и 2 на овој член, забраната од став 1 на овој член настапува ако правосилно е осудено за тоа дело на безусловна казна затвор од најмалку три години.

Забраната за лицата од ст. 1 и 2 на овој член трае десет години, а за лицата од став 3 на овој член — пет години од денот на издржаната, престената или застарената казна.

Член 223

Организацијата на здружен труд, овластената банка или друго правно лице, не може на работно место на кое се врши девизно работење или кредитни работи со странство да вработи и на тоа ра-

ботно место да задржи лице што е осудено за стопански престап врз основа на овој закон и за кој му е изречена парична казна во износ над 5.000 динари.

Забраната од став 1 на овој член трае три години од денот на правосилноста на пресудата.

Член 224

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени со овој закон ја води и решение за прекршок во прв степен донесува Сојузниот девизен инспекторат.

Против решението на Сојузниот девизен инспекторат може да се изјави жалба до Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 225

Ако прекршочната постапка е поведена врз основа на пријава од царинскиот орган, која е составена врз основа на непосредно забележување на тој орган, а вредноста на предметот на прекршокот не е поголема од 3.000 динари, може без повикување и сослушување на обвинетиот да се донесе решение за прекршокот.

Против решението донесено врз основа на став 1 од овој член обвинетиот може во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението да поднесе приговор до Сојузниот девизен инспекторат.

Ако обвинетиот во определениот рок поднесе приговор Сојузниот девизен инспекторат ќе го стави вон од сила донесеното решение и ќе ја продолжи редовната постапка. Решението за прекршокот донесено во редовната постапка не може за обвинетиот да биде понеповолно од решението кое по повод неговиот приговор е ставено вон од сила.

Член 226

Постапка по прекршоците од овој закон не може да се поведе кога ќе поминат три години од денот кога е сторен прекршокот. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот. Со секој прекин застарувањето почнува одново да тече, но без оглед на прекините застареност во секој случај настанува кога ќе поминат шест години од денот кога е сторен прекршокот.

Изречената казна и заштитна мерка за прекршокот не можат да се извршат ако поминале три години од денот на правосилноста на решението за прекршокот. Застарувањето на извршувањето на казната односно на заштитната мерка не тече за времето за кое извршувањето не може да се преземе според законот. Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради извршување на казната односно заштитната мерка. Со секој прекин застарувањето почнува одново да тече, но без оглед на прекините застареност во секој случај настанува кога ќе поминат шест години од денот на правосилноста на решението за прекршокот.

Член 227

Сојузниот девизен инспекторат кој донесува решение за прекршокот во прв степен може да одлучи паричната казна изречена за прекршок од овој закон да се плати во рати, со тоа што рокот на исплатата на вкупниот износ да не може да биде подолг од две години.

Член 228

Паричните казни, имотната корист и средствата за плаќање како и други предмети што се употребени или биле наменети за извршување на стопански престап или прекршок или кои настанале со извршување на стопански престап или прекршок, се уплатуваат во буџетот на Федерацијата.

XIV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 229

Републичките и покраинските заедници ќе се конституираат најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Заедницата на Југославија ќе почне со работа во рок од 30 дена од основањето на републичките и покраинските заедници.

Член 230

До почетокот на работата на Заедницата на Југославија единствените критериуми од член 71 на овој закон ги утврдува Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 231

До основањето на републичките односно покраинските заедници, критериумите од член 69 на овој закон ги утврдува надлежниот републички односно покраински орган согласно со единствените критериуми од член 230 на овој закон.

Член 232

До основањето на републичките и покраинските заедници, односно до почетокот на работата на Заедницата на Југославија, мислењата за кои со овој закон е определено да ги даваат тие заедници, ги даваат стопанските комори на републичките и стопанските комори на автономните покраини односно Стопанската комора на Југославија.

Член 233

Банките што до денот на влегувањето во сила на овој закон биле овластени за вршење на девизно-валутни работи односно за вршење работи на платниот промет и кредитни работи со странство продолжуваат да работат како соодветни овластени банки според овој закон, со тоа што се должни во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да го усогласат своето работење со одредбите на овој закон.

Член 234

Со сојузен закон што ќе се донесе најдоцна до 31 декември 1978 година, извршувањето на девизните обврски на федерацијата по кредитите од странство што се користени за инвестиции и за други намени, освен кредитите за потребите на народната одбрана и кредитите за ликвидност што ги користела Народната банка на Југославија, ќе се пренесат врз републичките и автономните покраини.

Девизите за извршување на обврските на Народната банка на Југославија се обезбедуваат од девизните резерви на Југославија со кои ракува Народната банка на Југославија.

До донесувањето на законот од став 1 на овој член, девизите за извршување на обврските на федерацијата според договорите за кредити во странство склучени до 31 декември 1977 година, се обезбедуваат од средствата на девизните резерви на Југославија со кои ракува Народната банка на Југославија.

Член 235

Девизните обврски спрема овластените банки, ненамирани до денот на влегувањето во сила на овој закон настанати по договорите за девизните кредити во земјата склучени со овластените банки до 30 септември 1972 година, основните организации на здружен труд и други домашни правни лица можат да ги намират со динари, според продажниот курс на односната девиза кој важи на денот кога должникот ја намирва обврската.

На начинот од став 1 на овој член се намируваат и девизните обврски на организациите на здружен труд и на други домашни правни лица спрема овластените банки, настанати до денот на влегувањето

во сила на овој закон со намиравање на обврските во странство од страна на овластената банка наместо главниот должник, а врз основа на гаранција што овластената банка му ја дала на странскиот кредитор според договорот за кредит што главниот должник го склучил со странскиот кредитор до 30 септември 1972 година.

Сите плаќања спрема странство по кредитите од став 2 на овој член се вршат од 1 јануари 1978 година со девизи и динари од член 122 на овој закон.

Член 236

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат Законот за девизно работење („Службен лист на СФРЈ“, бр. 36/72, 71/72, 52/73 и 36/75) и Законот за кредитните работи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 36/72, 6/74 и 36/75).

Член 237

Одредбите на чл. 26 и 27, чл. 30 до 32 и чл. 69, 74, 82, 122, 134, 135 и 141 на овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 1978 година.

Член 238

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

185.

Врз основа на член 337 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОМЕТОТ НА СТОКИ И УСЛУГИ СО СТРАНСТВО

Се прогласува Законот за прометот на стоки и услуги со странство што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 1 март 1977 година.

ПР бр. 590

1 март 1977 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ
Киро Глигоров, с. р.

ЗАКОН

ЗА ПРОМЕТОТ НА СТОКИ И УСЛУГИ СО СТРАНСТВО

И. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува системот на надворешнотрговското работење и се утврдуваат условите на прометот на стоки и услуги со странство (во натамошниот текст: надворешнотрговски промет) и условите на работењето на основните и на други организации на здружен труд (во натамошниот текст: организација на здружен труд) во односите со странство.

Член 2

Односите во областа на надворешнотрговскиот промет се составен дел на односите во општествената репродукција засновани врз здружување на труд и средства и врз самоуправувањето на работниците со општествени средства.

Работниците во основната организација на здружен труд и во сите други форми на здружување на труд и средства имаат право и обврска во своите организации да одлучуваат за работењето во областа на економските односи со странство.

Организациите на здружен труд со самоуправни спогодба за здружување на труд и средства ги уредуваат меѓусебните односи во врска со остварувањето на правата и обврските во надворешнотрговскиот промет, во согласност со утврдената заедничка политика на економските односи со странство, обврските преземени со самоуправните спогодби и договорите за основите на плановите на самоуправните организации и на општествено-политичките заедници.

Член 3

Организациите на здружен труд што се занимаваат со работите на надворешнотрговскиот промет се организираат и работат врз начелата на задолжителна соработка со производствените и со други организации на здружен труд за кои го вршат тој промет, во согласност со самоуправната спогодба или со договорот за таа соработка, и задолжително здружуваат труд и средства со производствените или со други организации на здружен труд со кои работат ако е тоа определено со сојузен закон.

Член 4

Организациите на здружен труд ги вршат работите на надворешнотрговскиот промет во согласност со утврдената заедничка политика на економските односи со странство, обврските преземени со самоуправните спогодби и со договорите за основите на плановите на самоуправните организации и на општествено-политичките заедници, прописите и други општи акти со кои се уредуваат тие односи, трговските и други меѓународни договори, општествените договори и самоуправните спогодби.

Заедничката политика во областа на економските односи со странство ја утврдува Собранието на СФРЈ со општествениот план на Југославија и со други акти.

Член 5

Со самоуправни спогодба организациите на здружен труд можат да го уредуваат вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет на определено странско подрачје или со определени производи односно услуги, во согласност со утврдената заедничка политика на економските односи со странство, со закон и со прописи донесени врз основа на закон.

Организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници, коморите и други општи здруженија, органите на општествено-политичките заедници и општествено-политичките организации, можат со општествен договор да уредуваат определени прашања во областа на вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет од поширок општествен интерес.

Член 6

Во вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет организациите на здружен труд, се должни да се придржуваат кон добрите деловни обичаи и да ги чуваат интересите и угледот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство и да работат на начин со кој не им се нанесува штета на други организации на здружен труд односно на општествената заедница.

II. НАДВОРЕШНОТРГОВСКИ ПРОМЕТ

1. Услови за вршење на надворешнотрговски промет

Член 7

Носители на надворешнотрговскиот промет се организациите на здружен труд кои вршат стопанска дејност и кои се регистрирани за вршење на работите на надворешнотрговскиот промет.

Под организации на здружен труд, во смисла на став 1 од овој член, се подразбираат:

1) основна организација на здружен труд која врз основа на самоуправни спогодба за здружување во работна организација, сложена организација на здружен труд, деловна заедница на организации на здружен труд или друга форма на здружување на организации на здружен труд, врши работи на надворешнотрговски промет;

2) работна организација која во својот состав нема основни организации на здружен труд; работна организација која во својот состав има основна организација на здружен труд и која, врз основа на самоуправни спогодба за здружување во работна организација, врши работи на надворешнотрговскиот промет и работна организација која, врз основа на самоуправни спогодба за здружување во сложена организација на здружен труд, деловна заедница на организации на здружен труд или друга форма на здружување на организации на здружен труд, врши работи на надворешнотрговскиот промет;

3) сложена организација на здружен труд, ако со самоуправни спогодба за здружување во сложена организација на здружен труд е предвидено сложената организација на здружен труд да врши работи на надворешнотрговскиот промет.

Носители на надворешнотрговскиот промет се и деловните заедници на организациите на здружен труд, ако со самоуправни спогодба за здружување во деловната заедница е предвидено деловната заедница да ги врши работите на надворешнотрговскиот промет.

Одредбите на овој член кои се однесуваат на работната организација се применуваат и врз другите што се занимаваат со производствена дејност или со организирање на производство, а одредбите на овој член кои се однесуваат на деловните заедници на организациите на здружен труд, согласно се применуваат врз заедниците на здружен труд за меѓусебна планска и деловна соработка и врз задржните сојузи.

Носител на надворешнотрговскиот промет на предмети на вооружување и воена опрема е Сојузниот секретаријат за народна одбрана, односно, по негово овластување, Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена.

Член 8

Организациите на здружен труд што се занимаваат со работи на промет на стоки и услуги можат да вршат работи на надворешнотрговскиот промет само ако здружиле труд и средства со производствени и со други организации на здружен труд за кои вршат работи на надворешнотрговски промет потрајно и во поголем обем, со заедничко поднесување на ризикот од тоа работење.

Одредбата на став 1 од овој член не се однесува на работите на застапување на странски фирми, освен ако Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, определи одредбата на став 1 од овој член да се однесува и на определени работи на застапување на странски фирми.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, на предлог од Стопанската комора на Југославија ќе пропише што, во смисла на став 1 од овој член, се смета како потрајно и во поголем

обем вршење на работи на надворешнотрговскиот промет.

Член 9

Производствените организации на здружен труд ги вршат работите на надворешнотрговскиот промет во границите на дејноста што ја вршат во Југославија и за која се запишани во судскиот регистар и во согласност со овој закон.

Организациите на здружен труд што ги вршат работите на прометот на стоки и услуги во Југославија можат да вршат работи на надворешнотрговскиот промет во границите на дејноста за која се запишани во судскиот регистар и за која здружиле труд и средства со производствените и со други организации на здружен труд и во согласност со овој закон.

Член 10

Врз надворешнотрговскиот промет се применуваат прописите кои важат за прометот на стоки и вршењето на стопански услуги во Југославија, ако со овој закон или со прописи донесени врз основа на овој закон не е определено поинаку.

Член 11

Работните луѓе и граѓанските правни лица не можат да основаат работни организации за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет.

Член 12

За вршење на работи на надворешнотрговскиот промет организацијата на здружен труд се запишува во судскиот регистар што го води надлежниот суд на чие подрачје е нејзиното седиште.

За запишување во судскиот регистар, организацијата на здружен труд е должна да поднесе пријава и согласност од надлежниот координационен одбор за организациите на здружен труд што вршат работи на надворешнотрговскиот промет (во натамошниот текст: координационен одбор) дека ги исполнува условите од член 16 на овој закон.

Организациите на здружен труд не можат да се запишат во судскиот регистар за извоз и увоз на предмети на вооружување и воена опрема.

Член 13

За вршење на работите на надворешнотрговскиот промет организацијата на здружен труд мора да има соодветни работници што имаат посебни овластувања и одговорности во вршењето на тие работи, како и други соодветни работници што ги вршат работите односно работните задачи во вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет.

Стопанската комора на Југославија, во спогодба со стопанските комори на републиките и со стопанските комори на автономните покраини, ја утврдуваат минималната стручна подготовка и другите услови што мораат да ги исполнуваат работниците кои имаат посебни овластувања и одговорности и другите стручни работници за успешно вршење на работите на надворешнотрговскиот промет.

Организацијата на здружен труд со самоуправен општ акт ги определува работите односно работните задачи што се сметаат како работи односно работни задачи во вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет и поблиску ги определува стручната подготовка и другите услови што мораат да ги исполнуваат работниците кои имаат посебни овластувања и одговорности и другите работници од став 1 на овој член, во согласност со актот од став 2 на овој член.

Стопанската комора на републиката односно стопанската комора на автономната покраина на чие подрачје се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд утврдува, на барање од организацијата на здружен труд, кои работници имаат посебни овластувања и одговорности и другите стручни работници на организацијата на здружен труд ги исполнуваат условите за вршење на работите односно

на работните задачи од став 3 на овој член во поглед на минималната стручна подготовка и другите услови што тие работници мораат да ги исполнуваат за вршење на работите на надворешнотрговскиот промет во смисла на актот на Стопанската комора на Југославија од став 2 на овој член, и за тоа го известуваат координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина.

Член 14

Координациониот одбор се формира при надлежниот орган во републиката, автономната покраина и при Сојузниот извршен совет.

Претседателот и членовите на координационите одбори при надлежниот орган во републиките и надлежниот орган во автономните покраини ги именуваат извршните совети на републиките и извршните совети на автономните покраини, и тоа: претседателот и една третина од членовите по сопствена иницијатива, а по една третина од членовите — на предлог од републичките односно од покраинските совети на сојузот на синдикатите и на стопанските комори на републиките односно на автономните покраини.

Претседателите на координационите одбори при надлежниот орган во републиката и надлежниот орган во автономната покраина, по својата положба се членови на Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет.

Претседателот и една третина од членовите на координациониот одбор при Сојузниот извршен совет ги именува Сојузниот извршен совет по сопствена иницијатива, а по една третина од членовите — на предлог од Сојузот на синдикатите на Југославија и Стопанската комора на Југославија.

Член 15

Координациониот одбор при надлежниот орган во републиката и надлежниот орган во автономната покраина ги разгледува и дава предлози за прашањата што се однесуваат на работењето на организациите на здружен труд што вршат работи на надворешнотрговскиот промет или кои вршат стопанска дејност во странство, а особено на:

- 1) развојот на општествено-економските и самоуправните односи во тие организации;
- 2) спроведувањето на самоуправните спогодби и општествени договори;
- 3) спроведувањето на кадровската политика;
- 4) организацијата и развојот на надворешнотрговската мрежа во Југославија и во странство;
- 5) законитоста на работењето во надворешнотрговскиот промет.

Координациониот одбор од став 1 на овој член:

- 1) дава согласност за запишување во судскиот регистар за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет;
- 2) дава согласност на одредбите од самоуправните општи акти на организациите на здружен труд со кои се уредуваат работите односно работните задачи, што ги вршат работниците кои имаат посебни овластувања и одговорности и кои ги вршат другите работници во вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет, како и на одредбите со кои се уредува начинот на кои им се доверува вршењето на тие работи;
- 3) дава претходна согласност на изборот на работниците што имаат посебни овластувања и одговорности во вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет;
- 4) може да бара да се поведе постапка поради повреда на работната обврска на работниците на заедничкото стопанско претставништво во странство и за резултатот на таа постапка да биде известен;
- 5) врши и други работи определени со сојузен закон и со прописи донесени врз основа на сојузен закон.

Член 16

Координациониот одбор при надлежниот орган во републиката и надлежниот орган во автономната покраина дава согласност која претставува услов за запишување во судскиот регистар за вршење на работите на надворешнотрговскиот промет, ако утврди:

- 1) дека организацијата на здружен труд ги исполнува определените услови за успешно вршење на работите на надворешнотрговскиот промет;
- 2) дека со самоуправната спогодба за здружување на труд и средства се обезбедува односите утврдени со таа спогодба да се во согласност со законот;
- 3) дека со самоуправната спогодба и со самоуправниот општ акт на организацијата на здружен труд се обезбедени соодветни услови во поглед на нејзината организација, работа, работење и одговорност;
- 4) дека организацијата на здружен труд има соодветни работници кои имаат посебни овластувања и одговорности и други работници кои вршат работи на надворешнотрговскиот промет.

Ако координациониот одбор од став 1 на овој член утврди дека организацијата на здружен труд за успешно вршење на работите на надворешнотрговскиот промет не обезбеди соодветни услови, ќе побара организацијата на здружен труд да преземе мерки со кои ќе се обезбеди успешно вршење на работите на надворешнотрговскиот промет или ќе го одбие давањето на согласност.

Ако координациониот одбор од став 1 на овој член одбие да даде согласност во смисла на став 2 од овој член, организацијата на здружен труд може да поднесе приговор до надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина. Одлуката на тој орган по приговорот е конечна.

Член 17

Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет ги разгледува и дава предлози за прашањата што се однесуваат на работењето на организациите на здружен труд што вршат работи на надворешнотрговскиот промет или кои вршат стопанска дејност во странство, а особено на:

- 1) развојот на општествено-економските и самоуправните односи во тие организации;
- 2) спроведувањето на самоуправните спогодби и општествените договори;
- 3) спроведувањето на кадровската политика;
- 4) организацијата и развојот на надворешнотрговската мрежа во Југославија и во странство;
- 5) законитоста на работењето во надворешнотрговскиот промет.

Координациониот одбор од став 1 на овој член:

- 1) утврдува заеднички критериуми за давање на согласност од член 16 на овој закон;
- 2) ја усогласува работата на координационите одбори при надлежниот орган во републиката и надлежниот орган во автономната покраина;
- 3) ги врши работите определени со сојузен закон во врска со работењето на заедничките стопански претставништва во странство и на нивните членови;
- 4) може да бара да се поведе постапка поради повреда на работната обврска на работниците од заедничкото стопанско претставништво во странство и за резултатот на таа постапка да биде известен;
- 5) врши и други работи определени со сојузен закон и со прописи донесени врз основа на сојузен закон.

Член 18

Ако координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина утврди дека организацијата на здружен труд, што е запишана во судскиот регистар, престанала да исполнува некој од усло-

вите од член 16 на овој закон за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет, ќе побара од организацијата на здружен труд во определен рок да ги исполни условите, а ако организацијата на здружен труд во тој рок не ги исполни условите, ќе донесе одлука за бришење од судскиот регистар на правото на таа организација да врши работи на надворешнотрговскиот промет.

Ако координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина утврди, врз основа на податоците од Службата на општествено книговодство и органите надлежни за работите на инспекцијата, дека трошоците на работењето на организацијата на здружен труд која врши надворешнотрговски промет потрајно се во несразмера со извршениот надворешнотрговски промет за кој се направени тие трошоци, може да донесе одлука да се брише правото на таква организација на здружен труд од судскиот регистар да врши работи на надворешнотрговски промет.

Против одлуката на координациониот одбор од ст. 1 и 2 на овој член организацијата на здружен труд може да поднесе приговор до надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина.

Врз основа на одлуката на координациониот одбор од ст. 1 и 2 на овој член на која не е поднесен приговор односно врз основа на одлуката на надлежниот орган од став 3 на овој член, надлежниот суд ќе го брише од судскиот регистар правото на организацијата на здружен труд да врши работи на надворешнотрговскиот промет.

Член 19

Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет може да бара координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина или заедничкото стопанско претставништво во странство да му достави информации и податоци што му се потребни за неговата работа.

Координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина може да побара Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет или заедничкото стопанско претставништво во странство да му достави информации и податоци што му се потребни за неговата работа.

Член 20

Стручните и административните работи за потребите на координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина и на Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет ги вршат органите на управата што ќе ги определи извршниот совет на републиката, извршниот совет на автономната покраина односно Сојузниот извршен совет.

Член 21

Координациониот одбор за работите од својата надлежност одлучува со мнозинство на гласовите на своите членови.

Поблиски прописи за организацијата, начинот и условите на работата, донесувањето на одлуките, роковите за донесување на приговори за другите прашања од значење за работата на координациониот одбор донесува Сојузниот извршен совет, во согласност со извршните совети на собранијата на републиките и извршните совети на собранијата на автономните покраини.

Член 22

Организацијата на здружен труд може вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет да го почне дури кога за вршење на работи на надво-

решнотрговскиот промет ќе се запише во судскиот регистар.

Пред запишувањето во судскиот регистар, организацијата на здружен труд не може да презема претходни и подготвителни дејствија во врска со работите на надворешнотрговскиот промет (барање и давање понуди, испраќање на мостри, запитување и водење на преговори и др.).

Член 23

Организацијата на здружен труд е должна за извршеното запишување во судскиот регистар и за настанатите промени во тој регистар да достави до надлежниот републички односно покраински орган и до Сојузниот секретаријат за надворешна трговија заверен примерок од судското решение за извршеното запишување во судскиот регистар, односно за настанатите промени во тој регистар, во рок од 30 дена од денот на извршеното запишување.

Член 24

Ако организацијата на здружен труд по запишувањето во судскиот регистар престане да исполнува некој од условите од член 16 на овој закон, должна е за тоа да го извести, во рок од осум дена од денот на престанувањето на исполнувањето на условите, надлежниот републички, односно покраински орган на управата и Сојузниот секретаријат на надворешна трговија.

Член 25

Актот за извршеното запишување во судскиот регистар, актот за бришењето од судскиот регистар и актот за бришењето од судскиот регистар на правото на вршење на работи на надворешнотрговскиот промет на определени стоки, односно на определени стопански услуги, се објавуваат во „Службен лист на СФРЈ“ врз товар на организацијата на здружен труд.

2. Извоз и увоз

Член 26

Заради остварување на заедничката политика на економските односи со странство од член 4 на овој закон и нејзино регионално насочување и заради остварување на политиката на развојот, надворешнотрговскиот промет се врши слободно или во рамките на контингенти, врз основа на дозвола и согласност.

Надворешнотрговскиот промет се регулира, во смисла на одредбата од став 1 на овој член, врз основа на долгорочната програма што ја донесува Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, навремено ги пропишува мерилата и другите услови и начинот на утврдување на контингентите за одделна година и за нивна распределба на организациите на здружен труд, како и условите и начинот на издавање на дозволи за извоз и увоз и на согласност.

Прописите од став 3 на овој член се објавуваат во „Службен лист на СФРЈ“, најдоцна на два месеца пред почетокот на нивното применување.

Член 27

Заради обезбедување на спроведувањето на политиката на развојот на Југославија и унапредување и заштита на домашното производство, определени стоки можат да се увезуваат во рамките на определен контингент.

Со контингентот се определува обемот на увозот на одделни стоки за определен временски период, според количеството на стоките (стоковен контингент) или според вредноста на стоките (вреден контингент).

Контингентите се утврдуваат со самоуправната спогодба што ќе ја склучат организациите на здружен труд — производители, потрошувачи и увозници на односните стоки или организациите на здружен труд во рамките на заедниците на здружениот труд за меѓусебна планска и деловна соработка.

Ако во заедницата од став 3 на овој член не се здружени сите организации на здружен труд — производители, потрошувачи и увозници на односните стоки односно ако организациите на здружен труд се здружени во повеќе заедници, самоуправната спогодба за утврдување на контингентот ја склучуваат организациите на здружен труд што не се здружени во таа заедница и заедницата на здружениот труд за меѓусебна планска и деловна соработка, односно заедниците на здружениот труд за меѓусебна планска и деловна соработка меѓу себе.

Со самоуправните спогодби од став 3 на овој член, во рамките на материјалните биланси што се засноваат врз предвидената стапка на растежот на производството за определена година, се утврдуваат: обемот на увозот според количеството (стоковен контингент), односно според вредноста (девизен контингент), усогласен со домашното производство и потрошувачка; регионалните правци на увозот, во согласност со заедничката економска политика и склучените трговски и други меѓудржавни спогодби; постапката за распределба на одделни организации на здружен труд; структурата и динамиката на увозот; начинот и организацијата на увозот и др.

Со прописот од член 26 став 3 на овој закон може да се определи дека стоковен контингент, односно девизен контингент за определени стоки може да се утврди и за период подолг од една година.

Самоуправната спогодба за утврдување на контингентите според одредбата на став 3 од овој член нема да се применува ако сојузниот орган на управата, што ќе го определи Сојузниот извршен совет, утврди дека утврдувањето на контингентите е извршено спротивно на одредбата од став 5 на овој член.

Ако организацијата на здружен труд во рокот што ќе го определи Сојузниот извршен совет не ја склучи самоуправната спогодба од став 3 односно став 4 на овој член, стоковните контингенти и девизните контингенти ќе ги утврди сојузниот орган на управата што ќе го определи Сојузниот извршен совет.

По исклучок од одредбите на овој член, Сојузниот извршен совет може со прописот од член 26 став 3 на овој закон да ги определи стоките за кои е пропишано да се увезуваат врз основа на стоковен контингент, односно девизен контингент, контингентот за тие стоки да го утврдува Сојузниот извршен совет, односно сојузниот орган на управата што ќе го определи тој.

Член 28

Заради извршување на обврските преземени со меѓународни конвенции и со трговски и други меѓудржавни спогодби, заради стабилизација на односите на единствениот југословенски пазар и за спречување на отстапување од утврдената политика на цените, определени стоки можат да се увезуваат и да се извезуваат врз основа на дозвола.

Дозволата за увоз и извоз на определени стоки ја издава сојузниот орган на управата што ќе го определи Сојузниот извршен совет.

Издавањето на дозволи за увоз на определени стоки може да се услови со обврската организацијата на здружен труд да извезе домашни стоки во определено количество или вредност или да обезбеди учество на домашен производител во испораката на тие стоки или увоз на определени стоки за кои се издава дозвола да може да изврши само преку организацијата на здружен труд што се за-

нимава со работи на застапување на странски фирми.

Член 29

За склучување на договор за извоз или увоз на опојни дроги, организацијата на здружен труд мора претходно да прибави дозвола од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија во смисла на законот со кој се уредуваат производството и прометот на опојни дроги.

Член 30

Во согласност со утврдената заедничка политика на економските односи со странство и во рамките на долгорочната програма од член 26 став 2 на овој закон, Сојузниот извршен совет го утврдува списокот на стоките опфатени со одделни форми на извоз и увоз, (слободен увоз и извоз, стоковни контингенти, девизни контингенти и дозволи).

Член 31

Заради обезбедување на поповолно регионално движење на стоконата размена со странство, определени стоки можат да се извезуваат и увезуваат врз основа на согласност.

Сојузниот извршен совет ги определува стоките што се извезуваат и увезуваат врз основа на согласност, како и сојузниот орган на управата што ги дава согласностите.

Член 32

Заради остварување на интересите и целите утврдени со своите планови, како и заради зголемување на производството на стоки и вршење на услуги со кое се остварува заеднички доход и поголем девизен прилив, организациите на здружен труд можат утврдените стоковни контингенти, девизни контингенти, дозволи и согласности заеднички да ги користат врз основа на самоуправната спогодба за здружување на труд и средства.

Организациите на здружен труд можат, во смисла на став 1 од овој член, утврдените стоковни контингенти, девизни контингенти дозволи и согласности заеднички да ги користат за намените определени со самоуправна спогодба за долгорочна, производствена кооперација, за деловно-техничка соработка и за други форми на здружување на труд и средства.

Член 33

Организациите на здружен труд кои, врз основа на договор за долгорочна производствена кооперација со странство, увезуваат, односно извезуваат делови, склопови, потсклопови, компоненти, состојки, полупроизводи и суштествени компоненти, вршат увоз односно извоз според спецификација која се приложува кон договорот при издавањето на согласност што ја издава Сојузниот комитет за енергетика и индустрија, во спогодба со Сојузниот секретаријат за надворешна трговија. Согласноста се дава при одобрувањето на договорот за долгорочна производствена кооперација со странство и таа важи додека важи договорот.

Член 34

Организацијата на здружен труд во која странски правни и физички лица вложуваат средства во вид на опрема или со договорот за вложување е предвидено од средствата на странското лице, што се предмет на вложувањето, да се набави опрема што се увезува по основ на стоковен контингент, девизен контингент или дозвола, да може таа опрема да се увезува врз основа на согласност што ја дава Сојузниот комитет за енергетика и индустрија, во спогодба со Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

Организацијата на здружен труд во која странски правни и физички лица вложуваат средства во сировини и репродукционен материјал, што се увезуваат по основ на стоковен контингент, девизен

контингент или дозвола може таков увоз да врши врз основа на согласност што ја дава Сојузниот секретаријат за надворешна трговија, во спогодба со Сојузниот комитет за енергетика и индустрија.

Член 35

Основни средства (машини, апарати, уреди, превозни средства и др.) можат да се увезуваат по основ на закуп заради користење во процесот на производството и давање на услуги.

Врз увозот на основните средства според став 1 на овој член се применуваат одредбите на чл. 26 до 28 и на чл. 30 и 31 на овој закон.

Член 36

Организацијата на здружен труд што извезува комплетна опрема или извезува инвестициони работи во странство може без увоз во Југославија да купува во странство дел од опрема заради комплетирање на испорачана опрема или комплетирање на инвестиционен објект кој се гради, под условите и на начинот што ќе ги пропише Сојузниот извршен совет врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Врз купувањето на стоки во смисла на став 1 од овој член не се применуваат прописите кои важат за увоз на тие стоки во Југославија.

Член 37

Врз увозот на предмети на вооружување и воена опрема и нивните делови, како и врз увозот на опрема и репродукционен материјал, што е потребен за производство на предмети на вооружување и воена опрема во Југославија, не се применуваат одредбите на чл. 26 до 28 и на чл. 30 до 36 од овој закон.

Увозот на стоки од став 1 на овој член се врши врз основа на дозволата што ја издава Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Член 38

Ако со други мерки на економската политика не се отстрануваат поголеми растројувања во надворешнотрговската размена, платниот биланс или на пазарот, Сојузниот извршен совет може да пропише мерки за привремено ограничување на надворешнотрговскиот промет.

Мерките од став 1 на овој член мораат да бидат временски ограничени и можат да траат само додека постојат растројувањата поради кои се пропишани.

Мерките од став 1 на овој член не се однесуваат на работите склучени и пријавени на банката пред влегувањето во сила на прописите за мерките од тој став.

По исклучок, ако извршувањето на работите склучени или пријавени на банката пред влегувањето во сила на прописите за мерките од став 1 на овој член во значителна мера штетно би можело да влијае врз остварувањето на односите од став 1 на овој член, или да предизвика потешки растројувања во тие односи, со прописот за мерките од став 1 на овој член може да се ограничи извршувањето на склучените и пријавените работи на банката или да се определат условите под кои тие работи можат да се извршуваат.

За донесените прописи за привремените мерки на ограничување од овој член Сојузниот извршен совет е должен веднаш да го извести Собранието на СФРЈ. Ако со мерките од став 1 на овој член се нарушува рамноправноста на организациите на здружен труд во стекнувањето на доходот и располагањето со резултатите на трудот, Сојузниот извршен совет, истовремено со донесувањето на тие мерки ќе предложи давање на соодветен надомест за работите што се склучени и пријавени на банката, а не се извршени поради дејството на преземените мерки.

3. Други одредби за извозот и увозот

Член 39

Стоки можат да се увезуваат врз основа на претходно одржано јавно наддавање, врз основа на претходно извршено прибирање на понуди на определен најмал број на понудувачи или врз основа на непосредна погодба.

Организацијата на здружен труд, друга самоуправна организација и заедница и орган на општествено-политичката заедница, за чија сметка се увезуваат стоките, определуваат на кој начин ќе се увезат стоките, ако со овој закон или со прописи донесени врз основа на овој закон за одделни видови стоки за определена намена не е предвидено дека можат да се увезуваат само врз основа на претходно одржано јавно наддавање или врз основа на претходно извршено прибирање на понуди.

Член 40

Стоки се увезуваат врз основа на претходно одржано јавно наддавање или врз основа на извршено прибирање на понуди од определен најмал број понудувачи заради избор на најповолен испорачувач, особено ако стоките се увезуваат во поголеми количества и за кои се заинтересирани поголем број испорачувачи или поголем број увозници, или ако определени стоки се увезуваат за посебни намени.

Стопанската комора на Југославија, во спогодба со стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, определува во кои случаи и кои видови стоки задолжително се увезуваат врз основа на претходно одржано јавно наддавање или врз основа на извршено прибирање на понуди од определен најмал број понудувачи, и ја пропишува постапката за спроведување на јавното наддавање и за прибирање на понуди за извоз и увоз на стоки, а може и да определи увозот на определена опрема да се услови со извоз на домашна опрема.

Одредбите на ст. 2 и 3 од овој член не се однесуваат на увозот на предмети на вооружување и воена опрема, како ниту на опрема и репродукционен материјал за производство на предмети на вооружување и воена опрема во Југославија.

Член 41

На јавното наддавање мора да се овозможи учество на домашните производители на стоките за кои се има намера да се набават во странство, а ако се врши прибирање на понуди, на домашните производители мора да им се овозможи да поднесат свои понуди.

Ако домашните и странските понудувачи понудат еднакви услови, предност имаат домашните понудувачи.

Ако странските понудувачи понудат поповолни услови отколку домашните, предност има понудата на странскиот понудувач кој во поголема мера ги ангажира домашните производители за производство на стоките што ги испорачува и кој во поголема мера го кредитира домашниот производител во односногото производство или купува во поголема вредност производи од домашните производители.

Член 42

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може на самоуправна организација и заедница, на општествено-политичка и на друга општествена организација и на орган на општествено-политичката заедница, освен на организацијата на здружен труд од член 7 на овој закон, да ѝ издаде одобрение да изврши поединечна работа на надворешнотрговски промет за свои потреби.

Ако организацијата на здружен труд од член 7 на овој закон увезува комплетна постројка или опрема, а треба да увезе и одделни делови кои претставуваат составен дел од таа постројка, односно оп-

рема, за чиј увоз не е регистрирана, Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може на таа организација на здружен труд да ѝ издаде одобрение да ги увезе тие делови.

Член 43

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, донесува прописи за работите на увоз и извоз што се вршат како компензациони работи и работи на вршење на услуги при облагородување на стоки (индустриска доработка, преработка, обработка). Сите прописи може вршењето на одделни работи да се услови со издавање на посебно одобрение од страна на надлежниот орган односно на Народната банка на Југославија, а можат да се определат и обврски за полагање на кауција или гаранција од банка и други услови.

Ако со прописите од став 1 на овој член се определат обврска за полагање на кауција односно на гаранција од банка, во случај на губење на правото на поврат на кауцијата односно наплата на гаранцијата од банката, износот на положената кауција, односно износот на име гаранција се користи на начинот и под условите што ќе ги определат републиките односно автономните покраини на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд што положила кауција, односно гаранција од банка.

Член 44

Организациите на здружен труд можат со странски правни и физички лица да склучуваат договори за долгорочна производствена кооперација, за деловно-техничка соработка и за отстапување и прибавување на патенти, лиценци, модели, жигови и сл.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, донесува поблиски прописи за начинот и условите под кои можат да се склучуваат договори од став 1 на овој член, како и договори за користење на знаење и искуства (know how) и за долгорочна производствена кооперација во смисла на одредбата од став 1 на овој член.

Претходните и подготвителните дејствија за склучување на договори од став 1 на овој член заради производство на предмети на вооружување и воена опрема, организациите на здружен труд можат да ги преземаат само врз основа на согласност од Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Договорот од став 3 на овој член може да се склучи само врз основа на дозвола од Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Договорот склучен во смисла на став 3 од овој член се поднесува, во рокот определен во издадената дозвола, до Сојузниот секретаријат за народна одбрана заради евидентирање.

Прописите од став 2 на овој член не се однесуваат на договорот од став 3 на овој член и на договорите што ќе ги склучи Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Член 45

Организацијата на здружен труд што се занимава со работи на промет на стоки во Југославија и која е регистрирана за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет, може со странска фирма да склучи договор за продажба или за купување на стоки за туѓа сметка, а ако се во прашање земјоделски производи — да врши и претходни и подготвителни дејствија во врска со склучувањето на таквот договор, ако претходно во Југославија склучила договор на она количество стоки што треба да го продаде, односно да го купи во странство.

Количеството на земјоделски производи може во договорот за купување и продажба на стоки, склучен во Југославија, да се определи и врз основа на процена на приносот или врз основа на рамковен договор за извоз на тие производи склучен помеѓу организациите на здружен труд што се занимаваат

со производство и организациите на здружен труд што се занимаваат со промет на земјоделски производи.

Член 46

Организацијата на здружен труд што е регистрирана за снабдување на странски бродови во домашните луки и пристаништа, или за снабдување на странски воздухоплови на домашните аеродроми или за извоз на стоки на странски армии, како и организацијата на здружен труд што е регистрирана за вршење на малограничен и на соседски прекуморски промет, може да ги врши тие работи во надворешнотрговскиот промет независно од предметот на работењето за кој е регистрирана за вршење на промет во Југославија.

Стоки на странски армии, во смисла на став 1 од овој член, можат да им извезуваат организациите на здружен труд само врз основа на посебно одобрение од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

Член 47

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласност од надлежните републички и покраински органи, донесува, во согласност со склучените меѓудржавни спогодби, прописи за извоз и увоз на стоки и услуги во малограничниот и соседскиот прекуморски промет.

Член 48

Предмети на вооружување и воена опрема можат да се извезуваат и да се увезуваат само врз основа на одобрение од Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Предмети на вооружување и воена опрема можат да извезуваат и увезуваат организации на здружен труд што ќе добијат одобрение од Сојузниот секретаријат за народна одбрана, независно од предметот на работењето за кој се регистрирани.

Сојузниот секретаријат за народна одбрана пропишува кои предмети се сметаат како предмети на вооружување и воена опрема.

Член 49

Општетсвено-политичките заедници, организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници преку Сојузниот секретаријат за народна одбрана увезуваат предмети на вооружување и воена опрема за потребите на територијалната одбрана што се должни да ги финансираат.

Сојузниот секретар за народна одбрана ќе донесе поблиски прописи за увоз на предмети на вооружување и воена опрема во смисла на став 1 на овој член.

Член 50

Одредбите на овој закон не се однесуваат на работите на надворешнотрговскиот промет што за потребите на вооружените сили на СФРЈ или по одлука на Сојузниот извршен совет за извршување на меѓународни обврски на Југославија непосредно го врши Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Поблиски прописи за начинот на вршење на работите на надворешнотрговскиот промет од став 1 на овој член донесува сојузниот секретар за народна одбрана.

Член 51

Ако со договор со странска фирма или со меѓународни договори е предвидено дека стоките што се извезуваат треба да ги придружуваат определени уверенија односно определени заверени исправи, тие уверенија односно тие исправи на организацијата на здружен труд, на нејзино барање, ќе ѝ ги издаде, односно ќе ѝ ги завери Стопанската комора на Југославија, која тоа овластување може да го пренесе и врз други стопански комори, ако за тоа со важечките прописи не е определен орган на управата или друга организација.

Ако според прописот на земјата во која ќе се употреби уверението односно другата исправа (фак-

тура и сл.) од став 1 на овој член треба да је легализира надлежниот орган во Југославија, легализација на тие уверенија односно исправи врши Сојузниот секретаријат за надворешни работи.

Поблиски прописи за издавањето на уверенијата и за заверувањето на исправите што ги придружуваат стоките при извозот, како и за тоа што се смета како стока од југословенско потекло, донесува Сојузниот извршен совет. Со тие прописи може да се овласти Стопанската комора на Југославија да го определи начинот на издавање и формите на тие уверенија и начинот на заверување на тие исправи.

Со прописите од став 3 на овој член може да се предвиди одделни видови уверенија да ги издава определен царински орган.

Член 52

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може да пропише дека во определени случаи организациите на здружен труд што увезуваат стоки се должни во купопродажните договори да предвидат обврска на странските продавачи од надлежните органи на својата земја да прибават уверенија за потеклото на стоките што ги увезуваат, а во определени случаи и заверени од југословенскиот конзуларен претставник во односната земја, и тие уверенија да ги поднесат до надлежниот орган при извозот на стоките.

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може да пропише дека во определени случаи или за определени стоки организациите на здружен труд што увезуваат стоки се должни во купопродажните договори да предвидат обврска на странскиот купувач од надлежниот орган на својата земја да прибави потврда за тоа дека крајниот корисник на тие стоки е во земјата во која се увезуваат стоките и потврдата да ја достави до организацијата на здружен труд што ги увезува тие стоки.

Член 53

Сојузниот секретар за надворешна трговија може, по потреба, да донесе пропис за условите под кои се увезуваат или се увезуваат стоки без наплата, односно без плаќање на противвредност.

4. Стопански услуги и други форми на надворешнотрговски промет

Член 54

Работи на меѓународна шпедиција, работи на меѓународен транспорт на стоки и патници, меѓународни сообраќајно-агенциски работи, туристички работи со странство, работи на договорна контрола на квалитетот и квантитетот на стоките во меѓународниот промет, изведуваче на инвестициони работи во странство, застапување на странски фирми, работи на посредување во надворешнотрговскиот промет и други стопански услуги во надворешнотрговскиот промет, организациите на здружен труд можат да вршат под услов да се регистрирани за вршење на тие стопански услуги во надворешнотрговскиот промет, ако со овој закон не е определено поинаку.

Организацијата на здружен труд регистрирана за вршење на стопански услуги со странство може без посебно запишување во регистарот за застапување на странски фирми да врши и застапување на странски фирми кои даваат соодветни услуги.

Член 55

Под работи на меѓународна шпедиција, во смисла на овој закон, се подразбираат работите за организирање на експедирање и доставување на стоки во меѓународниот сообраќај, што ги врши организацијата на здружен труд од свое име а по налог и за сметка на комитентот, како и вршењето на прописаните или вообичаените споредни работи во врска со тие работи.

Како работи од став 1 на овој член се сметаат особено: склучувањето на договори за превоз, експедирањето на стоки до транспортното средство и обратно, испоставувањето или прибавувањето на товарни листови, коносмани и сл., склучувањето на договори за осигурување и складирање на стоки, дејствијата во врска со царинењето на стоки и контролата на пресметувањето на трошоците за превоз.

Член 56

Под работи на меѓународен транспорт на стоки и патници, во смисла на овој закон, се подразбира вршењето на услуги за превоз на стоки и патници во меѓународниот железнички, патен, поморски, воздушен, речен и езерски сообраќај.

Член 57

Под меѓународни сообраќајно-агенциски работи, во смисла на овој закон, се подразбираат работите на застапување и посредување во превозот на стоки и патници во меѓународниот железнички, патен, поморски, воздушен, речен и езерски сообраќај, како и вршењето на прописаните или вообичаените споредни работи во врска со тој превоз.

Како работи од став 1 на овој член се сметаат особено: обезбедувањето на место во превозното средство за стоките на комитентот, обезбедувањето на потребно количество стоки за да се искористи превозното средство на комитентот, давањето на услуги односно посредувањето при давањето услуги за користење на превозното средство за превоз на стоки, патници и товар и за потребите на екипажот и патниците; продажбата на возни исправи и други работи во врска со застапувањето и посредувањето во меѓународниот сообраќај.

Организацијата на здружен труд која врши меѓународни сообраќајно-агенциски работи склучува договор за меѓународни сообраќајно-агенциски работи од име и за сметка на комитентот или само посредува при склучувањето на тие договори.

Член 58

Под туристички работи со странство, во смисла на овој закон, се подразбираат особено: давањето на угостителски услуги (сместување, исхрана и др.), организирањето и спроведувањето на туристички патувања и излети во Југославија и во странство, организирањето на посети на културни, стопански, спортски или други приредби, организирањето на спортски лов и риболов и давањето на сообраќајни услуги во меѓународниот туристички промет.

Член 59

Вршење на сопствени угостителски и други услуги на странски туристи и патници и на странски туристички организации можат во Југославија да договараат и угостителските организации на здружен труд и нивните деловни здруженија и ако не се регистрирани за вршење на тие услуги во надворешнотрговскиот промет.

Член 60

Давање на поединечни услуги на спортски лов и риболов на странски лица можат да вршат организациите кои се занимаваат со спортски лов и риболов и со одгледување на дивеч и риби во Југославија и ако не се регистрирани за вршење на тие услуги во надворешнотрговскиот промет.

Член 61

Под работи на договорна контрола на квалитетот и квантитетот на стоки во меѓународниот промет, во смисла на овој закон, се подразбира контролата на квалитетот, квантитетот и на другите својства на стоки која се врши врз основа на договор склучен помеѓу организацијата на здружен труд за вршење на таа контрола и комитентот, првенствено

заради утврдување дека квалитетот, квантитетот и другите својства на стоките ги исполнуваат условите од договорот склучен помеѓу купувачот и продавачот на стоките.

Во договорот за контрола на квалитетот и квантитетот на стоките, склучен помеѓу купувачот на стоките и организацијата на здружен труд која врши контрола по налог на купувачот, може да се предвиди и квалитативно и квантитативно преземање на стоките за сметка на купувачот, како и гаранција на организацијата на здружен труд која врши контрола на квалитетот и квантитетот, на другите својства на стоките над кои се врши контрола.

Организацијата на здружен труд која врши контрола на квалитетот и квантитетот на стоките во меѓународниот промет може да ги врши и пропишаните или вообичаените споредни дејности во врска со таа контрола, како што се: контрола на пакувањето и експедирањето на стоки, контрола на натоварот, истоварот, претоварот, транспортот и реденењето на стоките во транспортното средство, контрола на складишниот простор, контрола на транспортните средства, вршење на експертизи и сл.

Организацијата на здружен труд која ги врши работите од ст. 1 до 3 на овој член е должна за извршената контрола односно за извршените други работи наведени во тие ставови, да му издаде на комитентот соодветна писмена исправа.

Член 62

Под изведување на инвестициони работи во странство, во смисла на овој закон, се подразбираат:

1) изработката на експертизи и студии и изработката на инвестициони програми, инвестициона техничка документација, лиценцијата елаборати (тендерска документација) и на друга инвестициона документација за објектите и работите;

2) вршењето на геодетски и други истражни работи, изведувањето на мелиорациони работи, облагородувањето на земјиштето и оспособувањето на земјиште за одгледување на култури;

3) изведувањето на сите видови градежни, геолошки, рударски, хидротехнички и други слични работи, како и изведувањето на работи на внатрешно уредување и декорација;

4) изведувањето на сите видови инсталациони, монтажни и демонтажни работи, како и изведувањето на работи врз одржувањето и ремонтот на индустриски и други постројки;

5) пуштањето во погон на постројки или опрема на изградени објекти и раководењето со работата на изградени постројки, објекти и погони во гарантниот рок;

6) изградбата на комплетни објекти и испораката на комплетна опрема за такви објекти;

7) вршењето надзор над изведувањето на објектите и работите;

8) давањето стручна помош во текот на градбата и во работите врз изградени објекти;

9) вршењето на други работи во врска со изведувањето на инвестициони работи во странство.

Поблиски прописи за организацијата и начинот на работење на организациите на здружен труд што изведуваат инвестициони работи во странство, условите под кои организациите на здружен труд изведуваат инвестициони работи во странство во кооперација со други организации на здружен труд или со странски фирми ги донесува Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи.

Член 63

Производствената организација на здружен труд која во судскиот регистар е запишана за извоз на комплетни постројки односно за извоз на опрема, може без посебно запишување во судскиот регистар да врши и работи на монтирање на постројките односно опремата што ја извезла.

Член 64

Организацијата на здружен труд која во судскиот регистар е запишана за изведување на инвестициони работи во странство може без посебно запишување во судскиот регистар да извезува и да купува во странство опрема, репродукционен и друг материјал и прибор потребни за инвестиционите работи што ги изведува во странство, како и стоки наменети за лична потрошувачка на работниците во своите погони во странство.

Член 65

Под работи на застапување на странски фирми, во смисла на овој закон, се подразбираат:

1) вршењето од име и за сметка на странска фирма на работите кои му претходат на склучувањето на договори за купување и продажба на стоки или на договори за вршење на услуги, доведувањето на странска фирма во врска со организациите на здружен труд заради склучување на тие договори, како и вршењето на работите кои се однесуваат на извршувањето на тие договори;

2) склучувањето на договори за купување или продажба на стоки или договори за вршење на услуги од име и за сметка на странска фирма;

3) држењето на консигнационен склад на странски стоки заради продажба;

4) вршењето на сервисна служба за одржување на увезена опрема и на трајни добра за лична потрошувачка и давањето технички и други услуги.

Организациите на здружен труд кои се занимаваат со работи на застапување на странски фирми, ги поврзуваат странските фирми што ги застапуваат со домашните производствени организации на здружен труд и учествуваат во работите на организирање на долгорочна производствена кооперација, на заедничко вложување на средства и на деловно-техничка соработка и со свои средства учествуваат во тие работи, како и во поврзувањето на увозот на стоки на странските фирми што ги застапуваат со извозот на домашни стоки.

Работите од став 1 на овој член можат да се вршат ако е склучен писмен договор со странската фирма за работи на застапување, а работите од точ. 3 и 4 на став 1 од овој член — ако со странската фирма, покрај договорот за застапување на странската фирма, е склучен и писмен договор за тие работи. Тие договори се евидентираат во Стопанската комора на Југославија.

Договорите од став 3 на овој член се склучуваат за целата територија на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Организацијата на здружен труд која се занимава со работи на застапување на странски фирми може, по правило, да склучи договор за застапување на странска производствена фирма.

Организацијата на здружен труд која се занимава со работи на застапување на странски фирми може работите на застапувањето да ги врши во рамките на сите трговски струки.

Организацијата на здружен труд која се занимава со работи на застапување на странски фирми може, без посебна регистрација за вршење на работи на извоз и увоз на стоки, да увезува стоки што странската фирма ѝ ги доверила во консигнација заради продажба и да извезува стоки за потребите на странската фирма што ја застапува.

Организацијата на здружен труд која се занимава со работи на застапување на странски фирми може странската фирма да ја застапува и на странски пазари.

Сојузниот извршен совет, на предлог од Стопанската комора на Југославија, донесува, по потреба, поблиски прописи за работите на застапување на странски фирми во Југославија.

Член 66

Под работи на посредување во надворешнотрговскиот промет, во смисла на овој закон, се подразбираат:

1) увозот на стоки заради повторен извоз во непроменета или суштествено непроменета состојба;
2) купувањето на стоки во странство и увозот на тие стоки од странство и извозот на стоки во странство во исто количество и од ист тарифен став на Царинската тарифа (рампласман);

3) купувањето на стоки во Југославија и во странство, нивното сместување во домашни царински склади и продажбата во странство во непроменета состојба;

4) купувањето на стоки во странство и нивната непосредна продажба во странство;

5) посредување во пласирањето на странски стоки на странскиот пазар;

6) купувањето на стоки во странство заради индустриска преработка, доработка и обработка во домашни производствени организации на здружен труд, како и плаќањето на услуги за доработка, преработка и обработка на тие стоки и извозот на тие стоки;

7) вршењето на трансакции во врска со остварувањето на работи на посредување во надворешнотрговскиот промет, како што се: конверзија, арбитража, преземање на наплатавање во определени девизи при соодветно плаќање во девизи кои се од значење за одржување на ликвидноста во меѓународните плаќања и сл.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, донесува поблиски прописи за работите на посредување во надворешнотрговскиот промет. Со тие прописи вршењето на одделни работи од овој член може да се услови со издавање на посебно одобрение од страна на надлежниот орган односно на Народната банка на Југославија.

Член 67

Под други стопански услуги во надворешнотрговскиот промет, во смисла на член 54 од овој закон, се подразбираат особено: пристанишните услуги, работите на јавно складирање, поштенските, телеграфските и телефонските услуги, работите на влечење, спасување и вадење на бродови, аеродромските услуги и работите на меѓународни саеми — ако тие услуги се вршат во прометот со странство.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, донесува поблиски прописи за тоа што се подразбира под други стопански услуги во надворешнотрговскиот промет во смисла на став 1 од овој член, како и кои стопански услуги, покрај услугите од тој став, се сметаат како други стопански услуги.

Член 68

Сојузниот извршен совет може, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, да ги пропише условите под кои можат да се користат стопанските услуги што ги вршат странски лица.

Член 69

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, може да ја регулира деловно-техничката соработка со странски фирми која се остварува во слободните царински зони, а особено во поглед на изградбата на производствени погони, склади и други објекти за вршење на стопанска дејност во тие зони, нивното користење и условите за изградба на тие објекти и нивното финансирање.

Член 70

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, ги пропишува условите за работење на претставништвата на странски фирми, претставништвата на странски банки и други странски финансиски организации во Југославија, како и условите за

работење на странските сообраќајни агенции во Југославија.

Со прописите кои се донесуваат во смисла на став 1 од овој член може да се предвиди кој сојузен орган на управата ќе издава одобрение и ќе ги определува поблиските услови за работа на одделни претставништва на странски фирми претставништвата на странски банки и други странски финансиски организации, како и на странски сообраќајни агенции.

Член 71

Организациите на здружен труд регистрирани за давање на аеродромски услуги, можат да продаваат странски стоки во слободните царински продавници, врз основа на склучен договор за застапување на странска фирма исклучиво за продажба во тие продавници.

Член 72

Организацијата на здружен труд која врши работи на надворешнотрговскиот промет, како и производствената организација на здружен труд која не е регистрирана за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет, можат да учествуваат на меѓународни изложби, саеми и сл., а можат и сами или со други организации на здружен труд да организираат во странство изложби, саеми и сл.

5. Соработка на организациите на здружен труд во вршењето на работи на надворешнотрговскиот промет

Член 73

Заради усогласување на меѓусебните интереси и остварување на заедничката политика во областа на економските односи со странство утврдена со општествениот план на Југославија и со други акти организациите на здружен труд кои вршат работи на надворешнотрговскиот промет со определена земја или со група земји задолжително се организираат во секции за унапредување на економските односи со странство во Стопанската комора на Југославија, во согласност со Статутот на Стопанската комора на Југославија.

Заради остварување на целите од став 1 на овој член организациите на здружен труд кои вршат работи на надворешнотрговскиот промет, организирани во секции, особено: го утврдуваат начинот за организиран настап во определена земја или во група земји; ги утврдуваат општите услови за работење, во согласност со важечките прописи; ја анализираат состојбата и се известуваат за движењата на странските пазари; ја следат и ја насочуваат работата на заедничките стопански претставништва во странство и остваруваат соработка со координационите одбори од чл. 16 и 18 на овој закон, како и со стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини.

Задачите на секциите и начинот на нивната работа поблиску се определуваат со општиот акт на секциите, во согласност со Статутот на Стопанската комора на Југославија.

Организацијата на здружен труд од став 1 на овој член која смета дека со општиот акт на секцијата се повредени нејзините самоуправни права, може да поднесе тужба до судот на здружениот труд.

Секциите можат да донесуваат задолжителни заклучоци и одлуки за извршување на своите задачи под условите и на начинот што се утврдени со Статутот на Стопанската комора на Југославија и со општиот акт на секцијата.

Заклучоците и одлуките донесени во смисла на став 5 од овој член ја обврзуваат организацијата на здружен труд од став 1 на овој член, и ако нејзиниот претставник не бил присутен при донесувањето на заклучокот односно одлуката.

Задолжителните заклучоци и одлуки од ст. 5 и 6 на овој член ги донесуваат секциите вршејќи ги јавните овластувања на Стопанската комора на Југославија.

Член 74

Организациите на здружен труд кои се заинтересирани за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет на определен пазар или со определени стоки или услуги, можат со самоуправни спогодба да го регулираат заедничкото организирање на извоз односно увоз, заедничкото настапување на странскиот пазар, да ги определат координаторите односно носителите на работите за извршување на самоуправни спогодба, да здружуваат средства и да формираат заеднички фондови со определена намена и да утврдуваат други видови меѓусебна соработка во надворешнотрговскиот промет заради унапредување на тој промет, во согласност со прописите и со склучените општествени договори.

Сојузниот извршен совет може да пропише обврска за организациите на здружен труд од став 1 на овој член да поведат постапка за самоуправни спогодување во смисла на тој став, како и рок до кој треба да склучат самоуправни спогодба.

Ако организациите на здружен труд не поведат постапка за склучување на самоуправни спогодба, односно не склучат самоуправни спогодба до определен рок, Сојузниот извршен совет може да донесе прописи за вршење на работите на надворешнотрговскиот промет на определено подрачје или со определени стоки или услуги односно за други прашања од став 1 на овој член.

Организациите на здружен труд се должни самоуправните спогодби што ќе ги склучат во смисла на ст. 1 и 2 од овој член, во рок од осум дена од нивното склучување да ги достават до Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

Ако Сојузниот секретаријат за надворешна трговија оцени дека самоуправните спогодби склучени во смисла на став 2 од овој член не се во согласност со одредбите на член 75 од овој закон, ќе ги извести за тоа Сојузниот извршен совет, Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет и Стопанската комора на Југославија во рок од 15 дена од денот на приемот на самоуправната спогодба.

Организациите на здружен труд се должни самоуправните спогодби од овој член да ги достават до Стопанската комора на Југославија заради евидентирање.

Член 75

Ако со самоуправната спогодба од член 74 на овој закон организациите на здружен труд кои вршат работи на надворешнотрговскиот промет на определен пазар или со определени стоки или услуги не обезбедат потребна соработка во вршењето на тој промет, и со тоа ќе го доведат во прашање остварувањето на предвидениот обем и структура на стоканата размена со странство и извршувањето на трговските и платните спогодби и на други меѓународни договори со кои се регулира надворешнотрговскиот промет, Сојузниот извршен совет може да го пропише начинот и условите под кои ќе се врши таквиот промет.

Член 76

Стопанската комора на Југославија, со стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, во согласност со Сојузниот извршен совет, донесува акт со кој се уредуваат деловните односи со определени фирми во странство и со физички лица во странство кои се занимаваат со надворешнотрговско работење.

Стопанската комора на Југославија, со стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, во согласност со Сојузниот извршен совет, донесува акт со кој се уредуваат материјалните услови за работа на работниците во

организацијата на здружен труд на определени работни места во странство, во врска со вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет.

6. Извоз и увоз што го вршат физички лица

Член 77

Надворешнотрговски промет не можат да вршат домашни физички лица.

Надворешнотрговски промет во Југославија не можат да вршат странски физички лица.

Член 78

Домашно физичко лице и странско физичко лице можат да увезат, внесат или да примат од странство предмети што служат за нивните лични потреби и за личните потреби на членовите на нивното потесно семејство, предмети за потребите на своето домаќинство, како и опрема и репродукционен материјал кои служат за вршење на дејност со личен труд дозволена со прописи.

Домашно физичко лице и странско физичко лице можат да извезат, изнесат или да испратат во странство предмети во количества кои не се наменети за препродажба, ако со прописи не е определено поинаку.

Странско физичко лице може од Југославија да извезе, изнесе или да испрати во странство предмети што ги стекнало по основ на наследство без ограничувањето од стаа 2 на овој член, ако со прописи не е определено поинаку.

Сојузниот извршен совет ги пропишува поблиските услови и постапката за увоз, внесување и прием односно за извоз, изнесување и испраќање на предмети во смисла на ст. 1 до 3 на овој член.

7. Пријавување на договорите за склучени работи на надворешнотрговскиот промет

Член 79

Организациите на здружен труд и други правни лица кои вршат работи на надворешнотрговскиот промет се должни во пропишаниот рок, кој тече од денот на склучувањето на договор со странски содоговарач, да поднесат пријава за склучениот договор односно пријава за раскинување на склучениот договор или друг начин на престанување на договорот. Пријавата за склучениот договор и пријавата за раскинувањето на склучениот договор или за друг начин на престанување на договорот се поднесуваат до народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина на чие подрачје се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд односно на друго правно лице.

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина ќе одбие да ја прифати пријавата за склучениот договор ако од податоците во пријавата и од приложената докуменатација утврди дека склучениот договор за надворешнотрговскиот промет не е во согласност со прописите.

Решението на народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина за одбивање на прифаќање на пријавата за склучениот договор е конечно во управната постапка.

Постапката по тужбата во управниот спор е итна.

Член 80

Прифаќањето на пријавата за склучениот договор од член 79 на овој закон од страна на народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина не ги ослободува организациите на здружен труд и другите правни

лица од одговорност ако дополнително се утврди дека е повреден прописот.

Пријавата за склучениот договор, како и пријавата за раскинување на склучениот договор или друг начин на престанување на договорот од член 79 на овој закон, Сојузната дирекција за промет и резерви на производи со посебна намена ги поднесува до Народната банка на Југославија на начинот пропишан со овој закон.

Член 81

Сојузниот секретар за надворешна трговија, во спогодба со Народната банка на Југославија, донесува поблиски прописи за начинот и роковите за поднесување на пријавата од член 79 став 1 на овој закон.

Со прописот од став 1 на овој член може исклучително да се предвиди дека организациите на здружен труд и други правни лица во одделни случаи не се должни да поднесуваат пријава за склучениот договор за вршење на одделни стопански услуги за прометот на определени стоки преку поштенски пратки и во други слични случаи.

Член 82

Организациите на здружен труд се должни во договорот со странски правни или физички лица да внесат клаузули кои содржат елементи што обезбедуваат успешно извршување на таквиот договор, водејќи при тоа сметка за добрите деловни обичаи, за општите и посебните узанси, за деловниот морал и за заштитата и обезбедување на своите и на општите општествени интереси.

Во договорот од став 1 на овој член мораат, покрај суштествените елементи на договорот (предмет на договорот, цена и др.), да бидат определени и времето за извршување на обврските, соодветните обезбедувања за исполнување на договорот, како и сите други елементи со кои се обезбедува извршување на договорот.

Со договорот од став 1 на овој член мора да се утврди кој ќе ги решава настанатите спорови и како ќе се обезбеди применувањето на арбитражната клаузула.

Странската комора на Југославија, во согласност со стопанските комори на републиките и стопанските комори на автономните покраини, ќе ги утврди основните елементи што мораат да ги содржат одделни видови договори кои се склучуваат во надворешнотрговскиот промет.

Сојузниот извршен совет, врз основа на согласноста од надлежните републички и покраински органи, донесува, по потреба, поблиски прописи за спроведување на одредбите од овој член.

Член 83

Во врска со склучувањето на договори со странски правни и физички лица, организациите на здружен труд можат да бараат правно мислење од Сојузното јавно правобранителство. Сојузното јавно правобранителство е должно да даде мислење во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

Ако Сојузното јавно правобранителство утврди дека со извршувањето на обврска од договорот може да настане поголема штета за организацијата на здружен труд, ќе ги запознае органите на управување на таа организација со своето мислење и ќе им предложи да преземат мерки со кои штетата ќе се спречи или ќе се сведе на најмала мера.

Сојузниот извршен совет може да определи дека организациите на здружен труд се должни, пред склучувањето на определен вид договор или на договор кој преминува определена вредност, да прибават мислење од Сојузното јавно правобранителство и да ги утврди условите и начинот под кои Сојузното јавно правобранителство ќе дава мислење.

Член 84

Организацијата на здружен труд и други правни лица кои вршат работи на надворешнотрговскиот промет се должни да го известат Сојузното јавно правобранителство за секој спор што тие или од нив основани претпријатија во странство ќе го поведат против странски државјанин или странско правно лице, како и за спорот што странски државјанин или странско правно лице ќе го поведе против нив, односно против претпријатијата основани од нив во странство, без оглед на тоа дали спорот се води пред југословенски или странски суд, пред арбитража или друг орган.

Известувањето за намерата за поведување на спор се поднесува најдоцна на 30 дена пред денот на поведувањето на спорот, а известувањето за спорот што го повело странско лице — веднаш по приемот на тужбата, а најдоцна во рок од три дена од денот на приемот на тужбата. Ако поради опасност барањето да застарее или да истече рокот за поднесување тужба определен со закон, известувањето не може да се поднесе пред поведувањето на спорот, организацијата на здружен труд, односно друг корисник на општествен имот ќе поведе спор и истовремено за тоа ќе го известат Сојузното јавно правобранителство.

Известувањето содржи податоци за странките во спорот, за предметот и вредноста на спорот, за деловниот или друг однос од кој спорот настанал, за судот, односно арбитражата пред која ќе се води спорот и за сите докази што можат да влијаат врз решавањето на спорот.

Организацијата на здружен труд е должна навремено, пред истекот на рокот за жалба против пресудата, односно одлуката, за тоа да го известат Сојузното јавно правобранителство.

III. ЧУВАЊЕ НА УГЛЕДОТ ПРИ ВРШЕЊЕТО НА НАДВОРЕШНОТРГОВСКИОТ ПРОМЕТ

Член 85

Организациите на здружен труд и нивните претставници се должни при вршењето на работи на надворешнотрговскиот промет да го чуваат својот углед, угледот на другите организации на здружен труд и угледот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство.

Како повреда на угледот на организацијата на здружен труд, односно на угледот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство се смета секое постапување на организацијата на здружен труд противно на добрите деловни обичаи, на совесноста и општиот деловен морал, како и занемарувањето на моралните и имотните интереси на општествената заедница.

Угледот на организацијата на здружен труд и угледот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е повреден особено ако организацијата на здружен труд во врска со вршењето на работи на надворешнотрговскиот промет изврши потешка повреда на договорните обврски, ако со договорот неодговорно презема обврски, ако со странскиот купувач склучи договор за продажба на стоки чија испорака не ја обезбедила или ако во своето надворешнотрговско работење на кој и да било начин постапува немарно.

Стопанската комора на Југославија, во согласност со стопанските комори на републиките и со стопанските комори на автономните покраини, утврдува и објавува што во вршењето на надворешнотрговскиот промет се смета како противно на добрите деловни обичаи, на совесноста и општиот деловен морал, како и занемарување на моралните и имотните интереси на општествената заедница.

Член 86

Претставник на организацијата на здружен труд, во смисла на член 85 од овој закон е секој работник, застапник и полномошник на организацијата на здружен труд, како и друго лице кое од името на организацијата на здружен труд, во врска со нејзиното надворешнотрговско работење, доаѓа во контакт со странска фирма или со странски физички лица.

IV. ГУВЕЊЕ НА ПРАВОТО НА ВРШЕЊЕ НАДВОРЕШНОТРГОВСКИ ПРОМЕТ И ДРУГИ МЕРКИ

Член 87

Координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно при надлежниот орган во автономната покраина може во случајот од член 18 на овој закон да утврди рок во кој организацијата на здружен труд е должна да ги исполни условите што ги утврдил координациониот одбор во согласност со член 16 од овој закон.

Ако организацијата на здружен труд не ги исполни условите во рокот определен во смисла на став 1 од овој член, координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно при надлежниот орган во автономната покраина ќе донесе одлука од судскиот регистар да се брише правото на таа организација да врши работи на надворешнотрговскиот промет.

Во поглед на бришењето на правото на организација на здружен труд од судскиот регистар во случаите од ст. 1 и 2 на овој член, се применуваат одредбите од член 18 на овој закон.

Во случајот од став 2 на овој член организацијата на здружен труд може започнатите работи на надворешнотрговскиот промет да ги доврши или да ѝ ги отстапи на друга организација на здружен труд регистрирана за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет, ако до денот на бришењето на правото од судскиот регистар ги склучила со странска фирма и ѝ ги пријавила на банката.

Член 88

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може спрема организацијата на здружен труд да изрече мерка забрана на вршење на работите на надворешнотрговскиот промет за чие вршење е запишана во судскиот регистар:

1) ако со пресуда на надлежниот суд во републиката односно на надлежниот суд во автономната покраина е казнета за стопански престап од чл. 97, 99 и 101 од овој закон;

2) ако повеќе од двапати во последните две години била казнета од страна на надлежниот суд во републиката, односно на надлежниот суд во автономната покраина за стопански престап утврден со овој закон или со друг пропис со кој се регулира работењето на организациите на здружен труд со странство;

3) ако спрема неа повеќе од двапати во последните две години се изречени мерки од страна на Судот на честа при Стопанската комора на Југославија, судот на честа при стопанската комора на републиката односно судот на честа при стопанската комора на автономната покраина.

Мерките забрана на вршење на работи на надворешнотрговскиот промет од став 1 на овој член не можат да се изречат по истекот на рокот од шест месеци од денот на приемот на известувањето на надлежниот суд односно на судот на честа.

Врз основа на изречената мерка забрана на вршење на работи на надворешнотрговскиот промет, надлежниот суд донесува решение со кое од судскиот регистар се брише правото на организацијата на здружен труд да врши работи на надворешнотрговскиот промет.

Член 89

Во полесни случаи од член 88 на овој закон и во други случаи во кои организацијата на здружен труд со пресуда на надлежниот суд е казнета за стопански престап утврден со прописите со кои се регулира работењето на организациите на здружен труд со странство или спрема неа е изречена некоја мерка од страна на Судот на честа при Стопанската комора на Југославија, судот на честа при стопанската комора на републиката односно судот на честа при Стопанската комора на автономната покраина, Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може на организацијата на здружен труд да ѝ изрече една или повеќе од следните мерки:

1) писмена опомена со предупредување дека спрема неа во повторен случај ќе биде изречена некоја од мерките од точ. 2 до 5 на овој став. Таа опомена се доставува до органот на управување со организацијата на здружен труд;

2) ќе ѝ забрани вршење на одделни форми на надворешнотрговскиот промет, ако во судскиот регистар е запишана за вршење на две или повеќе форми на надворешнотрговски промет;

3) ќе ѝ забрани вршење на извоз и увоз во одделни струки ако во судскиот регистар е запишана за вршење на извоз и увоз за две или за повеќе струки;

4) ќе ѝ забрани вршење на извоз и увоз на одделни производи;

5) ќе ѝ забрани вршење на извоз и увоз на одделни пазари (подрачја);

6) ќе ѝ предложи на нејзините органи да поведат постапка против одговорното лице поради повреда што ќе ја стори по своја вина и за исходот на постапката во определен рок да го известат Сојузниот секретаријат за надворешна трговија.

Забраните од точ. 2 до 5 на став 1 од овој член можат да траат од една до три години. Рокот на траењето на забраната тече од денот на доставувањето на решението со кое е изречена мерката.

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија го доставува решението за изрекување на некоја од мерките од точ. 2 до 5 на став 1 од овој член до надлежниот суд заради запишување на изречената мерка во судскиот регистар. Сојузниот секретаријат за надворешна трговија го доставува решението и до надлежниот републички и покраински орган.

Член 90

Надлежниот суд ќе ја достави до Сојузниот секретаријат за надворешна трговија и до надлежниот републички и покраински орган правосилната пресуда со која на организацијата на здружен труд ѝ е изречена казна за стопански престап поради повреда на одредбите од овој закон односно на други прописи со кои се регулира работењето на организациите на здружен труд со странство, а Судот на честа при Стопанската комора на Југославија, судот на честа при стопанската комора на републиката односно судот на честа при стопанската комора на автономната покраина ќе ја достави одлуката со која изрекот некој од мерките од својата надлежност.

Член 91

На организацијата на здружен труд чиешто право на вршење на надворешнотрговскиот промет, врз основа на изречената мерка од чл. 87, 88 и 102 на овој закон, е бришано од судскиот регистар, не може тоа право да биде повторно запишано во судскиот регистар пред истекот на рокот од три години од денот на бришењето.

Член 92

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија може во случаите од чл. 88 и 89 на овој закон и пред да донесе надлежниот суд пресуда односно пред да донесе одлука Судот на честа при Стопанската комора на Југославија, судот на честа при

стопанската комора на републиката односно судот на честа при стопанската комора на автономната покраина, да изрече спрема организацијата на здружен труд мерка привремена забрана на вршење на одделна надворешнотрговска работа, ако постои позначителна опасност дека од односната работа ќе настане неотстранлива штета.

Ако донесе решение со кое изрекува мерка привремена забрана за вршење на одделна работа во смисла на став 1 од овој член, Сојузниот секретаријат за надворешна трговија во рок од 15 дена од денот на изрекувањето на привремената забрана ќе поднесе пријава до надлежниот орган заради поведување постапка кај надлежниот суд односно суд на честа, а може и самиот да поднесе тужба до Судот на честа при Стопанската комора на Југославија, судот на честа при стопанската комора на републиката, односно судот на честа при стопанската комора на автономната покраина.

Ако Сојузниот секретаријат за надворешна трговија не ја поднесе пријавата од став 2 на овој член или ако органот надлежен за поведување постапка кај надлежниот суд односно суд на честа ја отфрли пријавата на Сојузниот секретаријат за надворешна трговија, привремената забрана престанува да важи. Ако Сојузниот секретаријат за надворешна трговија во рокот од став 2 на овој член не поднесе пријава, или ако стопанскиот суд, односно судот на честа утврди дека организацијата на здружен труд не е одговорна, организацијата на здружен труд спрема која е изречена мерката привремена забрана на вршење на одделна работа може да бара од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија да ѝ ја надомести штетата што ја претрпела поради изречената мерка привремена забрана.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

1. Стопански престапи

Член 93

Со парична казна од 30.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд ако неовластено врши работи на надворешнотрговскиот промет за чие вршење не е запишана во судскиот регистар (член 22 став 1).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.500 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 94

Со парична казна од 30.000 до 1.000.000 динари: ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд:

1) ако не се придржува кон прописите на Сојузниот извршен совет донесени врз основа на чл. 26, 30, 31, 36, 38, 51, 62, 65, 66, 67, 68, 70, 74, 75, 78 и 83 од овој закон;

2) ако склучи работа на извоз или увоз на опојни дроги без претходна дозвола од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија (член 29);

3) ако основни средства увезува по основ на закуп противно на одредбите од член 35 на овој закон;

4) ако извезува или увезува предмети на вооружување и воена опрема противно на одредбата од член 37 став 2 на овој закон;

5) ако, занимавајќи се со работи на промет, во вршењето на работите на извоз и увоз склучи со странска фирма договор за продажба или за купување на стоки за туѓа сметка, а претходно во Југославија не склучила договор за количеството на стоки што треба да го продаде или да го купи во странство (член 45 став 1);

6) ако противно на прописот донесен врз основа на член 53 од овој закон извезува или увезува сто-

ки без наплата односно без плаќање на противвредност;

7) ако договорот за застапување на странска фирма не го склучи во писмена форма или ако тој договор не го достави до Стопанската комора на Југославија заради евидентирање (член 65 став 3);

8) ако при вршењето на работи на надворешнотрговскиот промет не се придржува кон заклучоците и одлуките односно актите донесени врз основа на одредбите од чл. 73 и 76 на овој закон.

9) ако противно на одредбите од член 77 на овој закон стапи во деловен однос со домашно физичко лице или со странско физичко лице;

10) ако во надворешнотрговскиот промет му нанесе штета на својот углед или на угледот на други организации на здружен труд или на угледот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство (член 85).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.500 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 95

Со парична казна од 30.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап странска фирма ако не се придржува кон прописите донесени врз основа на член 70 од овој закон.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 30.000 динари одговорното лице во странската фирма.

Член 96

Со парична казна од 30.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд ако врши работи на надворешнотрговскиот промет а не здружила труд и средства со производствени и со други организации на здружен труд во случаите определени во член 8 став 1 на овој закон и со прописите донесени врз основа на тој член.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.500 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 97

Со парична казна од 30.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд:

1) ако не ја определи стручната подготовка и другите услови што мораат да ги исполнуваат работниците што имаат посебни овластувања и одговорности, како и стручната подготовка и другите услови што мораат да ги исполнуваат другите работници кои ги вршат работите односно работните задачи во вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет (член 13);

2) ако работа на увоз на опрема која се увезува врз основа на стоковен контингент, девизен контингент или дозвола склучи без претходна согласност од Сојузниот комитет за енергетика и индустрија (член 34 став 1);

3) ако работа на увоз на сировини и репродукционен материјал чиј увоз е регулиран склучи без претходна согласност од Сојузниот секретаријат за надворешна трговија (член 34 став 2);

4) ако не се придржува кон прописите при купувањето на опрема во странство и нејзината директна испорака во странство заради комплетирање на испорачната опрема или комплетен инвестиционен објект во странство (член 36);

5) ако врши извоз или увоз без претходно јавно наддавање, односно без претходно прибирање на понуди од определен најмал број понудувачи — а јавно наддавање, односно прибирање на понуди е про-

пишано (член 40); или ако на јавното наддавање односно на прибирање на понуди не им овозможи учество на домашните производители (член 41) или ако постапи противно на одредбите од член 41 ст. 2 и 3 на овој закон;

6) ако не се придржува кон прописите за работите на увоз и извоз кои се вршат како компензациони работи и за работите на вршење на услуги при облагородување на стоки (член 43);

7) ако не се придржува кон прописите за начинот и условите под кои можат да се склучуваат договори за отстапување и прибавување патенти, лиценци, модели и жигови и сл. во странство, договори за деловно-техничка соработка со странство или договори за долгорочна производствена кооперација со странство (член 44);

8) ако не се придржува кон прописите за извоз и увоз на стоки и услуги во малограничниот и соседскиот прекуморски промет (член 47).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.500 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 98

Со парична казна од 30.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд ако постапи противно на одредбата од член 82 на овој закон и на прописите донесени врз основа на став 5 од тој член.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.000 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Организацијата на здружен труд и одговорното лице нема да се казнат за стопански престап од став 1 на овој член ако се утврди дека без нивна вина се изменети околностите под кои е склучен договорот.

Член 99

Со парична казна од 10.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд ако неовластено врши претходни и подготвителни дејствија во врска со надворешнотрговскиот промет, а не е запишана во судскиот регистар (член 22 став 2).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.000 до 20.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 100

Со парична казна од 5.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд ако во купопродаен договор не ја предвиди обврската за странски купувач да прибави потврда за тоа дека крајниот корисник на тие стоки е во земјата во која се увезуваат стоките, а тоа е определено со прописите од член 52 на овој закон.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.000 до 25.000 динари и одговорно лице во организацијата на здружениот труд.

Член 101

На организација на здружен труд и на странска фирма ќе и се одземе имотната корист прибавена со стопански престап.

Член 102

За стопанските престапи предвидени во чл. 93 и 94 од овој закон стопанскиот суд спрема организација на здружен труд може да изрече заштитна мерка забрана на вршење на еден или повеќе форми на надворешнотрговски промет.

За стопанските престапи од став 1 на овој член стопанскиот суд може на одговорното лице, покрај

паричната казна, да му изрече и мерка забрана на вршење должности на работни места на кои се вршат работи од надворешнотрговски промет.

Стопанскиот суд не може да ја изрече заштитната мерка од став 1 на овој член ако на организацијата на здружен труд вршењето на односната форма на надворешнотрговски промет ѝ е единствен предмет на работење.

2. Прекршници

Член 103

Со парична казна од 5.000 до 50.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд која за вршење на работи од надворешнотрговскиот промет е запишана во судскиот регистар, ако вршењето на работите од надворешнотрговскиот промет му ги довери на лице осудено за некое од кривичните дела од член 112 на овој закон или на лице осудено за стопански престап од чл. 93, 94, 95, 96 и 97 на овој закон.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 500 до 5.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 104

Со парична казна од 5.000 до 30.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд ако врши работи на надворешнотрговски промет а не располага со работници што имаат посебни овластувања и одговорности и со други работници потребни за вршење на работите на надворешнотрговскиот промет или ако нејзините работници со посебни овластувања и одговорности и други работници што ги вршат работите односно работните задачи во вршењето на работите на надворешнотрговскиот промет не располагаат со стручната подготовка пропишана за вршењето на тие работи (член 13).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 500 до 3.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 105

Со парична казна од 5.000 до 30.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд ако во рок од осум дена од денот кога престанала да исполнува некој од условите од член 16 на овој закон не го извести за тоа координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 500 до 3.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 106

Со парична казна од 5.000 до 30.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд ако, во смисла на член 23 од овој закон, не достави до надлежниот републички односно покраински орган и до Сојузниот секретаријат за надворешна трговија заверено решение за извршеното запишување во судскиот регистар или за настанатите промени во тој регистар.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 500 до 3.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 107

Со парична казна од 5.000 до 30.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд ако во пропишаниот рок не поднесе известување според одредбата на член 84 од овој закон.

Со парична казна до 1.000 динари ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и одговорното лице во организацијата на здружен труд.

Член 108

Со парична казна од 5.000 до 50.000 динари ќе се казни за прекршок домашно физичко лице или странско физичко лице ако се занимава со надворешнотрговски промет.

Со парична казна до 10.000 динари ќе се казни за прекршок домашно физичко лице или странско физичко лице ако увезе, внесе, прими или извезе, изнесе или испрати предмети спротивно на одредбата од член 78 на овој закон или не се придржува кон прописот донесен врз основа на тој член.

Член 109

Со парична казна до 10.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд или друго правно лице ако во пропишаниот рок не поднесе пријава за склучен договор, пријава за раскинување на склучен договор или за друг начин на престанување на договор склучен со странски содоговарач (член 79 став 1) или ако поднесе пријава за склучен договор во која се наведени неточни податоци.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна до 1.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друго правно лице.

Член 110

Од сторителот на прекршокот ќе се одземе предметот и имотната корист прибавени со прекршокот.

Член 111

Прекршочната постапка по прекршоците од овој закон во прв степен ја води Сојузниот девизен инспекторат.

По жалбата против решението на Сојузниот девизен инспекторат решава Сојузниот секретаријат за финансии.

3. Правни последици од осудата

Член 112

Во организацијата на здружен труд која за вршење на работи од надворешнотрговскиот промет е запишана во судскиот регистар не можат за вршење работи односно работни задачи во вршењето на работи на надворешнотрговскиот промет да бидат вработени лица кои за кривично дело против основите на социјалистичкото самоуправно општествено уредување и безбедноста на СФРЈ, против стопанството, против правата на самоуправање, против општествена сопственост или против службена должност, извршено со умисла, се осудени на безусловна казна затвор.

Забраната од став 1 на овој член трае пет години од денот на простената или застарената казна.

Одредбите од ст. 1. и 2 на овој член не се однесуваат на условно осудени лица и на лица осудени на парична казна.

Член 113

Организацијата на здружен труд која за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет е запишана во судскиот регистар не може вршењето на тие работи односно работни задачи да им го доверува на лица кои се осудени за стопански престап од член 94 на овој закон или на кои врз основа на прописите за девизното работење им е изречена забрана на вршење работи односно работни задачи во девизното работење.

Забраната од став 1 на овој член трае три години од денот на правосилноста на пресудата.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 114

Организацијата на здружен труд која на денот на влегувањето во сила на овој закон била запишана во судскиот регистар за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет е должна регистрацијата за вршење на тој промет да ја усогласи со одредбите на овој закон во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Ако на организацијата на здружен труд по влегувањето во сила на овој закон ѝ престане правото во надворешнотрговскиот промет да врши определени работи, може тие работи да ги заврши или да ѝ ги отстапи на друга организација на здружен труд регистрирана за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет ако до тој ден ги склучила со странска фирма и ѝ ги пријавила на банката.

Член 115

Самоуправните спогодби и општествените договори склучени во смисла на чл. 24, 53в и 54 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/62 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/65, 28/66, 54/67, 15/71, 29/71 и 26/72), ќе се усогласат со одредбите на овој закон и со прописите донесени врз основа на овој закон во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 116

Прописите и другите акти кои во областа на надворешнотрговскиот промет ги донесоа Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се усогласат со одредбите на овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 117

Организациите на здружен труд кои до денот на влегувањето во сила на овој закон се запишани во судскиот регистар за вршење на работи на надворешнотрговскиот промет, се должни да достават до органите од член 23 на овој закон заверен примек од судското решение за тој упис во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 118

Правата и должностите, што според одредбите од овој закон ги има Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет или координациониот одбор при надлежниот орган во републиката и надлежниот орган во автономната покраина, до формирањето на наведените координациони одбори а најдоцна до 1 јануари 1978 година, ги врши Сојузниот секретаријат за надворешна трговија односно соодветниот орган во републиката или во автономната покраина.

Член 119

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/62 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/65, 28/66, 54/67, 15/71, 29/71 и 26/72), освен одредбите од чл. 1а, 37, 37а, 37б и 37д на тој закон кои престануваат да важат на 1 јануари 1978 година.

Член 120

Одредбите од чл. 26, 27, 28, 30 и 31 на овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 1978 година.

Член 121

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

186.

Врз основа на член 337 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ ВО СТРАНСТВО

Се прогласува Законот за вршење на стопански дејности во странство, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 1 март 1977 година.

ПР бр. 591
1 март 1977 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Киро Глигоров, с. р.

ЗАКОН

ЗА ВРШЕЊЕ НА СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ ВО СТРАНСТВО

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Под вршење на стопански дејности во странство се подразбира, во смисла на овој закон, основање на претпријатија во странство, основање на банки и други финансиски организации во странство, основање на осигурителни и реосигурителни организации во странство, вложување на средства во странски претпријатија, вршење на стопански дејности во странство преку деловни единици, основање и работа на заеднички стопански претставништва во странство, доверување на вршење на стопански дејности на странски фирми и вршење на други форми стопански дејности во странство предвидени со овој закон.

Член 2

Стопанските дејности од член 1 на овој закон можат да ги вршат основните и други организации на здружен труд регистрирани за вршење на надворешнотрговскиот промет (во натамошниот текст: организации на здружен труд), ако со овој закон не е пропишано поинаку.

Член 3

Организациите на здружен труд можат да вршат стопански дејности во странство заради остварување на своите и на заедничките деловни цели, за развој на заедничко производство, на долгорочна производствената кооперација, долгорочна деловно-техничка соработка, заради обезбедување на суровини, за зголемување на извоз на стоки и услуги од Југославија, постигање на поголема продуктивност на трудот со вклучување во меѓународната поделба на трудот, остварување на позитивни деловни резултати во стекнувањето на доход, а со цел за развој и унапредување на заедничката политика на економските односи со странство и за остварување на единствен и координиран настап во странство.

Член 4

Организациите на здружен труд, поаѓајќи од своите економски интереси, самостојно одлучуваат за вршењето на стопански дејности во странство и за нивните форми, врз основа на одредбите на овој закон и на други прописи.

За вршењето и формите на стопанските дејности во странство самоуправно одлучуваат работниците во организацијата на здружен труд.

Член 5

Организациите на здружен труд што се занимаваат со работите на извозот и увозот или со други надворешнотрговски работи, а кои, според прописите, задолжително ги здружуваат трудот и средствата со производствените и други организации на здружен труд, вршат стопански дејности во странство во согласност со самоуправната спогодба за здружување на трудот и средствата или со договорот за заедничка соработка.

Член 6

Правата и средствата што организацијата на здружен труд ќе ги стекне по основ на вршење на стопански дејности во странство, се составен дел на општествените средства со кои управуваат работниците во односната организација на здружен труд. Работниците во организацијата на здружен труд, чии работни места се во странство, имаат исти права, обврски и одговорности како и работниците во таа организација на здружен труд во Југославија, согласно со прописите, со самоуправната спогодба, со статутот и со другите самоуправни општи акти на организацијата на здружен труд.

Член 7

Одредбите на Законот за прометот на стоки и услуги со странство што се однесуваат на формирањето и на работата на координационите одбори за организациите на здружен труд кои вршат надворешнотрговски промет при надлежниот орган во републиката односно при надлежниот орган во автономната покраина (во натамошниот текст: координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина) и Координациониот одбор за организациите на здружен труд што вршат надворешнотрговски промет при Сојузниот извршен совет (во натамошниот текст: Координационен одбор при Сојузниот извршен совет), согласно се применуваат и врз вршењето на стопански дејности во странство во смисла на овој закон.

Член 8

Во вршењето на стопански дејности во странство организациите на здружен труд и работниците во организацијата на здружен труд чии работни места се во странство, се должни да се придржуваат кон добрите деловни обичаи и кон деловниот морал и да ги чуваат интересите и угледот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство.

Стопанската комора на Југославија утврдува и објавува што при вршењето на стопанските дејности во странство се смета противно на добрите деловни обичаи и на деловниот морал.

II. ФОРМИ НА ВРШЕЊЕ НА СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ ВО СТРАНСТВО

1. Основање на претпријатија во странство

Член 9

Организациите на здружен труд можат да основаат претпријатија во странство.

Претпријатијата во странство се основаат заради зголемување на извозот на стоки и услуги од Југославија, за усовршување и развој на производството, заради заедничко производство, за остварување на увоз со цел за унапредување на стопанството, заради унапредување на долгорочната производствена кооперација и на долгорочната деловно-техничка соработка, за размена на научни и техничко-тех-

нолошки знаења и искуства и заради остварување на други економски интереси

Член 10

Организацијата на здружен труд може претпријатие во странство да основе сама или со други организации на здружен труд или со странски правни или физички лица.

Член 11

Според средствата што организациите на здружен труд ги вложуваат, претпријатијата што се основаат во странство можат да бидат:

а) претпријатија што се основаат исклучиво со средствата со кои организациите на здружен труд располагаат (во натамошниот текст: сопствени претпријатија);

2) претпријатија што се основаат со средствата со кои организациите на здружен труд располагаат и со средства на странски правни или физички лица (во натамошниот текст: мешовити претпријатија).

Организација на здружен труд може да основе претпријатие во странство кое за своите обврски одговара само со средствата вложени во тоа претпријатие или во височината на ограничената гаранција.

Член 12

За основање на претпријатие во странство организациите на здружен труд можат да користат:

1) девизни и динарски средства, согласно со Законот за девизното работење и за кредитните односи со странство;

2) добивка остварена во претпријатие во странство, во согласност со одредбите на овој закон;

3) девизни средства прибавени преку кредити преку претпријатие основано во странство;

4) огрема, право на патент, лиценца и техничко унапредување и други права што претставуваат основно средство, изразено во парична вредност;

5) вредност на инвестиционите работи во странство и други права изразени во парична вредност.

Член 13

Ако повеќе организации на здружен труд заеднички основаат сопствено или мешовито претпријатие во странство, организациите на здружен труд — основачи на претпријатието во странство склучуваат самоуправни спогодба со која се регулираат нивните меѓусобни односи, овластувањата за претставување и застапување, правата и обврските спрема претпријатието, целта на основањето на претпријатието, предметот на дејноста, контролата на работењето, уделите во основачкиот влог, начинот на распределбата на добивката, трансферот на добивката во Југославија, условите за намалување на учество и повлекување на средствата, престанувањето на работата на претпријатието и други услови во врска со работењето на претпријатието во странство.

Член 14

За основање на претпријатие во странство организацијата на здружен труд е должна да прибави одобрение што го издава сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од сојузниот орган на управата надлежен за работите на финансите и од други сојузни органи на управата надлежни за соодветна област на стопанството во која спаѓа дејноста на основачот и на претпријатието во странство.

Ако претпријатието во странство се основа заради развивање на производство, ремонт и промет на предмети на вооружување и воена опрема, за издавање на одобрението од став 1 на овој член е потребно и мислење од сојузниот орган на управата надлежен за работите на народната одбрана.

Член 15

Барањето за издавање одобрение за основање на сопствено претпријатие во странство организацијата на здружен труд го поднесува до сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина.

Кон барањето организацијата на здружен труд е должна да приложи:

1) одлука донесена од надлежниот орган на управување со работата и работењето на организацијата на здружен труд (во натамошниот текст: одлука на надлежниот орган на управување), согласно со самоуправната спогодба за здружување, со статутот и со другите самоуправни општи акти на организацијата на здружен труд за основање на претпријатие во странство, за предметот на дејноста на претпријатието во странство, за програмата за работење со финансиски показатели и со елаборат за економската оправданост за основање на претпријатието во странство и за преземање на обврска дека определен процент од добивката годишно ќе трансферира во Југославија;

2) нацрт-статут или правила за организацијата и работењето на претпријатието во странство, во оригинал и во заверен превод;

3) извод од прописот на земјата во која се основа претпријатието, во заверен превод, и потврда издадена од дипломатското односно конзуларното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за односната земја, со мислење за правните можности за основање на претпријатието, за неговата правна положба, за можноста за трансфер на добивка и за поврат на вложените средства;

4) потврда од банката дека се обезбедени средства за вложување од член 12 точ. 1 до 3 на овој закон (основачки влог), односно потврда од надлежната служба на општественото книговодство за книговодствената вредност на средствата од член 12 точка 4 на овој закон што се користат како основачки влог, согласно со прописите;

5) доказ дека е обезбедена стручна контрола на материјално-финансиското работење на претпријатието во странство;

6) мислење на координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд за целесообразноста на основањето на претпријатието во странство;

7) согласност од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд дека работниците што имаат посебни овластувања и одговорности и други стручни работници што се распоредуваат на работа во претпријатието во странство ги исполнуваат условите за работа на тие работи, односно работни задачи.

Кон барањето за издавање на одобрение за основање на мешовито претпријатие во странство, покрај исправите од став 2 на овој член, организацијата на здружен труд е должна да приложи и нацрт-договор што ќе го склучи со странскиот партнер за основање на мешовито претпријатие, во оригинал и заверен превод, како и информација за бонитетот на странскиот партнер прибавен од Стопанската комора на Југославија.

Ако повеќе организации на здружен труд заеднички основаат сопствено или мешовито претпријатие во странство, покрај барањето и исправите од ст. 1, 2 и 3 на овој член, организациите на здружен труд се должни да приложат и самоуправни спогодба (член 13).

Исправите од овој член претставуваат службена тајна.

Член 16

Организацијата на здружен труд што основа претпријатие во странство кое ќе се занимава со трговска дејност е должна кон барањето за издавање на одобрение, покрај исправите од член 15 на овој закон, да приложи и писмена обврска дека тоа претпријатие секоја година од вкупно остварениот промет поголем обем од тој промет ќе остварува со извоз на стоки и услуги од Југославија.

Поблиски прописи за извршувањето на одредбата од став 1 на овој член донесува Сојузниот извршен совет, врз основа на согласностите од надлежните републички и покраински органи. Со тие прописи може да се предвиди во кои случаи на претпријатието основано во странство може да му се намали обврската од став 1 на овој член.

Член 17

По приемот на барањето и исправите од чл. 15 и 16 на овој закон сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од органот од член 14 на овој закон, ќе издаде одобрение за основање на претпријатие во странство ако Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет дал мислење дека, во согласност со утврдената политика за развој на економските односи со странство, со насоките и прописите донесени за нејзиното спроведување и со интересите на безбедноста на СФРЈ, е целесообразно да се основа претпријатие во странство.

Ако организација на здружен труд не го основе претпријатието во странство во рок од девет месеци од денот на доставувањето на одобрението од став 1 на овој член, одобрението престанува да важи.

Член 18

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, во согласност со сојузниот орган на управата надлежен за работите на финансите, во рамките што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет, врз основа на согласностите од надлежните републички и покраински органи, може, во смисла на член 15 став 2 точка 1 од овој закон, на организацијата на здружен труд да и определи минимален процент од добивката што мора да го трансферира во Југославија.

Член 19

Одобрението од член 14 на овој закон организацијата на здружен труд е должна да го прибави и кога го зголемува основачкиот влог во претпријатието основано во странство.

Кон барањето за издавање на одобрението од став 1 на овој член, организацијата на здружен труд е должна да ги приложи и исправите од член 15 став 2 точ. 1, 4 и 6 на овој закон, во врска со зголемувањето на основачкиот влог.

Член 20

Организацијата на здружен труд чие претпријатие основано во странство основа ново претпријатие во странство е должна да постапи согласно со одредбите на чл. 14 до 16 и член 22 од овој закон.

Член 21

Организацијата на здружен труд што откупува дел од основачкиот влог на претпријатието во странство е должна да постапи согласно со одредбите на чл. 14 до 16 и член 22 од овој закон.

Член 22

Организацијата на здружен труд е должна, во рок од 30 дена од денот на извршувањето на сите дејствија во странство во врска со основањето на претпријатието во странство, да поднесе пријава за запишување на претпријатието во странство во

регистарот на претпријатија во странство, што го води сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешна трговија (во натамошниот текст: регистар на претпријатија во странство).

Кон пријавата од став 1 на овој член организацијата на здружен труд е должна да поднесе:

1) исправа за извршеното запишување на претпријатието основано во странство во регистарот што се води во односната земја, издадена од надлежниот орган на таа земја и заверен статут на претпријатието основано во странство, во оригинал и во заверен превод;

2) потврда на банката, ако претпријатието основано во странство е акционерско, дека акциите на вложените средства се депонирани кај овластената банка во Југославија или потврда од народната банка на републиката односно од народната банка на автономната покраина на чија територија е седиштето на организацијата на здружен труд, основач на претпријатието во странство — дека акциите по нивно посебно одобрение се депонирани кај странска банка;

3) доказ дека се обезбедени правата на организацијата на здружен труд што го основа претпријатието во странство во поглед на располагањето со средствата вложени во земјата на вложувањето (договор заверен кај суд, меница или други хартии од вредност и сл.), ако со пропис на односната земја е предвидено дека повеќе лица го основаат претпријатието, а вложените средства се запишани на физичко лице.

Со акциите депонирани кај банките од точка 2 став 2 на овој член можат да располагаат само работниците во организација на здружен труд кои за тоа ги овластил надлежниот орган на управувањето на таа организација на здружен труд. Овластувањето мора да биде доставено до банката кај која се депонирани акциите. Овластените налогодавци што располагаат со акциите не можат истовремено да бидат и лица што тие акции, врз основа на овластувањето на налогодавецот, ги подигаат и ракуваат со нив.

Народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина на чија територија е седиштето на организацијата на здружен труд може, ако работењето со странство го бара тоа, да ѝ даде одобрение на организацијата на здружен труд за определени намени да ги користи акциите депонирани кај банката од точка 2 став 2 на овој член.

Кон пријавата за запишување на мешовитото претпријатие во странство во регистарот од став 1 на овој член, покрај исправите од став 2 на овој член, организацијата на здружен труд е должна да поднесе и договор склучен со странскиот партнер (член 15 став 3).

Во регистарот од став 1 на овој член се запишуваат: фирмата, називот и седиштето на организацијата на здружен труд што го основа претпријатието во странство, фирмата, седиштето и дејноста на претпријатието основано во странство и височината на вложените средства.

За мешовитото претпријатие основано во странство, покрај податоците од став 6 на овој член во регистарот од став 1 на овој член се запишуваат и фирмата и седиштето на странскиот партнер и височината на средствата со кои учествува во основањето.

За запишувањето во регистарот на претпријатија во странство сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија донесува решение.

Член 23

Ако некои исправи или факти од член 15 на овој закон или некој податок внесен во регистарот на претпријатија во странство бидат изменети, организацијата на здружен труд е должна, во рок од 60 дена од денот на настанатите измени, за тоа да

го извести преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина, координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд и сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, заради евидентирање на измените во регистарот на претпријатија во странство.

Член 24

Добивката што организацијата на здружен труд ја остварува во сопственото претпријатие и добивката што на организацијата на здружен труд ќе ѝ припадне по основ на распределба во мешовитото претпријатие, организацијата на здружен труд може, по намиравањето на преземената обврска (член 15 став 2 точка 1) и другите обврски што произлегуваат од прописите на односната земја, да ја употреби:

1) за зголемување на основачкиот влог во претпријатието во странство во кое е остварена добивката;

2) за давање кредит (за обртни средства и др.) на претпријатието во странство во кое е остварена добивката или на друго свое претпријатие во странство, во согласност со прописите за девизното работење и кредитните односи со странство,

3) за основање на нови претпријатија или за откупување на дел од основачкиот влог на претпријатието во земјата во која е остварена добивката или во некоја друга земја;

4) за враќање на девизни кредити користени за основање на претпријатие во странство;

5) за други намени согласно со прописите за девизното работење и за кредитните односи со странство.

Добивката од став 1 на овој член, до нејзината употреба, организацијата на здружен труд ја става на девизна сметка во Југославија или на сметка кај странска банка по одобрение од народната банка на републиката односно од народната банка на автономната покраина на чија територија е нејзиното седиште, според општите услови што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Определениот процент на добивката за кој презела обврска дека ќе го трансферира во Југославија (член 15 став 2 точка 1) организацијата на здружен труд го става на девизна сметка во Југославија и го користи за целите од став 1 на овој член.

Ако добивката од став 1 на овој член се користи за основање на ново претпријатие во странство или за откупување на дел од основачкиот влог на претпријатието во странство, организацијата на здружен труд е должна да постапи согласно со чл 14, 15, 16 и 22 на овој закон.

Ако добивката од став 1 на овој член се користи за дополнително вложување (зголемување на основачкиот влог), организацијата на здружен труд е должна да постапи согласно со член 19 на овој закон.

Член 25

Определениот процент на добивката од член 15 став 2 точка 1 на овој закон организацијата на здружен труд е должна да го трансферира во Југославија во рок од 30 дена од денот кога надлежниот орган на односната земја ќе го прифати и завери билансот на претпријатието основано во странство.

Ако организацијата на здружен труд не добие, во смисла на член 14 и чл. 19 до 21 од овој закон и други прописи, одобрение за употреба на добивката од член 24 став 1 на овој закон, е должна таа добивка да ја трансферира во Југославија во рок од 30 дена од денот на приемот на решението со кое се одбива издавањето на одобрението.

Член 26

Одлука за престанување на работата на сопственото претпријатие основано во странство доведува надлежниот орган на управување.

Одлука за престанување на работата на сопственото претпријатие основано во странство, што заеднички го основаат повеќе организации на здружен труд, донесува надлежниот орган на управување, согласно со самоуправната спогодба склучена во смисла на член 13 од овој закон.

Организацијата на здружен труд е должна да достави до сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија заверен препис на одлуката од ст. 1 и 2 на овој член, во рок од 30 дена од денот на донесувањето на одлуката.

Ако сопственото претпријатие основано во странство престане да работи, организацијата на здружен труд е должна да поведе постапка за ликвидација на претпријатието основано во странство и сите средства што ѝ припаднале по завршувањето на таа постапка да ги внесе во Југославија во паричен или натурален облик, во рок од 90 дена од денот на завршувањето на таа постапка.

Ако над сопствено претпријатие основано во странство е спроведена постапка за стечај, организацијата на здружен труд е должна средствата што ѝ припаднале по завршување на стечајот да ги внесе во Југославија во паричен или натурален облик, во рок од 90 дена од денот на завршувањето на таа постапка.

Ако мешовитото претпријатие основано во странство престане да работи или над него е спроведен стечај, организацијата на здружен труд е должна сите средства што ѝ припаднале по завршувањето на ликвидационата, односно стечајната постапка да ги внесе во Југославија во паричен или натурален облик, во рок од 90 дена од денот на завршувањето на таа постапка.

Член 27

Одлука за намалување на вложените средства, за повлекување на вложените средства или за други статусни промени во сопствено или мешовито претпријатие основано во странство донесува надлежниот орган на управување.

Ако организацијата на здружен труд ги намали средствата вложени во претпријатието основано во странство, е должна во тоа претпријатие да го пресмета финансиско-материјалното работење и сите средства што ѝ припаднале врз основа на пресметката да ги внесе во Југославија во паричен или натурален облик, во рок од 90 дена од денот на извршувањето на пресметувањето.

Ако организацијата на здружен труд ги повлече средствата вложени во претпријатието основано во странство е должна конечно да го пресмета финансиско-материјалното работење со тоа претпријатие и сите средства што ѝ припаднале по основ на конечното пресметување да ги внесе во Југославија во паричен или натурален облик, во рок од 90 дена од денот на извршувањето на конечното пресметување.

Член 28

Организацијата на здружен труд е должна во рок од 60 дена од денот на прифаќањето на ликвидациониот, односно стечајниот биланс од надлежниот орган на управување да го достави тој биланс до надлежната народна банка на републиката односно народна банка на автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд и до службата на општественото книговодство и за тоа да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, кој ќе донесе решение за престанување на работењето на одобрението за основање на претпријатие во странство и ќе го брише тоа претпријатие од регистарот на претпријатија во странство.

Организацијата на здружен труд е должна пресметката на финансиско-материјалното работење во случај на намалување на средствата вложени во претпријатието основано во странство по прифаќањето на таа пресметка од надлежниот орган на управување, во рок од 60 дена од денот на прифаќањето, да ја достави до народната банка на републиката односно до народната банка на автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд и до службата на општественото книговодство, и за тоа да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија заради внесување на измените во регистарот на претпријатија во странство.

Организацијата на здружен труд е должна коначната пресметка на финансиско-материјалното работење во случај на повлекување на вложените средства од претпријатието основано во странство, по прифаќањето на таа пресметка од надлежниот орган на управување, во рок од 60 дена од денот на прифаќањето, да ја достави до народната банка на републиката односно до народната банка на автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд и до службата на општественото книговодство, и за тоа да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, кој ќе донесе решение за бришење на нејзиното учество во претпријатието во странство.

Член 29

Со средствата од чл. 26 и 27 на овој закон организацијата на здружен труд постапува на следниот начин:

1) девизните средства до височината на вложените средства (основачкиот влог) — им ги враќа на изворите на средствата од кои потекнале;

2) девизните средства над височината на вложените средства (основачкиот влог) — може да ги користи за целите од член 24 став 1 точ. 3, 4 и 5 на овој закон;

3) девизните средства што се остварени во странство со продажба на основачкиот влог во натурален облик од домашно потекло — може да ги користи како девизни средства остварени со редовен извоз на стоки.

Член 30

Врз опремата и другите предмети од домашно потекло, што биле вложени како основачки влог или користени како средства во натурален облик во претпријатието основано во странство, при нивното враќање во Југославија не се применуваат прописите што важат за увоз.

Под опрема и други предмети од домашно потекло вложени во претпријатие основано во странство се подразбираат опрема и други предмети произведени во Југославија, како и опрема и други предмети увезени од странство, на кои се платени редовни увозни давачки.

Средствата во натурален облик од странско потекло, што се вложени како основачки влог или се користени како основни односно обртни средства во претпријатието основано во странство, можат да се внесат во Југославија само врз основа на одобрение што го издава сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, во согласност со сојузниот орган на управата надлежен за соодветна област на стопанството и со плаќање на редовните увозни давачки.

Правото на патент, лиценца, техничко унапредување и другите права што се вложени во согласност со дејноста на претпријатието основано во странство, се враќаат во Југославија во смисла на став 1 од овој член.

Член 31

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од сојузниот орган на управата надлежен за работите на финансиите и од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд, донесува решение за престанување на важењето на одобрението за основање на претпријатието во странство и го брише тоа претпријатие од регистарот на претпријатија во странство, ако Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет дал мислење за престанувањето на работата на тоа претпријатие:

1) ако повеќе не постојат можности за трансфер на добивката и за поврат на вложените средства (член 15 став 2 точка 3);

2) ако повеќе не е обезбедена стручна контрола на материјално-финансиското работење на претпријатието во странство (член 15 став 2 точка 5);

3) ако настапат негативни промени во бонитетот на странскиот партнер (член 15 став 3);

4) ако претпријатието во странство што се занимава со трговска дејност од вкупно остварениот промет не оствари поголем обем на тој промет со извоз на стоки и услуги од Југославија (член 16 став 1);

5) ако работењето на претпријатието во странство повеќе не е во согласност со утврдената политика за развој на економските односи со странство, со насоките и прописите донесени за нејзиното спроведување и со интересите на безбедноста на СФРЈ (член 17 став 1).

Член 32

Ако народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина на чија територија е седиштето на организацијата на здружен труд утврди од годишниот извештај (член 105) дека претпријатието во странство остварената добивка не ја трансферира или ја трансферира во процент помал од преземената обврска (член 15 став 2 точка 1), или не ја трансферира во пропишаниот рок (член 25), ќе поднесе пријава до надлежниот орган за поведување на постапка за стопански престап.

Член 33

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од сојузниот орган на управата надлежен за работите на финансиите, од други сојузни органи на управата од член 14 на овој закон и од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина, може, по исклучок, организацијата на здружен труд чие претпријатие е основано на определено подрачје или се занимава со извоз на стоки и услуги од Југославија, на нејзино барање, да ја ослободи од преземената обврска за годишниот трансфер на определен процент на добивката, (член 15 став 2 точка 1).

Член 34

Ако при поднесувањето на барањето за основање на претпријатие во странство или во текот на работата на тоа претпријатие, организацијата на здружен труд во програмата на работењето со финансиските показатели и во елаборатот за економската оправданост за основање на претпријатието во странство предвиди загуба во работењето на претпријатието основано во странство, сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина и од Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет, може да ја одобри

на организацијата на здружен труд претпријатието во странство да работи со загуба до три години едноподруго.

Ако службата на општественото книговодство од завршната сметка утврди дека претпријатието основано во странство работело со загуба во годината за која се поднесува завршната сметка, а загубата не е предвидена и одобрена во смисла на став 1 од овој член, за тоа ќе го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија кој, по претходно прибавено мислење од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина и од Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет, може да донесе решение за престанување на важењето на одобрението за основање на претпријатие во странство и да го брише тоа претпријатие од регистарот на претпријатија во странство.

2. Основање на банки и други финансиски организации во странство

Член 35

Основање на банки и други финансиски организации во странство се врши заради поттикнување и кредитирање на извозот на стоки и услуги од Југославија, долгорочна производствена кооперација и деловно-техничка соработка со странство, за вршење на платен промет во странство за претпријатија во странство што ги основале организации на здружен труд, за собирање на штедни влогови и вршење на други банкарски работи.

Член 36

Основната банка овластена за вршење на работите со странство може сама или со други основни банки овластени за вршење на работите со странство или со странски правни или физички лица да основне банка и друга финансиска организација во странство.

Одлука за основање на банка или друга финансиска организација во странство донесуваат надлежните органи на управување на заинтересираните организации на здружен труд, на самоуправните интересни заедници и на други општествени правни лица — членови на основната банка.

Членовите на основната банка склучуваат самоуправни спогодба за основање на банка или друга финансиска организација во странство, со која се регулираат нивните меѓусебни односи, права и обврски спрема банката или друга финансиска организација во странство, целта на основањето, предметот на дејноста, уделите во основачкиот влог, начинот на распределба на добивката, трансферот на добивката во Југославија, условите за намалување и повлекување на вложените средства, зголемување на основачкиот влог, престанување на работата и други услови во врска со работењето на банката или друга финансиска организација во странство.

Член 37

Здружената банка може сама или со други здружени банки или со странски правни или физички лица да основе банка или друга финансиска организација во странство.

Одлука за основање на банки или друга финансиска организација во странство донесуваат надлежните органи на управување на заинтересираните организации на здружен труд, на самоуправните интересни заедници, на интерните банки и на други општествени правни лица — членови на основните банки што се здружени во здружената банка.

Членовите на основните банки што се здружени во здружена банка склучуваат самоуправни спогодба за основање на банката или друга финан-

сиска организација во странство, со која се регулираат нивните меѓусебни односи, права и обврски спрема банката или друга финансиска организација во странство, целта на основањето, предметот на дејноста, уделите во основачкиот влог, начинот на распределба на добивката, трансферот на добивката во Југославија, условите за намалување и повлекување на средствата, зголемувањето на основачкиот влог, престанувањето на работата и други услови во врска со работењето на банката или друга финансиска организација во странство.

Член 38

Спрема средствата што се вложуваат, банките или други финансиски организации што се основаат во странство, можат да бидат:

1) банки односно финансиски организации што се основаат исклучиво со средства со кои располагаат членовите на домашна банка (во натамошниот текст: сопствени банки односно сопствени финансиски организации);

2) банки односно финансиски организации што се основаат со средства со кои располагаат членовите на домашна банка и со средства на странски банки односно други финансиски организации и на други странски правни или физички лица (во натамошниот текст: мешовити банки односно мешовити финансиски организации).

Домашните банки од чл. 36 и 37 на овој закон можат да основат банка или друга финансиска организација во странство која за своите обврски одговара само со средствата вложени во таа банка или друга финансиска организација или во височината на ограничената гаранција.

Член 39

Врз основањето, работењето, престанувањето и другите статусни промени на банката и друга финансиска организација во странство согласно се применуваат одредбите на чл. 12, 14 и 15 чл. 17 до 19 и чл. 22 до 32 на овој закон.

3. Основање на осигурителни и реосигурителни организации во странство

Член 40

Основање на осигурителни и реосигурителни организации во странство се врши заради извршување на работи на осигурување и реосигурување на стоки и услуги во извозот и во увозот, како и за извршување на други работи во областа на осигурувањето и на реосигурувањето на имоти и лица во странство.

Член 41

Заедница на осигурување на имоти и лица може сама или со други заедници на осигурување на имоти и лица или со странски правни или физички лица да основе осигурителна организација во странство.

Одлука за основање на осигурителна организација во странство донесуваат надлежните органи на управување на заинтересираните организации на здружен труд, на самоуправните интересни заедници и на други општествени правни лица — осигуреници на заедницата на осигурување.

Осигурениците од став 2 на овој член склучуваат самоуправни спогодба за основање на осигурителна организација во странство, со која се регулираат нивните меѓусебни односи, права и обврски кон осигурителната организација во странство, целта на основањето, предметот на дејноста, уделите во основачкиот влог, начинот на распределба на добивката, трансферот на добивката во Југославија, условите за намалување и повлекување на вложените средства, зголемување на основачкиот влог, престанување на работата и други услови во врска со работењето на осигурителна организација во странство.

Член 42

Заедницата на реосигурување може сама или со други заедници на реосигурување или со странски правни или физички лица да основе реосигурителна организација во странство.

Одлука за основање на реосигурителна организација во странство донесуваат надлежните органи на управување на заинтересираните организации на здружен труд, на самоуправните интересни заедници и на други општествени правни лица — осигуреници на заедниците на осигурување на имоти и лица, што се здружени во заедница на реосигурување.

Осигурениците на заедницата на осигурување на имоти и лица што се здружени во заедницата на реосигурување склучуваат самоуправна спогодба за основање на реосигурителна организација во странство, со која се регулираат нивните меѓусебни односи, права и обврски кон реосигурителната организација во странство, целта на основањето, предметот на дејноста, уделите во основачкиот влог, начинот на распределба на добивката, трансферот на добивката во Југославија, условите за намалување и повлекување на вложените средства, зголемување на основачкиот влог, престанување на работата и други услови во врска со работењето на реосигурителната организација во странство.

Член 43

Според средствата што се вложуваат, осигурителните и реосигурителните организации што се основаат во странство, можат да бидат:

1) осигурителни односно реосигурителни организации што се основаат исклучиво со средства со кои располагаат осигурениците на домашната заедница на осигурување на имоти и лица односно на заедницата на реосигурување (во натамошниот текст: сопствени осигурителни односно реосигурителни организации);

2) осигурителни односно реосигурителни организации што се основаат со средства со кои располагаат осигурениците на домашна заедница на осигурување на имоти и лица односно на заедница на реосигурување и со средства на странски осигурителни односно реосигурителни организации и други странски правни или физички лица (во натамошниот текст: мешовити осигурителни односно реосигурителни организации).

Заедницата на осигурување на имоти и лица и заедницата на реосигурување од чл. 41 и 42 од овој закон можат да основат осигурителна, односно реосигурителна организација во странство што за своите обврски одговара само со средствата вложени во таа осигурителна односно реосигурителна организација или во височината на ограничената гаранција.

Член 44

Врз основањето, работењето, престанувањето и врз други статусни промени на осигурителната и реосигурителната организација во странство сообразно се применуваат одредбите на чл. 12, 14 и 15 чл. 17 до 19 и чл. 22 до 32 од овој закон.

4. Вложување средства во странски претпријатија

Член 45

Организациите на здружен труд можат да вложуваат средства во странски претпријатија.

Под вложување на средства во странски претпријатија се подразбира вложување на средства заради остварување на заеднички деловни цели со заеднички ризик во заедничко производство, како и заради долгорочна производствена кооперација, долгорочна деловно-техничка соработка, размена на научно-техничко-технолошки знаења, искуства и остварување на други економски интереси (заедничко работење).

Член 46

Организацијата на здружен труд може да вложува средства во странски претпријатија сама или со други организации на здружен труд или со странски правни или физички лица.

Ако повеќе организации на здружен труд заеднички вложуваат средства, тие организации на здружен труд склучуваат самоуправна спогодба со која се регулираат нивните меѓусебни односи, права и обврски, целта и предметот на заедничкото вложување, овластувањата за претставување, височината на учеството во врска со вложување на средства во странско претпријатие, начинот и условите за вложување и повлекување на средства, начинот и условите за распределба на добивката и други услови во врска со заедничкото вложување во странско претпријатие.

Член 47

Организациите на здружен труд можат да вложуваат средства:

- 1) во странски претпријатија основани од странски правни или физички лица;
- 2) во мешовити претпријатија основани од организации на здружен труд и од странски правни или физички лица.

Член 48

Организацијата на здружен труд за своите обврски од заедничкото работење одговара само до височината на вложените средства.

Член 49

За вложување на средства во странски претпријатија организациите на здружен труд можат да користат:

- 1) девизни и динарски средства согласно со Законот за девизното работење и кредитните односи со странство;
- 2) добивка остварена од заедничкото работење по основа на тоа вложување;
- 3) опрема, право на патент лиценца и техничко унапредување и други права што претставуваат основно средство, изразено во парична вредност;
- 4) вредност на инвестициони работи во странство и други права, изразени во парична вредност.

Член 50

Вложувањето на средствата во странско претпријатие се врши врз основа на договор со странско претпријатие, склучен во писмена форма.

Со договорот од став 1 на овој член се уредуваат особено: меѓусебните односи, целта на вложување на средствата, предметот на заедничкото работење, начинот на формирање на заеднички орган на управување начинот на вршење контрола на заедничкото работење, вредноста на вкупните средства и височината на уделот што се вложува во заедничкото работење, начинот на распределба на добивката, трансферот на добивката во Југославија, повратот на вложените средства, начинот и условите за престанување на заедничкото работење и други услови во врска со заедничкото работење.

Член 51

За вложување средства во странско претпријатие организацијата на здружен труд е должна да прибави одобрение што го издава сојузниот орган на управата надлежен за работи на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиските и од други сојузни органи на управата надлежни за соодветната област на стопанството.

Ако во странско претпријатие се вложуваат средства заради развој на производството, ремонт или промет на предмети на вооружување и воена опрема, е потребно и мислење на сојузниот орган на управата надлежен за работите на народната одбрана.

Член 52

Барањето за издавање одобрение за вложување средства во странско претпријатие, организацијата на здружен труд го поднесува до сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина.

Кон барањето, организацијата на здружен труд е должна да приложи:

1) одлука од надлежниот орган на управување за вложување на средства заради заедничко работење, со елаборат за економската оправданост на вложувањето, со нацрт-договорот што ќе се склучи со странскиот партнер и со информација за бонитетот на странскиот партнер прибавена од Стопанската комора на Југославија;

2) извод од прописите на земјата во која се врши вложување на средства, во заверен превод, и потврда издадена од дипломатското, односно конзуларното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за односната земја, со мислење за правните можности за вложување средства во странско претпријатие, за можностите за трансфер на добивката и за поврат на вложените средства;

3) потврда од надлежната банка дека се обезбедени средства за вложување односно потврда од службата на општественото книговодство за книговодствената вредност на средствата од член 49 точка 3 од овој закон, сообразно со прописите;

4) мислење од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина за целесообразноста на вложувањето на средствата;

5) согласност од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина дека работниците што имаат посебни овластувања и одговорности и другите стручни работници кои се распоредуваат на работа во странско претпријатие ги исполнуваат условите за работа врз тие работи односно работни задачи.

Ако вложуваат средства во странско претпријатие заеднички повеќе организации на здружен труд, организациите на здружен труд се должни, покрај барањето и исправите од ст. 1 и 2 на овој член, да ја приложат и самоуправната спогодба (член 46 став 2).

Исправите од овој член претставуваат службена тајна.

Член 53

По приемот на барањето и на исправите од член 52 од овој закон, сојузниот орган на управата надлежен за работи на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење на органот од член 51 од овој закон ќе издаде одобрение за вложување средства ако Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет дал мислење дека, во согласност со утврдената политика за развој на економските односи со странство, со насоките и прописите донесени за нејзиното спроведување и со интересите на безбедноста на СФРЈ, е целесообразно вложувањето на средства, во странско претпријатие.

Ако организацијата на здружен труд не го склучи договорот од член 50 на овој закон во рок од шест месеци од денот на издавањето на одобрението од став 1 на овој член, одобрението престанува да важи.

Член 54

Одобрението од член 53 на овој закон организацијата на здружен труд е должна да го прибави и кога врши дополнителни вложувања на средства во странско претпријатие заради заедничко работење.

Кон барањето за издавање на одобрението од став 1 на овој член организацијата на здружен труд е должна да ги приложи исправите од член 52 став 1 точ. 1, 3 и 4 на овој закон.

Член 55

Организацијата на здружен труд е должна во рок од 30 дена од денот на склучувањето на договорот од член 50 на овој закон да го поднесе до сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија договорот на одобрение и запишување во регистарот на договорите за вложување на средства во странски претпријатија.

За одобрението и запишувањето на склучениот договор во регистарот од став 1 на овој член сојузниот орган на управата надлежен за работи на надворешната трговија донесува решение во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето.

Во регистарот од став 1 на овој член се запишуваат: фирмата, називот и седиштето на организацијата на здружен труд која вложува средства во странско претпријатие, фирмата и седиштето на странското претпријатие со кое е склучен договорот, предметот на заедничкото работење, височината на вложените средства, денот на склучувањето на договорот и ден на поднесувањето на договорот на одобрение, бројот и датумот на решението за одобрение и за запишување на склучениот договор во регистарот.

Со денот на запишувањето во регистарот од став 1 на овој член договорот станува полноважен.

Член 56

Ако некој исправи или факти од член 52 на овој закон или некој податок внесен во регистарот од член 55 на овој закон бидат изменети, организацијата на здружен труд е должна, во рок од 60 дена од денот на настанатите измени, преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина за тоа да го извести координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд и сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, заради евидентирање на измените во регистарот на договорите за вложување средства во странски претпријатија.

Член 57

Добивката што организацијата на здружен труд ја остварила од заедничкото работење со странско претпријатие, по намиравањето на обврските од договорот за заедничкото работење и на други обврски што произлегуваат од прописите на односната земја, организацијата на здружен труд може да ја употреби:

1) за зголемување на уделот во средствата на заедничкото вложување во странско претпријатие (дополнително вложување);

2) за вложување во други странски претпријатија, согласно со овој закон;

3) за враќање на девизните кредити користени за вложување на средство во странско претпријатие;

4) за други намени сообразно со прописите за девизното работење и за кредитните односи со странство.

Добивката од став 1 на овој член, до нејзината употреба, организацијата на здружен труд ја става на девизна сметка во Југославија или на сметка кај странска банка по одобрение од народната банка на републиката односно од народната банка на автономната покраина на чија територија е нејзиното седиште, според општите услови што ќе ги определи Народната банка на Југославија.

Ако добивката од став 1 на овој член се користи за дополнително вложување, организацијата на здружен труд е должна да постапи согласно со член 54 од овој закон.

Член 58

Организацијата на здружен труд е должна да ги врати вложените средства односно остатокот од вложените средства ако договорот за вложување средства во странско претпријатие престанал да важи поради остварувањето на деловните цели односно со истекот на договореното време, ако договорот за вложување средства во странско претпријатие е раскинат од причините предвидени со овој закон (член 59), или ако со договорот за вложување средства во странско претпријатие е предвидено домашниот содоговарач да може вложените средства делумно да ги повлекува и за време на важењето на тој договор.

Член 59

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од сојузниот орган на управата надлежен за работите на финансиите и од координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд, донесува решение за престанување на важењето на одобреното за вложување средства во странско претпријатие и го брише договорот од регистарот на договори за вложување средства во странски претпријатија, ако Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет дал мислење за престанување на заедничкото работење во странското претпријатие:

1) ако вложувањето на средствата односно заедничкото работење се врши спротивно на склучениот и одобренiot договор (чл. 50 и 55);

2) ако вложувањето на средства односно заедничкото работење повеќе не е во согласност со утврдената политика за развој на економските односи со странство со насоките и прописите донесени за нејзиното спроведување (член 53);

3) ако вложувањето на средства односно заедничкото работење повеќе не е во согласност со интересите на безбедноста на Југославија (член 53).

Член 60

Во случајот од чл. 58 и 59 на овој закон организацијата на здружен труд е должна да го пресмета заедничкото финансиско-материјално работење и сите средства што ѝ припаднале врз основа на пресметката да ги внесе во Југославија во паричен или во натурален облик, во рок од 90 дена од денот на извршеното пресметување.

Организацијата на здружен труд е должна по прифаќањето на пресметката на заедничкото финансиско-материјално работење од надлежниот орган на управување, во рок од 60 дена од денот на извршеното пресметување, да ја достави пресметката до народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина на чија територија е седиштето на организацијата на здружен труд и до службата на општественото книговодство.

Член 61

Ако договорот за вложување средства престанал да важи поради остварување на деловните цели односно поради истекот на договореното време или престанал да важи од други причини, организацијата на здружен труд е должна во рок од 60 дена од денот на престанувањето на важењето на договорот за тоа да го извести координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина преку надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина и сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, кој ќе донесе решение за бришење на тој договор од регистарот на договори за вложување средства во странски претпријатија.

5. Вршење на стопански дејности во странство преку деловни единици

Член 62

Организациите на здружен труд можат во странство да основат деловни единици, и тоа:

1) постојани претставништва и постојани делегатски места;

2) привремени претставништва и привремени делегатски места;

3) складови (консигнациони или сопствени), продавници, сервисни служби и слични деловни единици.

Под деловната единица од точ. 1 и 3 став 1 на овој член се подразбира постојано претставништво, постојано делегатско место, склад, продавница, сервисна служба и слична деловна единица, што организацијата на здружен труд ги основа во странство заради потрајно извршување на стопанска дејност во странство (во натамошниот текст: постојана деловна единица).

Под деловната единица од точка 2 став 1 на овој член се подразбира привремено претставништво и привремено делегатско место што организацијата на здружен труд го основа во странство заради извршување на определена работа во странство или заради извршување на работи што можат да траат најдолго до една година (во натамошниот текст: привремена деловна единица).

Член 63

Организацијата на здружен труд може да основа постојана или привремена деловна единица сама или со други организации на здружен труд.

Член 64

Ако постојана или привремена деловна единица заеднички основаат повеќе организации на здружен труд, организациите на здружен труд — основачи на деловната единица склучуваат самоуправна спогодба со која се регулираат особено нивните меѓусебни односи, границите на овластувањето за претставување и застапување, правата и обврските кон деловната единица, програмата и предметот на работењето, начин на плаќањето на трошоците и престанување на работата на деловната единица.

Член 65

Основањето на постојана деловна единица се запишува во регистарот на постојаните деловни единици во странство, што се води во сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија.

Барањето за запишување во регистарот на постојаните деловни единици во странство организацијата на здружен труд го поднесува до сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина.

Кон барањето организацијата на здружен труд е должна да приложи:

1) одлука на надлежниот орган на управување за основање на постојана деловна единица во односната земја, за предметот на дејноста, за програмата на работењето и за границите на овластувањата на работниците што имаат посебни овластувања и одговорности во постојаната деловна единица;

2) мислење на координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина за целесобразноста на основањето на постојаната деловна единица;

3) согласност на координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина дека работниците што имаат посебни овластувања и одговорности и други стручни работници, што се распоредуваат на работа во постојаната деловна единица, ги исполнуваат условите за работа врз тие работи односно работни задачи.

Исправите од овој член претставуваат службена тајна.

Член 66

По приемот на барањето и на исправите од член 65 на овој закон, сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија ќе донесе решение за запишување на постојаната деловна единица во регистарот на постојаните деловни единици во странство, ако Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет дал мислење дека, во согласност со утврдената политика за развој на економските односи со странство, со насоките и прописите донесени за нејзиното спроведување, и со интересите на безбедноста на СФРЈ, е целесобразно основањето на постојана деловна единица.

Во регистарот на постојаните деловни единици во странство се запишуваат: фирмата, називот и седиштето на основачот на постојаната деловна единица, обликот на постојаната деловна единица и местото и земјата во која е основана постојаната деловна единица.

Постојаната деловна единица може да почне со работа во странство по извршеното запишување во регистарот на постојани деловни единици во странство.

Член 67

Постојаната деловна единица е должна решението за запишување во регистарот на постојани деловни единици во странство да го поднесе до заедничкото стопанско претставништво или до дипломатското односно конзуларното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија ако во односната земја не е основано заедничко стопанско претставништво, во рок од 30 дена од денот на почетокот на работата.

Постојаната деловна единица со денот на поднесувањето на решението од став 1 на овој член се зачленува во заедничкото стопанско претставништво, со правата и должностите утврдени со овој закон и со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 68

Ако некои исправи или факти од член 65 на овој закон или некој податок внесен во регистарот од член 66 на овој закон бидат изменети, организацијата на здружен труд е должна, во рок од 30 дена од денот на настанатите измени, да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, заради евидентирање на измените во регистарот на постојани деловни единици во странство.

Член 69

Постојаната деловна единица е должна да доставува до надлежниот орган на управување на основачот годишен извештај за својата работа.

Организацијата на здружен труд е должна годишниот извештај за работата на постојаната деловна единица да го доставува до заедничкото стопанско претставништво и до координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд.

Ако координациониот одбор при надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина од годишниот извештај за работата на постојаната деловна единица утврди дека постојаната деловна единица повеќе не ги исполнува условите од член 65 став 2 точка 2 и од член 66 на овој закон, ќе поднесе до сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија предлог таа постојана деловна единица да се брише од регистарот на постојани деловни единици во странство.

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија донесува решение за бришење на постојаната деловна единица од регистарот на постојани деловни единици во странство, ако Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет дал мислење за нејзиното бришење.

Член 70

Одлука за престанување на работата на постојаната деловна единица донесува надлежниот орган на управување.

Организацијата на здружен труд е должна во рок од 30 дена од денот на престанување на работата на постојаната деловна единица за да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, заради бришење на таа деловна единица од регистарот на постојани деловни единици во странство.

За бришењето на постојана деловна единица од регистарот на постојани деловни единици во странство, сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија донесува решение.

Член 71

Претпријатијата основани во странство можат да основаат постојани деловни единици.

Ако постојаната деловна единица ја основа сопствено претпријатие во странство, организацијата на здружен труд — основач на сопствено претпријатие во странство е должна да постапи во смисла на член 65 и чл. 67 до 70 на овој закон.

Ако постојана деловна единица ја основа мешовитото претпријатие основано во странство, организацијата на здружен труд — основач на мешовитото претпријатие во странство е должна да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за основањето на постојаната деловна единица, заради евидентирање.

Член 72

Ако организацијата на здружен труд основе привремена деловна единица е должна во рок од 30 дена од денот на основањето на таа единица да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, заради евидентирање.

Привремената деловна единица е должна веднаш по почетокот на работата да му пријави на заедничкото стопанско претставништво, или на дипломатското односно конзуларното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, ако во односната земја не е основано заедничко стопанско претставништво.

Привремената деловна единица, со денот на поднесувањето на пријавата од став 2 на овој член, се зачленува во заедничкото стопанско претставништво, со права и должности утврдени со овој закон и со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 73

Основните банки овластени за вршење на работи со странство и здружените банки можат во странство да основат деловни единици, и тоа:

- 1) постојани претставништва и постојани делегатски места;
- 2) привремени претставништва и привремени делегатски места;
- 3) експозитури;
- 4) информативни центри.

Под деловната единица од точ. 1, 3 и 4 став 1 на овој член се подразбира постојано претставништво, постојано делегатско место, експозитура и информативен центар, што банките од став 1 на овој член ги основаат заради погратно вршење на банкарските работи во странство од член 35 на овој закон.

Под деловната единица од точка 2 став 1 на овој член се подразбира привремено претставништво и

привремено делегатско место што банките од став 1 на овој член ги основаат заради извршување на определена банкарска работа во странство или заради извршување на банкарски работи што можат да траат најмногу до една година.

Член 74

Банките и други финансиски организации основани во странство можат да основат деловни единици од член 73 став 1 точ. 1, 3 и 4 на овој закон.

Ако деловната единица од член 73 став 1 точ. 1, 3 и 4 на овој закон ја основа сопствена банка или друга финансиска организација основана во странство, домашните основачи се должни да постапат во смисла на член 65, член 66 став 3 и чл. 67 до 70 на овој закон.

Ако деловната единица од член 73 став 1 точ. 1, 3 и 4 на овој закон ја основа мешовита банка или друга финансиска организација основана во странство, домашните основачи се должни да го известат сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за основањето на деловната единица, заради евидентирање.

Член 75

Заедниците на осигурување на имоти и лица и заедниците на реосигурување можат во странство да основат деловни единици, и тоа:

1) постојани претставништва и постојани делегатски места;

2) привремени претставништва и привремени делегатски места.

Под деловната единица од точка 1 став 1 од овој член се подразбира постојано претставништво и постојано делегатско место, што заедницата на осигурување на имоти и лица односно заедниците на реосигурување ги основаат заради потрајно вршење на работите на осигурување и реосигурување во странство од член 40 на овој закон.

Под деловната единица од точка 2 став 1 на овој член се подразбира привремено претставништво и привремено делегатско место што заедниците осигурување на имоти и лица односно заедниците на реосигурување ги основаат заради извршување на определена работа на осигурување и реосигурување во странство или заради извршување на осигурителни и реосигурителни работи што можат да траат најдолго до една година.

Член 76

Осигурителните и реосигурителните организации основани во странство од заедниците на осигурување на имоти и лица, односно од заедниците на реосигурување можат да основат деловни единици од член 75 став 1 точка 1 на овој закон.

Ако деловната единица од член 75 став 1 точка 1 на овој закон ја основа сопствена осигурителна односно реосигурителна организација основана во странство, заедницата на осигурување на имоти и лица односно заедницата на реосигурување — основач на сопствена осигурителна односно реосигурителна организација во странство, е должна да постапи во смисла на член 65, член 66 став 3 и чл. 67 до 70 на овој закон.

Ако деловната единица од член 75 став 1 точка 1 на овој закон ја основа мешовита осигурителна, односно реосигурителна организација основана во странство, заедницата на осигурување на имоти и лица, односно заедницата на реосигурување — основач на мешовитата осигурителна односно реосигурителна организација во странство, ќе го известат сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за основањето на деловната единица, заради евидентирање.

Член 77

Врз основањето, работењето, престанувањето на работата и други статусни промени на деловната

единица од член 73 став 1 точ. 1, 3 и 4 и член 75 став 1 точка 1 на овој закон сообразно се применуваат одредбите на чл. 63 до 70 од овој закон.

Врз основањето, работењето, престанувањето на работата и други статусни промени на деловната единица од член 73 став 1 точка 2 и член 75 став 1 точка 2 на овој закон, сообразно се применуваат одредбите на член 72 од овој закон.

6. Основање и работа на заеднички стопански претставништва во странство

Член 78

Заради соработка и усогласување на меѓусебните односи на организациите на здружен труд, на други самоуправни организации и заедници во вршењето на стопански дејности во странство се основаат заеднички стопански претставништва во странство (во натамошниот текст: заедничко стопанско претставништво), во согласност со одредбите на овој закон и со прописите на земјата во која се основаат.

Работите што ги врши заедничкото стопанско претставништво се од посебен општествен интерес.

Член 79

Заедничко стопанско претставништво се основа за една или за повеќе земји.

Стопанската комора на Југославија, во согласност со Сојузниот извршен совет, основа заедничко стопанско претставништво и му го определува називот и седиштето.

Во согласност со утврдената политика за развој на економските односи со странство, Стопанската комора на Југославија, на барање од Сојузниот извршен совет, ќе основе заедничко стопанско претставништво за определена земја или за пошироко подрачје, односно ќе изврши регионален распоред на заедничките стопански претставништва.

Член 80

Заедничкото стопанско претставништво врши определени работи во странство за организациите на здружен труд, за други самоуправни организации и заедници, на начин и под условите што се утврдени со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Статутот од став 1 на овој член го донесува Собранието на Стопанската комора на Југославија, во согласност со Собранието на СФРЈ.

Член 81

Во заедничкото стопанско претставништво, организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници што ги вршат стопанските дејности од член 1 на овој закон во земјата за која е основано заедничкото стопанско претставништво, меѓусебно ги усогласуваат своите интереси во меѓународната економска соработка, како и со економската политика утврдена во општествениот план на Југославија.

Организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници можат вршењето на работите од нивно име и за нивна сметка да им ги доверат на обличите на вршење на стопанските дејности во странство од чл. 85 и 91 на овој закон.

Работите од став 2 на овој член се доверуваат преку заедничкото стопанско претставништво и се вршат на начин и под условите утврдени со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 82

Заедничкото стопанско претставништво е должно во вршењето на своите задачи и работи да се придржува кон насоките што ги донесува Сојузниот извршен совет односно неговите органи во рамките на своите надлежности и Стопанската комора

ра на Југославија, на начин и под условите што се утврдени со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 83

Начинот на покривање на трошоците за работа на заедничкото стопанско претставништво се уредува со единствениот статут на заедничките стопански претставништва и со самоуправната спогодба помеѓу организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници, што вршат стопански дејности во странство.

Самоуправните спогодби од став 1 на овој член мораат да бидат во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Трошоците за работа на заедничките стопански претставништва можат да се покриваат и од средствата наменети за унапредување на надворешно-трговската дејност, во согласност со постигнатиот договор помеѓу Сојузниот извршен совет и Стопанската комора на Југославија.

Член 84

Заедничкото стопанско претставништво ги врши особено следните работи:

- 1) го унапредува вршењето на стопански дејности во земјата во која е основано;
- 2) се грижи за спроведувањето на одлуките за единствениот настап;
- 3) ги следи стопанските движења во земјата во која е основано и ги информира организациите на здружен труд, стопанските комори и надлежните органи за прашања од областа на економските односи;
- 4) ги усогласува посебните, заедничките и општите стопански интереси заради организиран извоз и увоз на стоки и услуги;
- 5) го испитува пазарот и ги следи мерките и прописите што се донесуваат во земјата во која е основано;
- 6) ја поттикнува и унапредува долгорочната производствена кооперација, деловно-техничката соработка, заедничкото вложување средства и размената на научни и техничко-технолошки знаења и искуства со странство;
- 7) укажува помош при вршењето на стопански дејности во смисла на овој закон во земјата во која е основано;
- 8) ја следи работата и резултатите од работењето во вршењето на стопански дејности во странство;
- 9) води евиденција за склучените работи.

Заедничкото стопанско претставништво може, врз основа на овластување од Сојузниот извршен совет, да врши определени задачи во странство што ќе му ги довери Советот.

Член 85

Организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници се должни, формите на вршење на стопански дејности во странство од член 11 став 1 точка 1, член 38 став 1 точка 1, член 43 став 1 точка 1, член 62 став 1, член 71 став 2, член 73 став 1, член 74 став 2, член 75 став 1 и од член 76 став 2 на овој закон, да ги зачленат во заедничко стопанско претставништво и работите да ги вршат во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 86

Органи на заедничкото стопанско претставништво се собрание, секретаријат и директор.

Собранието го сочинуваат претставници на организационите форми на вршење на стопански дејности во странство од член 85 на овој закон, а во работата на собранието учествува и овластениот претставник на дипломатското, односно конзулар-

ното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за земјата во која е основано заедничко стопанско претставништво.

Во работата на собранието можат да учествуваат и организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници заинтересирани за вршење на стопански дејности во земјата во која е основано заедничко стопанско претставништво, како и претставници на формите на вршење на стопански дејности од член 91 на овој закон, во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Секретаријатот го сочинуваат три односно пет претставници на членовите на заедничкото стопанско претставништво што го избира собранието, и директорот.

Директорот го именува Собранието на Стопанската комора на Југославија или органот што ќе го овласти тоа, во согласност со Сојузниот извршен совет. При именувањето на директорот на заедничкото стопанско претставништво ќе се води сметка за соодветната застапеност на републиките и автономните покраини.

Во помали заеднички стопански претставништва, работите на секретаријатот може да ги врши директорот, во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 87

Собранието на заедничкото стопанско претставништво:

- 1) ги утврдува планот за работа и програмата за активност на заедничкото стопанско претставништво;
- 2) ги разгледува прашањата и можностите за економската соработка со земјата во која е основано заедничкото стопанско претставништво;
- 3) го разгледува и прифаќа извештајот за работата на заедничкото стопанско претставништво и заедно со предлогот на мерки за унапредување на економската соработка го доставува до Сојузниот извршен совет и до Стопанската комора на Југославија;
- 4) врши и други работи утврдени со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 88

Секретаријатот на заедничкото стопанско претставништво:

- 1) ги подготвува седниците на собранието;
- 2) води евиденција за работите од член 92 на овој закон;
- 3) го следи и обезбедува извршувањето на одлуките на собранието;
- 4) подготвува предлози за унапредување на економската соработка и ја известува Стопанската комора на Југославија за повредите на единствениот статут на заедничките стопански претставништва и на работните обврски на работниците чии работни места се во формите на вршење на стопански дејности од член 85 на овој закон;
- 5) врши и други работи за кои ќе го овласти собранието.

Податоците во евиденцијата од точка 2 став 1 на овој член претставуваат службена тајна и можат да се користат само заради меѓусечно договарање и усогласување на работењето во смисла на член 92 на овој закон.

Член 89

Директорот на заедничкото стопанско претставништво:

- 1) ја организира и усогласува работата на заедничкото стопанско претставништво во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва и со одлуките на собранието;
- 2) се грижи за извршувањето на одлуките на собранието;

3) се грижи заедничкото стопанско претставништво да работи во согласност со утврдената политика за развој на економските односи со односната земја, со насоките и прописите донесени за нејзиното спроведување;

4) се грижи за спроведување на општествените договори, самоуправните спогодби и на соодветни акти на органите односно на заклучоците на секциите и на другите форми на организирање во Стопанската комора на Југославија во областа на економските односи со странство;

5) се грижи за законитоста на работата на формите на вршење на стопански дејности од член 85 на овој закон;

6) врши и други работи утврдени со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Директорот на заедничкото стопанско претставништво е одговорен работите на заедничкото стопанско претставништво да се вршат во согласност со прописите и со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 90

Претставниците на Стопанската комора на Југославија во заедничкото стопанско претставништво се одговорни за својата работа пред Стопанската комора на Југославија.

Претставниците на формите на вршење на стопански дејности од чл. 85 и 91 на овој закон се одговорни за својата работа пред организацијата на здружен труд и друга самоуправна организација и заедница што ги распоредила на работа во странство.

Член 91

Организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници се должни формите на вршење на стопанските дејности во странство од член 1 на овој закон, освен формите наведени во член 85 на овој закон, да му ги пријават на заедничкото стопанско претставништво и тие дејности да ги вршат согласно со единствениот статут на заедничките странски претставништва.

Член 92

Претставниците на организациите на здружен труд и на другите самоуправни организации и заедници што повремено заминуваат во странство по определени работи, должни се заедничкото стопанско претставништво за односната земја да го известат за својата работа, за претходните и подготвителните дејствија што се во врска со склучувањето на работи, како и за склучените работи по кои е потребно договарање и меѓусебно усогласување на работењето.

Член 93

Организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници што вршат стопански дејности во земјата за која не е основано заедничко стопанско претставништво, се должни тие дејности да му ги пријават на дипломатското односно конзуларното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за односната земја и да ги вршат во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Член 94

Со единствен статут на заедничките стопански претставништва се уредуваат општите услови на работата, како и други прашања од значење за работата на заедничкото стопанско претставништво.

Член 95

Општ надзор над законитоста на работата на заедничките стопански претставништва во странство и формите на вршење на стопански дејности во смисла на овој закон врши Сојузниот извршен совет преку шефот на дипломатското претставни-

штво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во земјата за која е основано заедничко стопанско претставништво, како и Стопанската комора на Југославија во рамките на своите надлежности, во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва.

Сојузниот извршен совет може да го овласти Координациониот одбор при Сојузниот извршен совет да врши надзор над законитоста на работата на заедничките стопански претставништва и на формите на вршење на стопански дејности во смисла на овој закон.

Член 96

Заедничките стопански претставништва се должни своите работи да ги вршат во согласност со утврдената политика на економските односи со странство, со прописите и со другите општи акти со кои се уредуваат тие односи, односно со заклучоците на секциите и другите надлежни тела на Стопанската комора на Југославија што се однесуваат на работењето со земјите во кои се основани заеднички стопански претставништва.

7. Доверување на вршењето на стопански дејности на странски фирми и вршење на други форми на стопански дејности во странство

Член 97

Организацијата на здружен труд може на странска фирма да ѝ довери работи на застапување, продажба на стоки од консигнационен склад и вршење на сервисна служба само врз основа на договор склучен во писмена форма.

Пред склучувањето на договорот од став 1 на овој член организацијата на здружен труд е должна од Стопанската комора на Југославија да прибави информација за бонитетот на странската фирма.

Организацијата на здружен труд не може да го склучи договорот од став 1 на овој член ако од информацијата за бонитетот на странската фирма произлегува дека не е обезбедена сигурност на работењето со таа фирма.

Член 98

Организацијата на здружен труд е должна договорите од член 97 на овој закон да ги поднесе до Стопанската комора на Југославија заради евидентирање, во рок од 30 дена од денот на нивното склучување.

Податоците содржани во договорот од став 1 на овој член претставуваат службена тајна.

Член 99

Врз доверување на работите во врска со осигурување на имот, стоки и лица на странски осигурителни друштва, согласно се применуваат одредбите на чл. 97 и 98 од овој закон.

Член 100

Организациите на здружен труд за изведување на инвестициони работи во странство можат за вршење на инвестициони работи да отвораат во странство погони, градилишта и други работни единици во натамошниот текст: работна единица), ако врз основа на договорот склучен со странскиот содоговарач за изведување на инвестициони работи во странство, народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина на чија територија е седиштето на организацијата на здружениот труд, ја прифатила пријавата за склучениот договор.

Ако повеќе организации на здружен труд заеднички отвораат работна единица, склучуваат самоуправна спогодба со која се уредуваат меѓусебните односи во врска со основањето и работата на работната единица.

Член 101

Организациите на здружен труд се должни пред отворањето на работната единица да поднесат пријава до сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија заради запишување во регистарот на работни единици во странство.

Кон пријавата од став 1 на овој член организациите на здружен труд се должни да поднесат:

- 1) одлука на надлежниот орган на управување за отворање на работна единица;
- 2) согласност на координациониот одбор при надлежниот орган во републиката, односно надлежниот орган во автономната покраина дека работниците што имаат посебни овластувања и одговорности и другите стручни работници што за подолго време се распоредуваат на работа во работната единица во странство ги исполнуваат условите за работа врз тие работи односно работни задачи;
- 3) мислење на Стопанската комора на Југославија за целесобразноста на отворањето на работната единица;

4) доказ дека народната банка на републиката односно народната банка на автономната покраина, на чија територија е седиштето на организацијата на здружен труд ја прифатила пријавата за склучениот договор со странскиот содоговарач.

Ако повеќе организации на здружен труд заеднички отвораат работна единица, организациите на здружен труд — основачи се должни, покрај исправите од став 2 на овој член, да ја поднесат и самоуправната спогодба од член 100 став 2 на овој закон.

Во регистарот од став 1 на овој член се запишуваат: фирмата, називот и седиштето на организацијата на здружен труд која отвора работна единица и земјата и местото во кое се отвора работната единица.

За запишувањето на работните единици во регистарот на работни единици во странство, сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија донесува решение.

Исправите од овој член претставуваат службена тајна.

Член 102

Ако некој исправи или факти или некој податок внесен во регистарот од член 101 на овој закон биде изменет, организацијата на здружен труд е должна, во рок од 30 дена од денот на настанатите измени, за тоа да го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешна трговија, заради евидентирање на измените во регистарот на работни единици во странство.

Член 103

Организациите на здружен труд се должни за престанувањето на работата на работната единица, во рок од 30 дена од денот на престанувањето на нејзината работа, за тоа да ја известат Стопанската комора на Југославија и сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија заради бришење од регистарот на работни единици во странство.

На барање од организацијата на здружен труд од став 1 на овој член, по прибавеното мислење на Стопанската комора на Југославија, сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија може, кога постојат изгледи за преземање на нови работи во странство и во други оправдани случаи, да го одложи бришењето на работната единица од регистарот на работни единици во странство за определено време.

8. Други одредби

Член 104

Организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници што вршат

стопански дејности во странство во смисла на овој закон, се должни за тие дејности да водат одвоено книговодство во смисла на прописите за книговодството.

Организациите и заедниците од став 1 на овој член се должни да достават до надлежната служба на општественото книговодство по еден примерок од решенијата за основање, запишување во регистарот и за промена на статусот на претпријатие, банка и друга финансиска организација, осигурителна, односно реосигурителна организација, деловна единица, работна единица, основани во странство како и на решенијата за вложување средства во странски претпријатија, во рок од 30 дена од денот на доставувањето на тие решенија.

Член 105

Организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници што вршат стопански дејности во странство во смисла на овој закон, се должни за вршењето на тие дејности да поднесуваат годишни извештаи до народната банка на републиката односно до народната банка на автономната покраина на чија територија се наоѓа седиштето на организацијата на здружен труд и на друга самоуправни организација и заедница.

Народните банки на републиките односно народните банки на автономните покраини се должни да доставуваат до Народната банка на Југославија збирни годишни извештаи за вршењето на стопанските дејности од став 1 на овој член.

Сојузниот секретар за финансии во спогодба со сојузниот секретар за надворешна трговија, ќе ги пропише податоците што ги содржат извештаите од став 1 на овој член, како и роковите за поднесување на тие извештаи.

Член 106

Сојузниот извршен совет врз основа на согласности од надлежните републички и покраински органи донесува, по потреба, поблиски прописи за основањето на претпријатија во странство со странски правни или физички лица во смисла на член 10 од овој закон, за располагањето со добивката од член 24 на овој закон, за условите под кои организациите на здружен труд — основачи можат да ја покриваат загубата на претпријатието основано во странство (член 34), за основање на банки или други финансиски организации во странство со странски правни или физички лица во смисла на член 38 од овој закон, за основање на осигурителни односно реосигурителни организации во странство со странски правни или физички лица во смисла на член 43 од овој закон, како и за вложувањето средства во странски претпријатија со странски правни или физички лица во смисла на член 46 точка 1 од овој закон.

Член 107

Организациите на здружен труд и други самоуправни организации и заедници, што поднесуваат барање за вршење на стопански дејности во странство во смисла на овој закон, можат да предложат барањето и исправите да имаат карактер на државна тајна.

По предлогот од став 1 на овој член одлучува сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавеното мислење на надлежниот орган во републиката односно на надлежниот орган во автономната покраина.

Член 108

Одредбите на Законот за прометот на стоки и услуги со странство што се однесуваат на чување на угледот при вршење на надворешнотрговски промет, сообразно ќе се применуваат и врз организациите на здружен труд и врз други самоуправни организации и заедници во врска со вршењето на

стопански дејности во странство во смисла на овој закон.

Одредбите за Законот за сузбивање на нелојален натпревар и на монополистички спогодби согласно ќе се применуваат и врз организациите на здружен труд и врз други самоуправни организации и заедници во врска со вршењето на стопански дејности во странство во смисла на овој закон.

Член 109

Ако организацијата на здружен труд биде казнета за стопански престап од член 94 став 1 точка 10 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство, од член 24 став 1 од Законот за сузбивање на нелојален натпревар и на монополистички спогодби или од чл. 110 и 111 на овој закон, или ако спрема неа е изречена некоја мерка од страна на Судот на честа при Стопанската комора на Југославија во врска со работењето на нејзино претпријатие, односно деловна единица во странство во однос на југословенски организации на здружен труд банки, заедници на осигурување на имоти и лица и заедници на реосигурување и нивните претпријатија, банки и други финансиски организации, осигурителни и реосигурителни организации и деловни единици во странство, сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија може спрема таа организација на здружен труд да изрече една или повеќе мерки од член 89 на Законот за прометот на стоки и услуги со странство, што таа е должна да ги примени и врз нејзиното претпријатие во странство, ако со решение на сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија е тоа предвидено, или може да донесе решение за престанување на важењето на одобрението издадено врз основа на член 17 на овој закон односно на решението издадено врз основа на член 65 на овој закон и да се брише тоа претпријатие од регистарот на претпријатија во странство, односно постојаната деловна единица — од регистарот на постојани деловни единици во странство.

Одредбите на став 1 на овој член согласно ќе се применуваат и врз други самоуправни организации и заедници во врска со работењето на нивните банки и други финансиски организации, осигурителни и реосигурителни организации, како и на деловните единици во странство во однос на југословенските организации на здружен труд, на други самоуправни организации и заедници.

III КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

1. Стопански престапи

Член 110

Со парична казна од 100.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд или друга самоуправна организација и заедница:

1) ако за основање на претпријатие во странство или за дополнително вложување употреби други средства наместо средствата од член 12 на овој закон;

2) ако без одобрение основе во странство претпријатие, банка или друга финансиска организација, осигурителна или реосигурителна организација, или ако без одобрение изврши дополнително вложување во странство (чл. 14, 19, 39 и 44);

3) ако нејзино претпријатие основано во странство основе ново претпријатие во странство спротивно на одредбата од член 20 на овој закон;

4) ако откупи дел на основачки влог на претпријатие во странство спротивно на одредбата на член 21 на овој закон;

5) ако акциите на вложените средства не ги држи депонирани кај банката (член 22 став 2 точка

ка 2), или ако не се обезбедени права на основачот во поглед на располагањето со средствата вложени во земјата на вложувањето (член 22 став 2 точка 3);

6) ако добивката што ја остварило претпријатието, банката или друга финансиска организација, осигурителна или реосигурителна организација во странство ја користи спротивно на одредбите на член 24 од овој закон (чл. 39 и 44);

7) ако добивката што ја остварило претпријатието, банката или друга финансиска организација, осигурителна или реосигурителна организација во странство во пропишаниот рок не ја трансферира во Југославија (член 25, 39 и 44);

8) ако не поведе постапка за ликвидација на сопственото претпријатие, банка или друга финансиска организација, осигурителна или реосигурителна организација основана во странство или со средствата што ѝ припаднале по завршувањето на ликвидационата односно стечајната постапка не ќе постапи според одредбите на член 26 ст. 4 и 5 од овој закон (чл. 39 и 44);

9) ако во случај на престанување на работата, односно отворање постапка за стечај на мешовитото претпријатие, банка или друга финансиска организација, осигурителна или реосигурителна организација основана во странство, со средствата што ѝ припаднале по завршувањето на ликвидационата односно стечајната постапка не постапи според одредбите на член 26 став 6 од овој закон (чл. 39 и 44);

10) ако во случај на намалување на средствата или повлекување на вложените средства од претпријатие, од банка или од друга финансиска организација, осигурителна или реосигурителна организација основана во странство, не го пресмета финансиско-материјалното работење и со средствата што ѝ припаднале по пресметувањето односно конечното пресметување не постапи според одредбите на член 27 од овој закон;

11) ако за основање на банки или на друга финансиска организација во странство или за дополнително вложување употреби други средства наместо средствата во смисла на член 39 од овој закон;

12) ако за основање на осигурителна или реосигурителна организација во странство, или за дополнително вложување употреби други средства наместо средствата во смисла на член 44 од овој закон;

13) ако за вложување на средства или за дополнително вложување во странско претпријатие употреби други средства наместо средствата од член 49 на овој закон;

14) ако изврши вложување на средства или дополнително вложување во странско претпријатие без одобрението од член 53 на овој закон;

15) ако добивката што ја остварила од заедничкото работење со странско претпријатие ја употреби спротивно на одредбите од член 57 на овој закон;

16) ако вложените средства односно остатокот на вложените средства што ѝ припаднале по извршената пресметка на заедничкото финансиско-материјално работење со странско претпријатие не ги внесе во Југославија во пропишаниот рок (член 60);

17) ако постојаната деловна единица во странство почне со работа пред запишување во регистарот (член 66 став 3);

18) ако во случај на престанување на работа на постојаната деловна единица во странство не постапи според одредбата на член 70 став 2 од овој закон;

19) ако формите на вршење на стопански дејности во странство не ги зачлени во заедничко стопанско претставништво и работите не ги врши во согласност со единствениот статут на заедничките стопански претставништва (член 85);

20) ако форумите на вршење на стопански дејности во странство не му ги пријави на заедничкото

стопанско претставништво и тие дејности не ги врши согласно со единствениот статут на заедничките стопански претставништва (член 91);

21) ако стопанските дејности во странство не му ги пријави на дипломатското односно конзуларното претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во односната земја во смисла на член 93 од овој закон;

22) ако не води одвоено книговодство во смисла на член 104 став 1 од овој закон;

23) ако не достави годишен извештај во смисла на член 105 став 1 од овој закон;

24) ако не се придржува кон прописот донесен врз основа на член 106 од овој закон;

25) ако не постапи во смисла на член 121 од овој закон;

26) ако не постапи во смисла на член 122 од овој закон;

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 5.000 до 30.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друга самоуправна организација и заедница.

Член 111

Со парична казна од 20.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап организација на здружен труд или друга самоуправна организација и заедница:

1) ако не поднесе пријава за запишување на претпријатието основано во странство во регистарот на претпријатија во странство, или ако не го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за измените извршени во исправите, или за изменетите факти (член 22 став 11 и член 23);

2) ако акциите од член 22 став 4 од овој закон ги користи спротивно на одобрието на народната банка на републиката односно на народната банка на автономната покраина;

3) ако не достави одлука за престанување на работата на сопствено претпријатие, банка или на друга финансиска организација, на осигурителна или реосигурителна организација во странство во смисла на член 26 став 3 од овој закон;

4) ако не достави биланс, пресметка односно конечна пресметка на финансиско-материјалното работење и за тоа не го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија во смисла на член 28 од овој закон;

5) ако не поднесе пријава за запишување на договор за вложување средства во странско претпријатие во регистарот на договорите за вложување на средства во странски претпријатија, или не го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за измените извршени во исправите, или за изменетите факти (член 55 став 1 и член 56);

6) ако деловната единица што ја основало сопственото претпријатие, банка или друга финансиска организација, осигурителна или реосигурителна организација во странство почне со работа пред запишувањето во регистарот од член 65 од овој закон;

7) ако не го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за измените извршени во исправите, или за изменетите факти од член 68 на овој закон;

8) ако не поднесе пријава заради запишување во регистарот на работни единици во странство (член 101);

9) ако не се придржува кон прописот донесен врз основа на член 105 став 3 од овој закон.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.500 до 20.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друга самоуправна организација и заедница.

2. Прекршоци

Член 112

Со парична казна од 5.000 до 100.000 динари ќе се казни за прекршок организација на здружен труд или друга самоуправна организација и заедница:

1) ако не постапи во смисла на член 69 став 2 од овој закон;

2) ако не го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за основање на деловна единица од член 71 став 3, и член 74 став 3 и член 76 став 3 на овој закон;

3) ако не постапи во смисла на член 92 од овој закон;

4) ако не ја извести Стопанската комора на Југославија дека склучила договор со кој вршењето на стопанските дејности во странство им го доверува на странски фирми (член 98 став 1);

5) ако не го извести сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за измените извршени во исправите или за изменетите факти (член 102);

6) ако за престанување на работата на работната единица не го извести Стопанската комора на Југославија и сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија (член 103);

7) ако не достави решение во смисла на член 104 став 2 од овој закон.

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 500 до 15.000 динари и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друга самоуправна организација и заедница.

Член 113

На одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друга самоуправна организација и заедница за прекршокот од член 112 на овој закон може, кон паричната казна или самостојно да му се изрекче и заштитна мерка забрана на вршење на работи за кои се потребни посебни овластувања и одговорности или на други стручни работи во врска со вршењето на стопански дејности во странство, во траење од шест месеци до една година.

Времето на траењето на изречената мерка од став 1 на овој член се смета од денот на правосилноста на решението за прекршокот.

Член 114

Прекршочната постапка по прекршоците од овој закон во прв степен ја води Сојузниот девизен инспекторат.

По жалбата против решението на Сојузниот девизен инспекторат решава Сојузниот секретаријат за финансии.

3. Правни последици од осудата

Член 115

Одговорното лице што е осудено за стопански престап од член 110 став 1 точ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 25 и 26 од овој закон, не може да врши работи за кои се потребни посебни овластувања и одговорности ниту други стручни работи во врска со вршењето на стопански дејности во странство и со вршењето на надворешнотрговски промет во Југославија.

Забраната од став 1 на овој член може да се изрекче во време до три години.

Одговорното лице што е осудено за стопански престап од член 110 став 1 точ. 7, 17, 18, 21, 22 и 23 и член 111 став 1 точ. 1, 2, 5, 6, 7 и 9 од овој закон не може да врши работи за кои се потребни посебни овластувања и одговорности ниту други стручни работи во врска со вршењето на стопански дејности

во странство и со вршењето на надворешнотрговски промет во земјата, за време од една година од денот на правосилноста на пресудата.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 116

Организациите на здружен труд што основале претпријатие во странство и организациите на здружен труд чие претпријатие во странство основало друго претпријатие во странство, банки овластени за вршење работи со странство што основале банка во странство и заедници на осигурување на имоти и лица што основале осигурително друштво во странство, а кои до денот на влегувањето во сила на овој закон се запишани во регистарот на претпријатија во странство, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, да го известат, преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина, сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија дали основаните претпријатија, банки и осигурителни друштва во странство ја продолжуваат работата и кон известувањето да приложат докази согласно со одредбите од чл. 2, 5 и 16 на овој закон, одлука за продолжување работа на претпријатието; на банката или осигурителното друштво основано во странство, донесена од надлежниот орган на управување во смисла на член 15 став 2 точка 1 како и исправите од член 15 став 2 точ. 6 и 7 на овој закон.

Одредбата на став 4 од овој член се однесува и на организациите на здружен труд, банките овластени за вршење на работи со странство и заедниците на осигурување на имоти и лица што основале мешовити претпријатија, банки или осигурителни друштва во странство и организациите на здружен труд, банки овластени за вршење на работи со странство и заедници на осигурување на имоти и лица чии претпријатија, банки или осигурителни друштва во странство основале други мешовити претпријатија, банки или осигурителни друштва — кои се должни, покрај исправите од став 1 на овој член, кон известувањето да ги приложат и исправите од член 15 став 3 на овој закон.

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија, по претходно прибавено мислење од органите од член 14 од овој закон, ќе издаде одобрение за продолжување на работата на претпријатието, банката или осигурителното друштво основано во странство, ако се исполнети условите од член 17 став 1 на овој закон.

Ако организацијата на здружен труд, банката овластена за вршење на работи со странство и заедницата на осигурување на имоти и лица не постапат според одредбите на ст. 1 и 2 од овој член, претпријатието, банката или осигурителното друштво основано во странство ќе се брише од регистарот на претпријатија во странство со решение на сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија.

Ако претпријатието, банката или осигурителното друштво основано во странство биде бришано од регистарот на претпријатија во странство, организациите на здружен труд, банките овластени за вршење на работи со странство и заедниците на осигурување на имоти и лица се должни да постапат според член 26 став 4 и чл. 28 до 30 од овој закон.

Член 117

Организациите на здружен труд, банките овластени за вршење на работи со странство и заедниците на осигурувањето на имоти и лица, што основале деловни единици во странство, а кои до денот на влегување во сила на овој закон се запишани во

регистарот на деловни единици во странство, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, преку надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган на автономната покраина, да го известат сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија дали основната деловна единица во странство продолжува со работа и кон известувањето да ги приложат доказите од чл. 2 и 5, член 65 став 3 на овој закон.

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија ќе донесе решение за запишување на деловната единица во регистарот на деловните единици во странство и за натамошно продолжување на работата на деловната единица основана во странство, ако се исполнети условите од член 66 на овој закон.

Ако организациите на здружен труд, банките овластени за вршење на работите со странство и заедниците на осигурување на имоти и лица не постапат според одредбата на став 1 од овој член, деловната единица основана во странство ќе се брише од регистарот на деловни единици во странство со решение на сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија.

Член 118

Организациите на здружен труд, банките овластени за вршење на работи со странство и заедниците на осигурување на имоти и лица чии сопствени претпријатија, сопствени банки или сопствени осигурителни друштва основани во странство, основале деловни единици до денот на влегувањето во сила на овој закон, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, да го известат сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија дали деловните единици основани во странство продолжуваат со работа и кон известувањето да ги приложат доказите од член 65 став 3 на овој закон.

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија ќе донесе решение за запишување на деловната единица во регистарот на деловни единици во странство и за натамошно продолжување со работа на деловната единица основана во странство, ако се исполнети условите од член 66 на овој закон.

Член 119

Организациите на здружен труд, банките овластени за вршење на работи со странство и заедниците на осигурување на имоти и лица чии мешовити претпријатија, мешовити банки или мешовити осигурителни друштва основани во странство основале деловни единици во странство, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, да го известат сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија за деловните единици што ги основале во странство, заради евидентирање.

Член 120

Организациите на здружен труд што до денот на влегувањето во сила на овој закон отвориле работни единици во странство (погони, градилишта и сл.) се должни, во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон, да го известат сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија дали работната единица продолжува со работа и кон известувањето да ги приложат доказите од член 101 на овој закон.

Сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија ќе издаде решение за запишување во регистарот на работни единици во странство и за продолжувањето со работа на работната единица ако се исполнети условите од член 101 на овој закон.

Член 121

Ако сојузниот орган на управата надлежен за работите на надворешната трговија утврди дека организациите на здружен труд, банките овластени за вршење на работи со странство или заедници на осигурување на имоти и лица основале претпријатие, банка, осигурително друштво или деловна единица во странство, која не е запишана во регистарот на претпријатија во странство или во регистарот на постојани деловни единици во странство, ќе донесе решение со кое ќе го определи престанувањето на работа на претпријатието, банката, осигурителното друштво или деловната единица во странство.

Во случајот од став 1 на овој член организациите на здружен труд и другите самоуправни организации и заедници се должни да поведат постапка за ликвидација и сите средства што им припаднале по завршувањето на таа постапка да ги внесат во Југославија во парична или натурална форма, во рок од 30 дена од денот на завршувањето на таа постапка.

Член 122

Банките овластени за вршење на работи со странство кои, во смисла на член 2 од Законот за основање на претпријатија во странство „Службен лист на СФРЈ, бр. 39/72 и 13/73“, основале претпријатие во странство, се должни, во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон да поведат постапка за ликвидација на претпријатието основано во странство и сите средства што им припаднале по завршувањето на таа постапка да ги внесат во Југославија во парична или во натурална форма, во рок од 90 дена од денот на завршувањето на ликвидационата постапка.

Банките овластени за вршење на работи со странство кои, во смисла на член 2 од Законот за основање на претпријатија во странство, со организациите на здружен труд или со странски правни или физички лица учествувале за основање на претпријатија во странство, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, да извршат конечна пресметка на работењето со претпријатието во странство и сите средства што им припаднале по конечната пресметка да ги внесат во Југославија во парична или во натурална форма, во рок од 90 дена од денот на извршувањето на конечното пресметување.

Член 123

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат Законот за основање претпријатија во странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/72 и 13/73) и Уредбата за основањето и работата на деловните единици и за другите облици на стопанско работење во странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 9/73).

Член 124

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

ОДЛИКУВАЊА

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ
НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА
ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 337 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и член 4 од Законот за одликувањата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

Од СР Србија

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

Анђелковић-Бешир Симе Милка, Аранђеловић Андре Добросав, Бајазит-Милошевић Јована Милица, Драговић-Бајић Вука Перица, Филиповић Милана Крста, Хура Драге Драго, Илић-Павловић Милорада Госпава, Ивковић Јована Константин, Колаковић Мехмеда Слободан, Лазаревић Обрада Миломир, Маринковић Симе Петар, Михаиловић Милоша Арсен, Митровић-Глишић Митре Божана, Митровић Николе Божидар, Петровић-Ступар Илије Боја, Рашета-Милеуснић Милана Марија, Савић Петра Миодраг, Симовић Петра Илија, Смиљковић Александра Миодраг, Шојановић Николе Павле, Трајановић Зафира Александар, Туцаков Матије Јоза, Живановић Сретена Видоје;

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Милановић Драгољуба Љубомир, Милосављевић-Димитријевић Давида Нада, Рајчић-Влаховић Радосла Зорка, Родић Милана Ђуро, Станковић Смиљка Жика, Толић Васка Петко, Тончић Јанче Драгољуб;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Ацалиновић Анта Иван, Андријевић Ненада Славко, Авакумовић-Спасојевић Јове Аника, Бајић Милутина Мирослав, Белован Александра Павле, Бирчанин Живања Ружа, Бранковић Спасоја Божидар, Чапкуновић Симе Драгомир, Ќерамилац Драгослава Петар, Дамјановић Божидара Ђура, Дашић Вујице Јарослав, Дер Хазарјан Михрана Ростом Держенц Антонија Слободан, Димитријевић Милутина Данило, Ђорђевић Јована Драгутин, Франкић Бранка Михаило, Глогинић Светозара Остоја, Горчић Благоја Александар, Грујић Грује Миливоје, Грујић Михаила Радосл, Хавран Јозефа Мартин, Иванковић Радивоја Добривоје, Иванковић Будимира Драгослав, Јанковић-Стефановић Милоја Босилка, Јевтић Војислава Миодраг, Јованчевић Станоја Бранко, Јовановић Миодрага Милорад, Кецамановић Драгутина Златомир, Лазаревић Јахима Милић, Лазаревић Божидара Сава, Лукић Војислава Предраг, Мајсторовић Косте Бранислав, Малешевић Марка Божидар, Мркићевић-Поповић Владе Војислава, Марковић Владе Костадин, Милошановић Илије Бранислав, Миловановић-Симић Петра Даница, Мраковић Станка Стеван, Николашев Светислава Мирослав, Обрадовић Сретена Јанко, Поповић Чedomира Благоје, Поповић Обрена Рајко, Рајак Петра Никола, Рајчић Анђела Добривоје, Ристовић Крста Ратко, Савић-Трковић Петра Даринка, Симић Јеврема Владета, Солдо Петра Ратко, Сотировић Димитрија Радомир, Спасић Александра Милован;

Спорић Јована Миодраг, Станисављевић Милорада Светозар, Станковић Милана Михајло, Стојановић Ђирка Гаврило, Стојичић Николе Ђоко, Стојић Душана Милоје, Шапоњић Радојице Милинко, Шипек Јована Михајло, Шулејић-Аврамовић Николе Љубица, Теодосиј Милоша Милорад, Тодоровић Радојка Милован, Томић Михаила Персида, Топаловић-Томић Алексе Васа, Величковић Драгути-

на Јован, Војиновић Чедомира Божидар, Вуков Димитрије Јован, Зинајић Милана Мане, Зивгаревић-Илић Симе Љубинка, Живојиновић Светислава Драгован;

— за особени заслуги во развивањето и реализирањето на концепцијата на општонародната одбрана и за успеси во издигањето на военостручно знаење и борбената готовност на нашите граѓани

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ МЕЧЕВИ

Костић Максима Милентије;

— за заслуги на полето на јавната дејност со која се придонесува за општиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА РЕПУБЛИКАТА СО БРОНЗЕН ВЕНЕЦ

Костадиновић Михајла Драгољуб, Радосављевић Михајла Владимир, Рајић Станоја Чедомир, Раковић Стевана Миле, Стојадиновић Милосава Војислав, Шилић Милана Витомир, Вилић Миле Рајко;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значењето за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

Анђелковић Јована Драгољуб, Антић Антонија Ружица, Апић-Симоновић Милана Марија, Арсеновић Борисава Милинко, Балаћ Саве Милош, Банковић Стојана Радомир, Чубрић Адама Радош, Чушић Јована Озрен, Димкић Милана Александар, Драгутиновић-Пантовић Драгољуба Добринка, Ђокић Светозара Бранислав, Ђоковић Петра Миленко, Ђурић Ђорѓа Боровоје, Јоновић Михајла Димитрије, Јованов Аце Ђура, Јовановић Тодора Живојин, Јурић-Милутиновић Живојина Јелена, Кабадајић Ђуре Душан, Ковачевић Милорада Живомир, Краљевић Николе Душан, Ландек Тодор Јања, Лечић Величка Милић, Лилер Ђорѓа Василије, Лучић Недељка Љубинко, Марковић-Брауновић Петка Даница, Мијаиловић-Велисав Душан, Милићевић Милана Вукашин, Миливојевић Боже Лука, Милованић Костадина Спира, Мирковић Танасије Светомир, Митровић Василија Миломир, Мокић Илије Миодраг, Недељковић Милуна Љубиша, Никитовић Мирка Доброје, Николић Димитрија Димитрије;

Николић Душана Мирослав, Одановић-Новковић Франа Вера, Пауновић Милана Десмир, Павловић-Бутаревић Милана Драгиња, Павловић-Поповић Јове Јованка, Петковић Ранђела Љубомир, Петровић Андреје Богић, Петровић-Прхал Јосипа Марија, Прокић Миливоја Петроније, Пусулић Милорада Милош, Радојевић-Обрадовић Ивко Круна, Радовановић Вићентија Ранисав, Рајић Арсенија Андријана, Ракић Мијушка Миодраг, Ристић Николдин Христивоје, Росић-Миросав Душана Драгиња, Савић Љубенка Душан, Савић Милована Витомир, Спасић Милојка Милутин, Спасојевић-Радаковић Данила Радмила, Степић Станимира Милан, Стојић Радула Станимир, Стојковић-Јовић Илије Оливеда, Стрика Миле Милан, Шаптовић Перка Миломир, Шијачки Раде Александар, Тасић Џоје Петар, Тодоровић Владимира Чедомир, Томић Драгослава Милица, Велимировић Милована Младен, Видојевић Рашка Раденко, Вујовић Душана Бранко, Вуловић Милоша Борислав;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Ахимовић Тодосија Драгољуб, Ахимовић-Радисава Момчило, Адамовић Драгутина Радомир, Апић Радисава Милојко, Агинчић Мустафе Јусуф, Ајановић Мехмеда Мехо, Александровић Новице Бори-

сав, Алексијевић Милана Бранко, Алексов Василиа Драган, Алимпић Живорада Петроније, Анђелковић-Крављанац Јована Дивна, Антанасијевић Јована Добровоје, Антић Чедомира Градимир, Антонијевић Јована Душан, Апић Јована Милош, Атанасијевић-Салевић Тихомира Радава, Атанасовски Дојчин, Бабић Василија Драги, Бабић Љубисава Михајло, Бајровић Хајре Хакија, Вак Јулија Марија, Бакић Јована Драгољуб, Балосевић Рајка Јордан, Банковић Никодија Миодраг, Бобић Илије Мирко, Богдановић Јована Андрија, Богуновић Живојина Михаило, Војовић Драгослава Зоран, Борчевић Сретена Милутин, Борисављевић Радисава Драгољуб, Боровић Ђуре Чедомир, Бошковић Гвоздена Петроније, Бошњакковић Милисава Раде, Божковић Родољуба Драгомир, Бранкован Јована Чедомир, Брдар-Вукелић Дане Љубица, Цмиљановић Рада Војислав, Цоловић Стојана Рашко;

Цветковић Мирка Векослав, Човић-Петрић Његоша Ковилка, Чубраковић Илије Љубивоје, Чубраковић Гвоздена Радојка, Чузовић-Хоџић Хаса Мејра, Рајић Владимир Сретеније, Валдовић Анђелија Петко, Ђирковић Здравка Божин, Ђобашић-Стојковић Славољуба Надежда, Ђорић Вука Славко, Ђосовић Хабиба Феџим, Ђурчић Милана Грујица, Дабовић Јована Видосав, Дачовић Павла Љубисав, Даниловић-Булатовић Јована Јелена, Давидовић Добросав Добрица, Дебелак Александар Петар, Делић Марка Милан, Денчић Саве Стојан, Димитријевић Живојина Мирко, Димитријевић Димитрија Павле, Динкић Живана Ђорђе, Дивац-Зиндовић Остоје Деса, Дивац Милуна Велимир, Драгољубић Момира Јеленко, Драшковић Малише Бранислав, Дробњак Петка Микаило, Дуњић Тодора Саво, Ђајић Милутина Милован, Ђелић Живојина Милан, Ђоковић Велимира Драгомир, Ђоковић Властимира Драгутић, Ђондрић Тодора Стојан, Ђорђевић-Миленковић Животе Надежда, Ђорђевић Веселина Велимир, Ђорђевић Трајка Војислав, Ђорђевић Николе Петар, Ђурић Милосава Миодраг, Ђуровић Новака Душан, Ердоглија Светозара Велимир;

Филиповић Душана Божидар, Филиповић-Радосављевић Војислава Радмила, Филиповић Радомира Војислав, Фотирић Арсеније Александар, Фуртунић Живојина Најдан, Гачић-Јазаревић Живорада Бојана, Гардић Миливоја Радован, Гавриловић Михајла Станко, Георгијев Станка Слободан, Глишић Милутина Славко, Глушчевић Јоксима Радомир, Голубовић Спасоја Радован, Голубић Симиона Радомир, Гребовић Омера Ханефија, Гудовић Јанка Стеван, Хаџалић Хуса Харо, Холцајнгер Ивана Злата, Ичелић-Хамидефендић Хаџа Рабија, Илић Божицара Борисав, Илић Милана Мирослав, Илић Миодрага Никола, Илијић Љубомира Божин, Ишић Божицара Боровоје, Јакић Младена Бошко, Јаковетић Добрице Мирко, Јаковљевић Обрена Драгомир, Јанић Славка Пантелија, Јанковић Стојана Миодраг, Јанковић Боровоја Стеван, Јањић Драгољуба Александар, Јањић Александра Добровоје, Јелић Милосава Милош, Јелић Михајла Славко, Јемуовић Станоја Арањел, Јемуовић Драгољуба Драгиша, Јеринић-Топаловић Чедо Миленија, Јевтић Теодора Драгољуб, Јевтић-Ускоковић Драгомира Олга, Јоксимовић Стаменка Бранислав, Јовановић Милутина Александар;

Јовановић Душана Андреја, Јовановић Петра Димитрије, Јовановић Војимира Филип, Јовановић Пере Константин, Јовановић-Симић Драгољуба Милица, Јовановић Богосава Милојко, Јовановић-Пенезић Љубомира Радмила, Јовановић Луке Риста, Јовичић Милорада Цвеја, Јуришић-Лекић Лакића Надежда, Кахровић Абида Незир, Калужеровић Милије Димитрије, Калевевић Миленка Коста, Камраш Јована Јосип, Канчевић Цветка Миодраг, Кандић Стефана Радивоје, Караичић Ратомира Миломир, Кековић Михајла Александар, Келаш Добросав Миодраг, Кијановић Панта Милија, Коџић Јована Ђорђе, Коковић Милана Обрад, Комадина-Матић

Тихомира Добрила, Копуновић-Бабић Младена Радомирка, Костић Стојана Чедомир, Ковачевић Мијата Дејан, Ковачевић Сава Крсто, Ковачевић Шахира Неџиб, Ковачић Тихомира Властимир, Козаревић Милана Даринка, Козица Османа Хусеин, Крчаковић Рајка Миомир, Кришавић Спасоја Велимир, Крسمановић Танасије Радослав, Крстић Јована Србобран, Крстић Томе Станко, Крунић Михајла Војислав, Кукуљац Азема Нуле, Кутлагић Михајла Жарко, Куртовић Абдулаха Мухамед, Кутлешкић-Мирковић Војислава Душанка;

Лазаревић-Крстић Методија Благородна, Лазовић Секуле Видосав, Лекић Станимира Велимир, Лучић Жарка Драгутин, Лучић Миће Вукоман, Луиновић Мурата Салко, Љубић Милорада Драган, Љухар Изета Осман, Мачужић Витомира Драгутин, Мадих Чедомира Миодраг, Мадих-Јокић Рада Радмила, Мајсторовић Михајла Божидар, Максимовић Михајла Јован, Максимовић Живорада Милија, Максимовић Драгомира Живан, Манасијевић Петра Бора, Манчић Раде Ранђел, Манић Младоја Милош, Марачић Ђорђа Милован, Марковић-Живковић Душана Биљана, Матејић Трифуна Стојимир, Матић-Стефановић Зарка Софија, Матовић Вукајла Бранислав, Меновић Тихомира Живојин, Мићановић Станка Миодраг, Михајловић Димитрија Миодраг, Михајловић Илије Василија, Милчић Доброслава Радосав, Милановић Радомира Милорад, Миленковић Милорада Димитрије, Миленковић Александра Душан, Миленковић Јефта Михаило, Миленковић Добривоја Милош, Милетић Николе Милорад, Милетић Јарослава Миомир, Милићевић Ђурице Божица, Миливојевић Милана Милија, Милосављевић Лазара Љубинко, Милошевић Уроша Даница, Милошевић Чедомира Душан;

Милошевић Антонија Ранко, Милошевић Благоја Стеван, Миловановић-Анђић Петра Радојка, Милутиновић Славка Дамјан, Милутиновић Радивоја Велимир, Миљковић Живорада Бранислав, Миљковић Срећка Коста, Минић-Марковић Ђорђа Софија, Миновић Витомира Славољуб, Мирковић Спиридона Јован, Мишић Драгослава Угљеша, Мишковић-Коларевић Видоја Милена, Митић Живојина Нада, Митрашиновић Ранисава Светозар, Митрић-Пузовић Нинка Борка, Митровић Милутина Јован, Митровић Ђорђа Ставра, Митровић Милисав Светомир, Митровић Владимира Тихомир, Митровић Станка Владимир, Митровић Драгутина Живко, Младеновић Тасе Александар, Момчиловић Марка Душан, Момировић Владислава Тихомир, Мрљеш Веселина Радојко, Муџић Сретена Нинко, Муришић-Вјештица Саве Јованка, Недељковић Живка Бранислав, Недељковић Александар Мијаило, Недовић Крсмана Љубомир, Ненадић Добросав Миливоје, Неранчић-Станковић Михајила Ковиљка, Никитовић Милосав Славко, Николић Ранка Боровоје, Николић Тодосије Бранко, Николић Милентија Душан, Николић Јанка Миодраг, Николић Александра Обрад, Николић Јована Влада, Николић Милоша Живојин;

Новаковић Милана Боровоје, Новаковић Александра Стојадин, Обрадовић Милована Петар, Осковић-Новаковић Јакова Ана, Остојић Тихомира Љубиша, Панић-Кулић Душана Јелена, Пантелић Стјепана Алекса, Пантелић Саве Спасоје, Пантић Животе Миладин, Пантић Радосав Веселин, Папазов Ивана Томислав, Пауновић-Петковић Веселина Драга, Пауновић Радомира Љубомир, Пауновић Цветка Никола, Павличевић Милана Радиша, Павловић Драгомира Стојадин, Павловић-Чаплина Марка Вера, Павловић Тихомира Живорад, Пејчић Тасе Сокол, Пејчиновић Радојице Драгољуб, Пејић Љубомира Станко, Пејовић Милана Радоје, Пендић Рајка др Бранислав, Перић Пере Драго, Перин Милојка Урош, Перовић Радун Радослав, Перовић Петра Владимир, Перуничић Радомира Војислав, Пешић-Манојловић Ивана Гордана, Пешић Станимира Михајло, Пешић Радивоја Велимир, Петко-

вић Стојче Борислав, Петковић Тихомира Драган, Петковић Душана Гордана, Петричковић Рајка Влада, Петровић Момира Александар, Петровић Драгомира Илија, Петровић Ђорђе Лепосава, Петровић Петра Маријан, Петровић Чедомира Милош;

Петровић Влајка Војислав, Плавшић-Јоргић Илије Славка, Покимица Бошка Милош, Полић-Новаковић Милорада Милка, Полић Видоја Ненад, Поповић-Томић Војислава Десанка, Поповић Филипа Добрило, Поповић Драгољуба Мирјана, Поповић Малена Радомир, Поповић Светозар, Поровић Руша Феҳмија, Пуљезовић Добросав Живорад, Пузовић Новице Радојица, Раденковић Душана Олга, Радичевић Будимира Алемпије, Радисављевић Драгољуба Љубивоје, Радисављевић Јордана Радулка, Радивојевић Ђирка Драгомир, Радојчић Петра Милош, Радојичић Добросав Милан, Радојичић Ђвоздена Срећко, Радоман Јоле Велимир, Радомировић Милутина Томислав, Радосављевић Лазара Христивоје, Радованов Славка Милан, Радовић Мирка Чедомир, Рађеновић Милана Драган, Рафаиловић Драгише Драгутин, Рајачић Ђуре Милан, Рајак Спасоја Ђорђе, Рајковић Будимира Драган, Рајковић-Поповић Ристе, Спасенија, Ракић Жарка Драгиша, Ракић-Јаносевић Љубомира Лепша, Ракић Михајла Векослав, Ракоњац-Јовановић Марка Славка, Раковић Матије Милија, Ранковић-Марковић Огњена Миољка, Ристић Маноја Борко, Ристивојевић-Великић Чедомира Јелена;

Ровчанин Шерифа Заима, Рудолф Петра Михајло, Сарић Владимира Драгомир, Секулић Милорада Славослав, Симоновић Александра Јелена, Симоновић Драгослава Миодраг, Симоновић Владимира Светислав, Смиљковић Драгутина Михајло, Спасић Спасоја Ђорђе, Спасић Добривоја Витко, Спасојевић Николе Миливоје, Спасојевић Новице Радован, Спиридоновић-Симић Милована Божидарка, Спорић Павла Драгољуб, Станисављевић Ђорђа Властимир, Станковић Душана Александар, Станковић Аврама Добривоје, Станковић Ђорђа Сретен, Станојевић Михајла Владислав, Стефановић Богосава Милан, Стефановић-Бунчић Филипа Рожа, Стефановић Прокопија Жарко, Стевановић Миливоја Драгослав, Стевановић Антонија Стојадин, Стиковић Милана Милован, Стојановић Тодора Мирослав, Стојановић Драгутина Ратко, Стојановић Душана Велимир, Стојановић Владимира Вера, Стојиљковић Влајка Раде, Стојковић Илије Светозар, Стојковић Михајла Живојин, Стокић Миодрага Богомир, Студовић Живојина Мирко, Сурла Николе Гојко, Шаларевић Илије Милутин, Шатић Благоја Александар, Шеговић Алексе Иван, Шеховић Абида Мухамед, Шито Омера Селим;

Шљивић Чедомира Миодраг, Штабић Ивана Викторија, Шундек Милисав Милан, Тасић Танасија Србољуб, Темишановић Михајла Владимир, Тешић Цветина Здравко, Тодоровић Ђорђа Љубиша, Тодоровић Ратка Живорад, Томић Живојина Миодраг, Тошић-Станојевић Луке Љубица, Тресовић Данила Мирко, Турудић Пјере Светислав, Тузлић Мује Незир, Урошевић Богољуба Драгомир, Ваџић Милана Радмила, Вараклић Ананија Иван, Васић Чедомира Александар, Васић Јанка Илија, Васић-Младеновић Коста Катарина, Васић-Николић Луке Злата, Васојевић Драгољуба Александар, Величковић Косте Спире, Величковић Драгољуба Стојмен, Врачаревић Зарије Деспот, Вранашевић Милојка Миломир, Вранешевевић Дамњана Драгутин, Вранић-Алексић Миливоја Радмила, Вучићевић Косте Драгослав, Вујановић Бошка Ђорђе, Вујетић Константина Велисав, Вујић Чедомира Божидар, Вуковић Јакова Вићентије, Вуличевић-Митић Живка Надежда, Зејак Крсте Бранко, Зекавичић Страхиње Миркољуб, Златанов Владимира Милоко, Зулић Јашара Изех, Живановић Ђурђа Драгољуб, Живковић Атанаса Добривоје, Живковић Костадина Петар, Живковић-Милосављевић Петра Сојка, Живојиновић-Радовић Сретена Љиљана.

— за заслуги во развивањето и реализирањето на концепцијата на општонародната одбрана и за успеси во издигањето на воено-стручното знаење и борбената готовност на нашите граѓани

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ МЕЧЕВИ

Гуњић Драгољуба Миладин, Лолић Буре Душан, Маџаревић Милана Радош, Марковић Драгомира Исидор, Матић Драгутина Љубисав, Милић Цветка др Томислав, Николајевић Светозара др Јован, Окиљевић Михајла Предраг, Плазинић Јована Радослав, Попов Миливоја Бошко, Поповић Косте Милан, Станковић Душана Боривоје, Шљивић Војимир Станко, Василић Обрена Слободан;

— за залагање во социјалистичката изградба на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Ајдник Мартина Мартин, Бачанац Мирослава Милош, Божиновић-Нинић Лазара Гордана, Ђирковић Лападата Љубомир, Ђорђевић Милана Александар, Јелић Сретена Момчило, Кобилановић Крсте Крста, Лукић Павла Радољуб, Матић Димитрија Светислав, Милић Миленка Станислав, Милошевић-Љошић Јована Косовка, Николајевић Аранђела Живојин, Обреновић Влајка Радован, Пантић Тихомира Миливоје, Рашић Светозара Станоје, Савић Крсмана Илија, Стајић Стојче Душан, Станојевић Живана Славољуб, Шапоња Бранка Душан, Тановић Миодрага Василије, Урошевић Гвоздена Стаменко, Васиљевић Раденка Драгослав, Веснић Радосава Светислав, Живковић-Цветковић Радојице Загорка;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Адамовић-Мандић Јове Бука, Аксентијевић Милорада Крстина, Алексић Милорада Михајло, Анђић Ђорѓа Радован, Арсић Апостола Предраг, Арсић Светозара Станко, Бајић Спасе Милош, Бечејац Милорада Љубомир, Белован Јована Слободан, Вељић-Милићевић Светозара Станимирка Благојевић Димитрије Бранислав, Богдановић Бранислава Душан, Цанић Милије Живојин, Цветковић Александра Миле, Чикарић Ђурѓа Миле, Чокић Селима Дервиша, Ђубић Милорада Драгојла, Дебић Јосипа Иван, Дидић Милоша Василије, Драгојловић Будимира Светомир, Думић Војислава Миодраг, Џокић Милана Душан, Ђорђевић Ђорѓа Драгољуб, Ђорђевић Благоја Мирољуб, Филиповић Милоја Радоје, Гачић Јована Антоније, Гакић Раме Салко, Глигорић Боривоја Живорад, Глушчевић Бошка Вучета, Голић Средоје Никола, Голубовић Данице Љубиша, Голубовић Јанка Павле, Грубишић Јове Милан, Илић Станка Томислав, Ивановић Љубомира Драгомир, Ивановић Владимира Миодраг, Јевтић Живорада Милица, Јовановић Тозе Данча, Јовановић Богдана Драгољуб, Јовановић Радојице Драгомир, Јовановић Пауна Зоран, Јубецић Војислава Маријан, Кецојевић-Мијатовић Велимира Живанка, Кијановић Јевта Љубо, Кодановић Владимир Бранислава, Коцић Тихомира Зора, Коризма Боже Никола, Костић Пауна Урош, Кукуљца Мухарема Шадил, Кушић Боре Војин, Лазаревић Томе Милка, Луковић Милентије Илија, Луковић Добровоја Славко, Маричић-Веселиновић Ратка Гордана, Марић Јова Недељко, Маринковић Благоја Тихомир, Марјановић Радосава Милић, Марковић Митра Цвијан, Машутковић Боривоја Божидар, Михајловић Јована Живко, Мијатовић Вукашина Будимир, Мијатовић Миодрага Драгана, Миленковић Николе Младен, Милићевић Богољуба Добрица, Милићевић

Станимира Љубиша, Милојковић Борислава Ранка, Милошевић Душана Драгиша, Милошевић Крсте Љубомир, Милошевић Миломира Милош, Миловановић Радивоја Бранислав, Милутиновић Јована Драгослав, Митровић-Бајић Радоја Јелка, Младеновић Илије Живојин, Мојсиловић-Стаменковић Трајка Ђурђица, Мурић Велисав Милан, Наранчић Душана Дане, Нешић Саве Милан, Николић Стојана Чедомир, Николић Марка Даница, Николић Боривоја Драги, Њагуљ Славка Вукан, Пајевећ Саве Љубиша, Пајкић Милоша Никола, Павловић Станоја Драги, Пејовић Радована Тоде, Пенонић Александра Душан, Петковић Александра Миливоје, Петровић Чедомира Томислав, Раднић Буре Ото, Радосављевић Животе Драгољуб, Радловић Марка Борислав, Рашовић Чедомира Александар, Репецић Јована Сретен, Ристић Војислава Никодије, Ружановић Данила Спасоје, Сарајчић Мухарема Џемил, Солдо Томе Стјепан, Стаменковић Животе Предраг, Станковић Бошка Јован, Станковић Радомира Петар, Старчевић Светомира Дамљан, Стојановић-Павковић Светозара Вера, Стојковић Милоша Слободан, Шарић Весе Душан, Шешић Миодрага Милан, Шимшић Јована Петар, Шокчевић-Калинић Петра Савка, Шпица-Ивезић Симеуна Драгица, Ташић Војислава Славомир, Тимотијевић Саве Славољуб, Тодоровић Видоја Ђорђе, Тодоровић Настаса Милан, Тотошковић Благоја Радмила, Трајковић Петра Југослав, Трајковић Стојана Мијалко, Трифуновић Илије Паун, Туфанић Ивана Лазар, Веселиновић Милоја Бранислав, Владић Пауна Илија, Влаховић Ђола Радован, Вукасовић Златоја Александар, Живановић Милана Боривоје, Живковић Видена Јован;

— за заслуги и постигнати успеси во работата на општонародната одбрана

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

Алексић Благоја Љубомир, Антић Станимира Небојша, Бабић Константина Бора, Банковић Драгољуба Боривоје, Белопавловић Обрада Стојан, Богојевић Михајла Сретен, Божовић Новака Милић, Булатовић Вучица Јарослав, Ђоковић Љубомира Томислав, Јаблановић Станка Љубивоје, Јаковетић Добрице Мирко, Јовић Драгомира Властимир, Милутиновић Милана Живојин, Миљковић Радуге Милан, Миновић Јордана Панто, Настић Стојадина Милан, Новаковић Милоша Стеван, Петровић Миладина Миленко, Радосављевић Живадина Милан, Радвановић Радослава Живорад, Соколовић Благоја Илија, Шиљеговић Гојка Тодор, Тунгуз Крсте Радован, Вукеновић Илије Владимир, Жујовић Радомира Милан.

Бр. 90

20 септември 1976 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
183. Закон за финансирање на федерацијата	593
184. Закон за девизното работење и кредитните односи во странство — — —	600
185. Закон за прометот на стоки и услуги со странство — — —	628
186. Закон за вршење на стопански дејности во странство — — —	644
Одликувања — — —	661

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград, Јована Ристиќа бр. 1. Пош. факс 226. — Директор и главен и одговорен уредник Душан Машовиќ, Улица Јована Ристиќа бр. 1 — Печати Београдски издавачко-графички завод Белград, Булевар војводе Мишиќа бр. 17.